

መጽሐፈ ምሳሌ

<p>መግቢያ፤ የምሳሌዎቹ ዐላማና ጭብጥ</p> <p>1 የእስራኤል ንጉሥ፤ የዳዊት ልጅ የሰሎሞን ምሳሌዎች፤</p> <p>2 ጥበብንና ተግባርን ለመቀበል፤ ጥልቅ ሐሳብ የሚገልጡ ቃላትን ለማስተዋል፤</p> <p>3 ጽድቅን፤ ፍትሕንና ሚዛናዊ ብይንን በማድረግ፤</p> <p>የተገራ ጠቢብ ልቦናን ለማግኘት፤</p> <p>4 ብስለት ለሌላቸው አስተዋይነትን፤ በዕድሜ ለጋ ለሆኑት ዕውቀትንና ልባምነትን ለመስጠት፤</p> <p>5 ጥበቦችን ያድምጡ፤ ትምህርታቸውንም ያዳብሩ፤</p> <p>አስተዋዮችም መመሪያ ያግኙብት፤</p> <p>6 ይህም የጠቢባንን ምሳሌዎችንና ተምሳሌቶችን፤ አባባሎችንና ዕንቅጥሎችን ይረዱ ዘንድ ነው።</p> <p>7 እግዚአብሔርን መፍራት የዕውቀት መጀመሪያ ነው፤ ተላሎችህ ግን ጥበብንና ተግባርን ይንቃሉ።</p> <p>ጥበብን ገንዘብ ለማድረግ የተሰጠ ምክር</p> <p>8 ልጄ ሆይ፤ የአባትህን ምክር አድምጥ፤ የእናትህንም ትምህርት አትተው።</p> <p>9 ለራስህ ሞገስን የሚያገኙት አክሊል፤ ዐንገትህን የሚያስውብ ድሪ ይሆንልሃል።</p> <p>10 ልጄ ሆይ፤ ኅጢአተኞች ቢያባብሉህ፤ እሺ አትበላቸው፤</p> <p>11 ከእኛ ጋር ናና፤ ደም ለማፍሰስ እናድባ፤ በደል በሌለበት ሰው ላይ እንሸምቅ፤</p> <p>12 እንደ መቃብር፤ ወደ ጉድጓድ^ሰ እንደሚወርዱ፤ ከነሕይወታቸው እንዳሉ እንዋጣቸው፤</p> <p>13 ውድ የሆኑ ነገሮችን ሁሉ በያይነቱ እናገኛለን፤ ቤቶቻችንንም በዝርፊያ እንሞላለን፤</p> <p>14 ከእኛ ጋር ዕጣህን ጣል፤ የጋራ ቦርሳ ይኖረናል። በሌህ፤</p> <p>15 ልጄ ሆይ፤ አብረሃቸው አትሂድ፤ በሚሄዱበትም መንገድ እግርህን አታንሣ፤</p> <p>16 እግራቸው ወደ ኅጢአት ይቸኩላል፤</p>	<p>1:1 13፡74፡29-34፤ ምሳ10፡1፤25፡1፤ መክ1፡1፤ግ፡13፡3 1:4 ምሳ8፡5፡12 1:5 ምሳ9፡9 1:6 ዙ፡12፡8፤ መሳ 14፡12፤ መዝ49፡4፤ ምሳ22፡17፡24፡23፤ ግ፡13፡10-17 1:7 ዘ፡20፡20፤ ዘ8 4፡6፤ኢ፡23፡15፤ መዝ34፡4-22፡112፡1፤ ምሳ8፡33-36፡9፡7-9 ፡10፡12፡1፤13፡18፡19 ፡15፡32፡33፤ኢሳ33፡6 ፡50፡10፡59፡19፤ ኤር8፡9 1:8 ቍ፡8-9፤ ዘ8 21፡18፡ምሳ2፡1፤ 3፡1፤4፡1፤5፡1፤ 6፡1፤20፡7፡1፤ 19፡27፡22፡17፤ 23፡26-28፤ኤር35፡8 1:9 ምሳ3፡21-22፤ 4፡1-9 1:10 ቍ፡15፤ ዘ813፡8፤ኢ፡24፡15፤ መዝ1፡1፤ምሳ16፡29 1:11 መዝ10፡8 1:12 ቍ፡16-18፤ ኢ፡33፡18፤መዝ30፡3 ፡35፡25 1:14 ቍ፡19 1:15 ዘ፡49፡6፤ መዝ 119፡101፤ ምሳ4፡14 1:16 ኢ፡15፡31፤ ምሳ 6፡18፤ኢሳ59፡7 1:18 ቍ፡11-12 ፤መዝ71፡10 1:19 ቍ፡13-14፤ ምሳ4፡14-17፤11፡19 1:20 ኢ፡28፡12፤ ምሳ7፡10-13፡9፡1-3 ፡13-15 1:22 መዝ50፡17፤ ምሳ 6፡32፡7፡8፤5 ፡9፡4፡16 1:24 1ሳ፡8፡19፤ ኢሳ65፡12፡66፡4፤ ኤር7፡13፡26፡5፤ 35፡17፡36፡31 1:26 ቍ፡33 ዘ828፡63 ፡29፡19፡21፤ መዝ 24፡59፡8 1:27 መዝ18፡18፤ ምሳ5፡12-14</p>	<p>ደም ለማፍሰስም ፈጣኖች ናቸው።</p> <p>17 ወፎች ፊት እያዩ ወጥመድ መዘርጋት፤ ምንኛ ከንቱ ነው!</p> <p>18 እነዚህ ሰዎች የሚያደቡት በገዛ ደግሞቸው ላይ ነው፤ የሚሸምቁትም በራሳቸው ላይ ብቻ ነው።</p> <p>19 ያላግባብ ለጥቅም የሚሯሯጩ ሁሉ መጨረሻቸው እንዲህ ነው፤ የሕይወታቸው መጥፊያም ይኸው ነው።</p> <p>ጥበብን ለሚያናገቁ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ</p> <p>20 ጥበብ በጉዳይ ላይ ጮኻ ትግራለች፤ በየአደባባዩ ድምፅዋን ከፍ ታደርጋለች፤</p> <p>21 ወካታ በበዛባቸው ጉዳዮች ላይ^ሐ ትጮኻለች፤ በከተማዬቱም መግቢያ በር ላይ እንዲህ ትላለች፤</p> <p>22 እናንተ ብስለት የሌላችሁ ማስተዋል የሌለበት መንገዳችሁን እስከ መቼ ትወዱታላችሁ?</p> <p>ፌዘኞች በፌዝ ደስ የሚሰኙት፤ ሞኞችስ ዕውቀትን የሚጠሉት እስከ መቼ ነው?</p> <p>23 ዘለፋዬን ብትሰሙኝ ኖሮ፤ ልቤን ባፈሰስሁላችሁ፤ ሐሳቤንም ባላወቅኳችሁ ነበር።</p> <p>24 ነገር ግን በተጣራሁ ጊዜ እምቢ ስላላችሁኝ፤ እጄንም ስዘረጋ ማንም ግድ ስላልነበረው፤</p> <p>25 ምክራን ሁሉ ስለ ናቃችሁ፤ ዘለፋዬንም ስላልተቀበላችሁ፤</p> <p>26 እኔ ደግሞ በመከራችሁ እሥቅባችኋለሁ፤ መዓት በሚወርድባችሁም ጊዜ አፌዝባችኋለሁ፤</p> <p>27 መዓት እንደ ማዕበል ሲያናውጣችሁ፤ መከራም እንደ ዐውሎ ነፋስ ሲጠራርጋችሁ፤ ሥቃይና ችግር ሲያጥለቀልቃችሁ አፌዝባችኋለሁ።</p> <p>^{ግ7} በመጽሐፈ ምሳሌና በብሉይ ኪዳን ሌሎች መጻሕፍት ውስጥ ተገላ የሚለው በተደጋጋሚ ተጽፏል፤ ይህም የምራል ጉድለትን ያመለክታል።</p> <p>^{ሳ12} በዕብራይስጡ ሲኦል ይላል።</p> <p>^{ሐ21} በዕብራይስጡና በሰብዓ ሊቃናት ትርጉሞች በትጥርኛ ጭፍ ላይ ይላል።</p> <p>^{መ22} በዕብራይስጡ ብስለት የሌለው የሚለው ቃል በዚህ መጽሐፍ በአጠቃላይ መልካም ምግብር የሌለውንና ክፋትን ለማድረግ ልቡ ያዘነበለ ሰውን ያመለክታል።</p>
---	--	---

28^{ሐዘን ጊዜ ይጠሩኛል፤ እኔ ግን አልመልስላቸውም፤ አጥብቀው ይፈልጉኛል፤ ነገር ግን አያገኙኝም።}
 29^{ዕውቀትን ስለ ጠሉ፤ እግዚአብሔርንም መፍራት ስላልመረጡ፤}
 30^{ምክራን ለመቀበል ስላልፈለጉ፤ ዘለፋዬን ስለ ናቁ፤}
 31^{የመንገዳቸውን ፍሬ ይበላሉ፤ የዕቅዳቸውንም ውጤት ይጠግባሉ።}
 32^{ብስለት የሌላቸውን ስድነታቸው ይገድላቸዋል፤ ተላሎቻችንም ቸልተኝነታቸው ያጠፋቸዋል፤}
 33^{የሚያዳምጠኝ ሁሉ ግን በሰላም ይኖራል፤ ክፉን ሳይፈራ ያለ ሥጋት ይቀመጣል።”}

ከጥበብ የሚገኝ በረከት

2 ^{ልጄ ሆይ፤ ቃሌን ብትቀበል፤ ትእዛዜንም በልብህ ብታኖር፤}
 2^{ጆርህን ወደ ጥበብ ብታቀና፤ ልብህንም ወደ ማስተዋል ብትመልስ፤}
 3^{እንዲሁም የመለየት ጥበብን ብትማጠን፤ ድምፅህን ከፍ አድርገህ ማስተዋልን ብትጣራ፤}
 4^{እርሷንም እንደ ብር ብትፈልጋት፤ እንደ ተሸሽጎ ሀብት አጥብቀህ ብትሻት፤}
 5^{በዘያን ጊዜ ፈሪህ እግዚአብሔርን ትረዳለህ፤ ስምሳክንም ማወቅ ታገኛለህ።}
 6^{እግዚአብሔር ጥበብን ይሰጣልና፤ ከአንደበቱም ዕውቀትና ማስተዋል ይወጣል።}
 7^{እርሱ ለቅኖች ድልን ያከማቻል፤ ያለ ነቀፋ ለሚሄዱትም ጋሻ ይሆናቸዋል፤}
 8^{የፍትሕን መንገድ ይጠብቃል፤ የታማኞቹንም አካሄድ ያጸናል።}
 9^{በዘያን ጊዜ ጽድቅን፤ ፍትሕን፤ ሚዛናዊነትን፤ መልካሙንም መንገድ ሁሉ ትገነዘባለህ፤}
 10^{ጥበብ ልብህ ውስጥ ትገባለችና፤ ዕውቀትም ነፍስህን ደስ ታስኛለች፤}
 11^{የመለየት ችሎታ ይጋርድሃል፤ ማስተዋልም ይጠብቅሃል።}
 12^{ጥበብ ንግግራቸው ጠማማ ከሆነ ሰዎች፤ ከክፉዎችም መንገድ ታደንገላች፤}
 13^{እነዚህም በጨለማ መንገድ ለመሄድ፤ ቀናውን ጉዳና የሚተዉ ናቸው፤}

1፥28 ዘጸ1፥45፤ 1፥4፥8፤18፤ ኢዮ27፥9፤ም፡98፤17፤ ኢር11፥11፤ሕገ8፤18፤ ሆሊ5፥6፤ዘገ7፤13
 1፥29 ኢዮ21፥14
 1፥30 ቀ፥25
 1፥31 2ዜና36፥16፤ መዝ14፥14፤ ኢር6፥19፥14፥16፤ 21፥14፥30፥15
 1፥32 ም፡5፥22፤ 15፥10፥ኢ፡46፥4
 1፥33 ቀ፥21-26 ዘዮ፡24፥21፤ዘ፡33፥28፤ ም፡43፥23፤መዝ12፥8
 2፥1 ም፡1፥8
 2፥2 መዝ22፥17፤ 23፥12
 2፥3 ያ፡1፥5
 2፥4 ኢዮ3፥21፤ ማ፡13፥44
 2፥5 ዘ፡4፥6
 2፥6 ኢዮ፡9፥4፥12፥13፤ 22፥22፤መዝ19፥34
 2፥7 ዘ፡6፥9፥15፥1፤ መዝ84፥11፤ ም፡30፥5-6
 2፥8 1፥፡፡2፥9፤ መዝ18፥25፥97፥10
 2፥9 ዘ፡1፥16
 2፥10 ም፡14፥33
 2፥11 ም፡4፥6
 2፥12 ቀ፥16፤ ም፡1፥3፥13-18፥4፥5
 2፥13 ም፡4፥19
 2፥14 ም፡10፥23፤ 15፥21
 2፥15 መዝ125፥5፤ ም፡21፥8
 2፥16 ም፡5፥1-6፤ 20-29፥7፥5-27
 2፥17 ሚ፡2፥14
 2፥18 ም፡5፥5፤ 7፥27፥9፥18
 2፥19 ም፡43፥16-18፤ 5፥8፤መዝ7፥26
 2፥21 መዝ37፥29
 2፥22 ዘ፡8 28፥63፤ 29፥28፤ኢዮ፡18፥17፤ መዝ54፥37፥39፤ 28-29፥ም፡10፥30
 3፥1 መዝ44፥17፤ ም፡4፥8
 3፥2 ዘ፡85፥16፥11፥21፤ 30፥15፥16፥1፥17፥13፤ 14፥ም፡9፥6፥10-11
 3፥3 ዘ፡13፥9፥ዘ፡8 6፥6፤መዝ85፥10፥ም፡4 6፥21፥7፥3፥2፥ቀ፡3፥3
 3፥4 1፥፡፡2፥26፤ ሉ፡ቃ፡2፥52
 3፥5 መዝ4፥5
 3፥6 ኢዮ33፥11፤ መዝ5፥8፥ም፡16፥3፤ ኢ፡430፥11፥40፥3፤ ኢር42፥3
 3፥7 ዘ፡20፥20፥ዘ፡8 4፥6፤ኢዮ፡1፥1፤መዝ 111፥10፥ም፡26፥5፥12
 3፥8 ኢዮ21፥24፤

14^{ክፉ በመሥራት ደስ የሚላቸው፤ በክፉት ጉዳና ሐሜት የሚያደርጉ፤}
 15^{መንገዳቸው ጠማማ፤ በአካሄዳቸው ጠመዝማዙች ናቸው።}
 16^{ከአመንዝራ ሴትም ትጠብቅሃለች፤ በአንደበቷም ከምታታልል ዘልዛላ ታደንገላች፤}
 17^{ይህችም የልጅነት ባሏን የተወች፤ በስምሳኪ ፊት የገባችውን ኪዳንም ያቃለለች ናት።}
 18^{ቤቷ ወደ ሞት ያደርሳል፤ መንገዷም ወደ መናፍስተ ሙታን ያመራል።}
 19^{ወደ እርሷ የሚገባ ማንም አይመለስም፤ የሕይወትንም መንገድ አያገኝም።}
 20^{አንተም በደጋግ ሰዎች ጉዳና ትሄዳለህ፤ የጻድቃንንም መንገድ ይዘህ ትጓዛለህ።}
 21^{ቅኖች በምድራቱ ይቀመጣሉና፤ ነቀፋ የሌለባቸውም በእርሷ ላይ ጸንተው ይኖራሉ።}
 22^{ክፉዎች ግን ከምድራቱ ይወገዳሉ፤ ታማኝነት የጉደላቸውም ከእርሷ ይነቀሳሉ።}

ከጥበብ የሚገኝ ተጨማሪ በረከት

3 ^{ልጄ ሆይ፤ ትምህርቴን አትርሳ፤ ትእዛዜንም በልብህ ጠብቅ፤}
 2^{ቀኖችን ይጨምሩልሃል፤ ዓመቶችንም ያረዝሙልሃል፤ ሕይወት፤ ሀብትንና ሰላምን ያበዙልሃል።}
 3^{ፍቅርና ታማኝነት ከቶ አይለዩህ፤ በዐንገትህ ዙሪያ እስራቸው፤ በልብህም ጽላት ላይ ጻፋቸው።}
 4^{በዘያን ጊዜ ሞገስንና መልካም ስምን፤ በእግዚአብሔርና በሰው ዘንድ ታገኛለህ።}
 5^{በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፤ በራስህ ማስተዋል አትደገፍ፤}
 6^{በመንገድህ ሁሉ እርሱን ዕውቅ፤ እርሱም ጉዳናህን ቀና ያደርገዋል።”}
 7^{በራስህ አስተያየት ጠቢብ ነኝ አትበል፤ እግዚአብሔርን ፍራ፤ ከክፉም ራቅ።}
 8^{ይህም ለሰውነትህ ጤንነትን፤ ለዐጥንትህም ልምላሜን ያመጣልሃል።}
 9^{እግዚአብሔርን በሀብትህ፤ ከምርትህ ሁሉ በኩራት አክብረው፤}
 10^{ይህን ብታደርግ፤ ነተራህ ሞልቶ ይትረፈረፋል፤ መጥመቂያህም በአዲስ የወይን ጠጅ ቲፍ ብሎ ይሞላል።}

መዝ38፥3፥ም፡4፥22 3፥9 ዘ፡22፥29፥ዘ፡26፥1-15
 3፥10 ኢዮ22፥21፤መዝ144፥13፤ኢ፡2፥24፥ሚ፡3፥10-12
 ፡17 ወይም የአምላኪን ኪዳን

11 ልጅ ሆይ፤ የእግዚአብሔርን ተግባር አትናቅ፤ በዘለፋውም አትመረር፤
 12 አባት ደስ የሚሰኝበትን ልጁን እንደሚቀጣጠሉ ሁሉ፤ እግዚአብሔርም የሚወደውን ይገሥጻልና።
 13 ጥበብን የሚያገኛት፤ ማስተዋልንም ገንዘቡ የሚያደርጋት ሰው ቡሩክ ነው፤
 14 እርሷ ከብር ይልቅ ትርፍ የምታመጣ፤ ከወርቅም ይልቅ ጥቅም የምታስገኝ ናትና።
 15 ከቀይ ዕንቁ፤ ይበልጥ ውድ ናት፤ አንተ ከምትመኘውም ሁሉ የሚስተካከላት የለም።
 16 በቀኝ እጁ ረጅም ዕድሜ አለ፤ በግራ እጁም ሀብትና ክብር ይዛለች።
 17 መንገዷ ደስ የሚያሰኝ ነው፤ ጉዳናዋም ሁሉ ሰላም ነው።
 18 ለሚያቅኗት የሕይወት ዛፍ ናት፤ የሚይዟትም ይባረካሉ።
 19 እግዚአብሔር በጥበብ ምድርን መሠረተ፤ በማስተዋል ሰማያትን በየስፍራቸው አጸና፤
 20 በዕውቀቱ ቀላዮት ተከፈሉ፤ ደመናትም ጠልን አንጠጠቡ።
 21 ልጅ ሆይ፤ ትክክለኛ ፍርድንና አስተውሎ መለየትን ጠብቅ፤ እነዚህ ከእይታህ አይራቁ፤
 22 ለነፍስህ ሕይወት፤ ለዐንገትህም ጌጥ ይሆናሉ።
 23 ከዚያም መንገድህን በሰላም ትሄዳለህ፤ እግርህም አይሰናከልም፤
 24 ስትተኛ አትፈራም፤ ትተኛለህ እንቅልፍህም ጣፋጭ ይሆናል።
 25 ድንገተኛን መከራ፤ በክፉዎች ላይ የሚደርሰውንም ጥፋት አትፍራ፤
 26 እግዚአብሔር መታመኛህ ይሆናልና፤ እግርህንም በወጥመድ ከመያዝ ይጠብቃል።
 27 ማድረግ እየቻልህ ለሚገባቸው መልካም ነገር ከማድረግ አትቁጠብ።
 28 አሁን በእጅህ እያለ፤ ጎረቤትህን፤ “ቈይተህ ተመለስ፤ ነገ እሰጥሃለሁ” አትበለው።
 29 አንተን ተማምኖ በአጠገብህ በተቀመጠ፤ በጎረቤትህ ላይ ክፉ አትምክርበት።

3፡11 ኢዮ5፡17፤ ምዕ1፡8-9
 3፡12 ዘ88፡5፤ ኢዮ5፡17፤ ምዕ13፡24፤ ዕብ12፡5-6፤ ራእ3፡19
 3፡14 ኢዮ28፡15፤ ምዕ8፡19፤ 16፡16
 3፡15 ኢዮ28፡17-19
 3፡16 ዘፍ15፡15፤ 1፡73፤ 13፡14
 3፡17 ማቴ11፡28-30
 3፡18 ዘፍ2፡9፤ 2፡12፤ 4፡3-9፤ 8፡8፤ 17፡21፤ ምዕ10፡11፤ ራእ2፡7
 3፡19 ዘፍ1፡31፤ ኢዮ28፡25-27፤ መዝ136፡5-9፤ ምዕ8፡27-29
 3፡21 ምዕ1፡8-9፤ 4፡20-22፤ 6፡20
 3፡22 ዘ830፡20፤ ምዕ1፡8-9፤ 4፡13
 3፡23 መዝ37፡24፤ 119፡11፤ ምዕ1፡33፤ 4፡12
 3፡24 ዘሌ26፡6፤ ኢዮ11፡18፤ መዝ1፡5፤ 112፡8፤ ኤር31፡26
 3፡26 1ሳሙ2፡9፤ 2፡718፤ 5፡ኢዮ4፡6፤ 5፡19
 3፡28 ዘሌ19፡13፤ ዘ824፡15፤ ሉቃ10፡25-37
 3፡29 ዘዳ8፡17
 3፡31 መዝ37፡1፤ ምዕ24፡1-2
 3፡32 ኢዮ29፡4፤ መዝ101፡4
 3፡33 ኢዮ5፡3፤ መዝ 37፡22፤ ምዕ14፡11፤ ዘዳ5፡4
 3፡34 2ኃ፡19፤ 21፤ መዝ18፡25-27፤ 40፡4፤ ማቴ23፡12፤ ፤ዮ04፡6፤ 1ኢዮ5፡5
 4፡1 ኢዮ8፡10፤ ምዕ 1፡8፤ 19፡20
 4፡4 1ኃ፡9፤ 4፤ ምዕ 7፡2
 4፡5 ምዕ2፡12፤ 3፡13-18
 4፡6 ምዕ2፡11፤ 2ተሰ2፡10
 4፡7 ምዕ23፡23፤ ማቴ13፡44-46
 4፡8 ምዕ3፡18
 4፡9 ምዕ1፡8-9
 4፡10 ዘ811፡21፤ መዝ34፡11-16፤ ምዕ 1፡8-9
 4፡11 1ሳሙ12፡23፤ 2ሳሙ22፡37፤ መዝ5፡8
 4፡12 ኢዮ18፡7፤ ምዕ3፡23

30 ምንም ጉዳት ሳያደርስብህ፤ ያለ ምክንያት ሰውን አትክሰስ።
 31 በክፉ ሰው አትቅና፤ የትኛውንም መንገዱን አትምረጥ፤
 32 እግዚአብሔር ጠግማን ሁሉ ይጸየፋልና፤ ለቅን ሰው ግን ምስጢሩን ይገልጥለታል።
 33 የእግዚአብሔር ርግማን በክፉዎች ቤት ላይ ነው፤ የጸድቃንን ቤት ግን ይባርካል።
 34 እርሱ በዕቡያን ፊዘኞች ላይ ያፌዛል፤ ለትሑታን ግን ሞገስን ይሰጣል።
 35 ጠቢባን ክብርን ይወርሳሉ፤ ሞኞችን ግን ለውርደት ያጋልጣቸዋል።
ጥበብ ከሁሉ በላይ መሆኛ
4 ልጆቼ ሆይ፤ የአባትን ምክር አድምጡ፤ ልብ ብላችሁ ስሙ፤ ማስተዋልንም ገንዘብ አድርጉ።
 2 በካ ትምህርት እሰጣችኋለሁ፤ ስለዚህ ትምህርቴን አትተው።
 3 በአባቴ ቤት ገና ለግላጋ ወጣት፤ ለእናቴም አንድ ልጄ ብቻ በነበርሁ ጊዜ፤
 4 አባቴ እንዲህ ሲል አስተማረኝ፤ “ቃሉን በሙሉ በልብህ ያዝ፤ ትእዛዜንም ጠብቅ፤ በሕይወት ትኖራለህ።
 5 ጥበብን አግኛት፤ ማስተዋልን ያዛት፤ ቃሉን አትርሳ፤ ከእርሷም ዘወር አትበል።
 6 ጥበብን አትተዋት፤ እርሷም ከለላ ትሆንሃለች፤ አፍቅራት፤ እርሷም ትጠብቅሃለች።
 7 ጥበብ ታላቅ ነገር ናት፤ ስለዚህ ጥበብን አግኛት፤ ያለህን ሁሉ፤ ብታስከፍልህም ማስተዋልን ገንዘብ አድርጋት።
 8 ክብርን ሰጣት፤ ከፍ ከፍ ታደርግሃለች፤ ዕቀፋት፤ ታከብርሃለች፤
 9 በራስህ ላይ ሞገሳማ አክለል ትደፋልሃለች፤ የክብር ዘውድም ታበረክትልሃለች።
 10 ልጅ ሆይ፤ አድምጡኝ፤ ቃሉንም ልብ በል፤ የሕይወት ዘመንህም ትበዛለች።
 11 በጥበብ ጉዳና አስተምርሃለሁ፤ ቀጥተኛውንም መንገድ አሳይሃለሁ።
 12 ስትሄድ ርምጃህ አይሰናከልም፤
 66 ወይም ጉዳናን ያቀናልሃል
 67 ወይም እንደሚገሥጽ
 67 ወይም ያገኘውን ሁሉ

ስትሮጥም አትደናቀፍም።
 13 ምክርን አጥብቀህ ያዛት፤ አትልቀቃት፤ ጠብቃት፤ ሕይወትህ ናትና።
 14 ወደ ኅጥአን ጌዳና እግርህን አታንግ፤ በክፉ ሰዎች መንገድ አትሂድ፤
 15 ከዚያ አትድረስ፤ አትንዝበት፤ ሸሸው፤ መንገድህን ይዘህ ሂድ፤
 16 ክፉ ካላደረጉ አይተኙምና፤ ሰውን ካላሰናከሉ እንቅልፍ ባይናቸው አይዘርም።
 17 የክፋት እንጀራ ይበላሉ፤ የዐመፅ ወይን ጠጅ ይጠጣሉ።
 18 የጸድቃን መንገድ ሙሉ ቀን እስኪሆን ድረስ፤ ብርሃኑ እየጉላ እንደሚሄድ የማለዳ ውጋጋን ነው።
 19 የክፉዎች መንገድ ግን እንደ ድቅድቅ ጨለማ ነው፤ ምን እንደሚያሰናክላቸውም አያውቁም።
 20 ልጄ ሆይ፤ የምንግርህን አስተውል፤ ቃሌንም በጥንቃቄ አድምጥ።
 21 ከእይታህ አታርቀው፤ በልብህም ጠብቀው፤
 22 ለሚያገኘው ሕይወት፤ ለመላው የሰው አካልም ጤንነት ነውና።
 23 ከሁሉም በላይ ልብህን ጠብቅ፤ የሕይወት ምንጭ ነውና።
 24 ጥመትን ከአፍህ አስወግድ፤ ብልሹ ንግግርም ከከንፈሮችህ ይራቅ።
 25 ዐይኖችህ በቀጥታ ይመልከቱ፤ ትክ ብለህም ፊት ለፊት እይ።
 26 የእግርህን ጌዳና አስተካክል፤* የጸናውን መንገድ ብቻ ያዝ።
 27 ወደ ቀኝ ወደ ግራ አትበል፤ እግርህን ከክፉ ጠብቅ።
ከአመንዝራነት መጠንቀቅ
5 ልጄ ሆይ፤ ጥበቤን ልብ በል፤ የማስተዋል ቃሌንም በጥምና አድምጥ፤
 2 ይህም ልባምነትን ገንዘብ እንድታደርግ፤ ከንፈሮችህም ዕውቀትን እንዲጠብቁ ነው።
 3 የአመንዝራ ሴት ከንፈር ማር ያንጠባጥባልና፤ አንደበቷም ከቅቤ ይለሰልሳል፤
 4 በመጨረሻ ግን እንደ እሬት ትመራለች፤ ሁለት አፍ እንዳለውም ስል ሰይፍ ትሆናለች።
 5 እግሮቿ ወደ ሞት ይወርዳሉ፤ ርምጃዎቿም በቀጥታ ወደ ሲኦል⁰

4፥13 ምሳ3፥22
 4፥14 መዝ1፥1፤ ምሳ 1፥15
 4፥16 መዝ36፥4፤ ሚክ7፥3
 4፥17 ዘፍ49፥5፤ መዝ73፥6፤መዝ73፥6፤ምሳ1፥10-19፤14፥22፥ኢሳ59፥6፤ኤር22፥3፥ዕገ1፥2፤ሚል12፥16
 4፥18 2ሳሙ-23፥4፤ኢዮ17፥9፥22፥28፤ዳን12፥3፤ማቴ5፥14፤ዮሐ8፥12፥ፊል2፥15
 4፥19 ዘፍ32፥35፤ኢዮ3፥23፤ምሳ2፥13፤13፥9፤ኢሳ8፥15
 4፥20 መዝ34፥11-16፤ምሳ1፥8-9፥5፥1
 4፥21 ምሳ3፥21
 4፥22 ምሳ3፥8
 4፥23 2ኅገ10፥31፤ምሳ10፥11፥ሉቃ6፥45
 4፥25 ኢዮ3፥11
 4፥26 ዕብ12፥13
 4፥27 ዘሌ10፥11፤ዘፍ5፥32
 5፥1 ምሳ1፥8፥4፥20
 5፥3 መዝ55፥21፤ምሳ7፥5
 5፥4 መዝ7፥26
 5፥5 መዝ9፥17፤ምሳ 2፥18፥7፥26-27
 5፥6 ምሳ9፥13፤30፥20
 5፥7 ምሳ1፥8-9
 5፥8 ምሳ2፥16-19፤6፥20-29፥7፥1-27
 5፥10 ምሳ29፥3
 5፥12 ምሳ12፥1
 5፥14 ምሳ1፥24-27፤6፥33፥31፥3
 5፥18 ዘፍ20፥7፤ምሳ2፥17፤መዝ9፥9፤ማሕ4፥12-15፤ሚል2፥14
 5፥19 ማሕ4፥5፤8፥14
 5፥21 ኢዮ10፥4፤14፥6፤ምሳ15፥3፤መዝ 119፥168፤ኤር29፥23፥32፥19፤ዕብ4፥13
 5፥22 ዘኁ32፥23፤ኢዮ18፥9፤መዝ7፥15-16፤መዝ9፥16፤ምሳ1፥31-32
 5፥23 ኢዮ4፥21፤34፥21-25፤ምሳ10፥21፤

ያመራሉ።
 6 ስለ ሕይወት መንገድ ደንታ የላትም፤ መንገዶቿ ዘወርዋራ ናቸው፤ ለእርሷ ግን አይታወቃትም።
 7 እንግዲህ፤ ልጄቼ ሆይ፤ አድምጡኝ፤ ከምንግራችሁ ቃል ፈቀቅ አትበሉ።
 8 መንገድህን ከእርሷ አርቅ፤ በደጃጅም አትለፍ፤
 9 ይኸውም ጉብዝናህን ለሌሎች፤ ዕድሜህንም ለጨካኞች እንዳትሰጥ ነው።
 10 ባዕዳን በሀብትህ እንዳይፈነጥዙ፤ ልፋትህም የሌላውን ሰው ቤት እንዳያበለጹግ ነው።
 11 በዕድሜህ መጨረሻ ታቃሥታለህ፤ ሥጋህና ሰውነትህ ሲከዳህ፤
 12 እንዲህም ትላለህ፤ “ምነው! ተግሣጽን ጠላሁ፤ ልቤስ ምነው! መታረምን ናቀ፤
 13 የመምህሮቼን ቃል አልሰማሁም፤ አሰልጣኞቼንም አላደመጥኋቸውም፤
 14 በመላው ገባኤ ፈት፤ ወደ ፍጹም ጥፋት ተቃርቤአለሁ።”
 15 ከገዛ ማጠራቀሚያህ ውሃ፤ ከገዛ ጉድጓድህም የሚፈልቀውን ውሃ ጠጣ።
 16 ምንጮችህ ተርፈው ወደ ሜዳ፤ ወንዞችህስ ወደ አደባባይ ሊፈሱ ይገባልን?
 17 ለአንተ ብቻ ይሁኑ፤ ባዕዳን አይጋሩህ።
 18 ምንጭህ በሩክ ይሁን፤ በልጅነት ሚስትህም ደስ ይበልህ።
 19 እርሷ እንደ ተወደደች ዋላ፤ እንደ ተዋበች ሚዳቋ ናት፤ ጡቶቿ ዘወትር ያርኩህ፤ ፍቅርም ሁልጊዜ ይማርክህ።
 20 ልጄ ሆይ፤ በአመንዝራ ሴት ፍቅር ለምን ትሰክራለህ? የሌላዬቱንስ ሴት ብብት ስለ ምን ታቅፋለህ?
 21 የሰው መንገድ በእግዚአብሔር ፊት ግልጥ ነውና፤ እርሱ መሄጃውን ሁሉ ይመረምራል።
 22 ክፉውን ሰው የገዛ መጥፎ ሥራው ያጠምደዋል፤ የጎጠኦቹም ገመድ ጠፍሮ ይይዘዋል።
 23 ከተግሣጽ ጉድለት የተነሣ ይሞታል፤ ከተላላነቱም ብዛት መንገድ ይስታል።
 *26 ወይም ተመልክት
 *25 ወይም መቃብር

ከተላላኝ መራቅ

6 ልጄ ሆይ፤ ለጎረቤትህ ዋስ ብትሆን፤ ስለ ሌላውም ሰው እጅ መትተህ ቃል ብትገባ፤

²በተናገርኸው ነገር ብትጠመድ፤ ከእኛህ በወጣውም ቃል ብትያዝ፤

³ልጄ ሆይ፤ ራስህን ለማዳን ይህን አድርግ፤ በጎረቤትህ እጅ ስለ ወደቅህ፤ ሂደህ ራስህን አዋርድ፤ ጎረቤትህን አጥብቀህ ነዝንዘው።

⁴ዐይኖችህ እንቅልፍ አይያዛቸው፤ ሽፋሽፍቶችህም አያንጉላጁ።

⁵ከአዳኝ እጅ እንዳመለጠች ሚዳቋ፤ ከአጥማጅ ወጥመድ እንዳፈተለከች ወፍ ራስህን አድን።

⁶አንተ ታካቸ፤ ወደ ጉንዳን ሂድ፤ ዘይወን አስተውለህ ጠቢብ ሁን፤

⁷አዛዥ የለውም፤ አለቃም ሆነ ገዥ የለውም፤

⁸ሆኖም ግን በበጋ ምግብን ያከማቻል፤ በመከርም ወቅት ቀለቡን ይሰበሰባል።

⁹አንተ ታካቸ፤ እስከ መቼ ትተኛለህ? ከእንቅልፍህስ መቼ ትነሣለህ?

¹⁰ጥቂት ማንቀላፋት፤ ጥቂት ማንጎላቸት፤ እጅን አጣጥፎ “እስቲ ጥቂት ልረፍ” ማለት፤

¹¹ድኸነት እንደ ወንበይ፤ ዕውቀትም መሣሪያ እንደ ታጠቀ ሰውተ ከተፍ ይልብሃል።

¹²ወርበላና ጨካኝ፤ ነውረኛ አንደበቱን ይዞ የሚዞር፤

¹³በዐይኑ የሚጠቅስ፤ በእግሩ ምልክት የሚሰጥ፤ በጣቶቹ የሚጠቀም፤

¹⁴በልቡ ተንኮል ክፋትን የሚያውጠነጥን፤ ምንጊዜም ጠብ ይጭራል።

¹⁵ስለዚህ በቅጽበት መዓት ይወርድበታል፤ በድንገት ይጠፋል፤ መዳኛም የለውም።

¹⁶እግዚአብሔር የሚጠላቸው ስድስት ነገሮች አሉ፤ የሚጸየፋቸውም ሰባት ናቸው፤ እነርሱም፦

¹⁷ትዕቢተኛ ዐይን፤ ሐሰተኛ ምላስ፤ ንጹሕ ደም የሚያፈሱ እጆች፤

¹⁸ክፋትን የሚያውጠነጥን ልብ፤ ወደ ክፋት የሚቻኩሉ እግሮች፤

¹⁹በውሸት ላይ ውሸት የሚጨምር ሐሰተኛ ምስክር፤ በወንድማማቾች መካከል ጠብን የሚጭር ሰው።

11፡5
6፡1 ኢዮ17፡3፤ ምሳ 1፡8፤11፡15፤ 17፡18፤22፡26-27
6፡4 መዝ132፡4
6፡5 2ሳሙ2፡18፤ መዝ91፡3፤ኢሳ13፡14
6፡6 ቍ6-11፤ ምሳ 20፡4
6፡8 ምሳ10፡4፤ 30፡24-25
6፡9 ምሳ24፡30-34 ፤26፡13-16
6፡10 ምሳ24፡33፤ መክ4፡5
6፡11 ቍ10-11፤ ምሳ20፡13፤ 24፡30-34
6፡13 መዝ35፡19፤ ምሳ16፡30፤ኢሳ58፡9
6፡14 ቍ16-19፤ መዝ140፡2
6፡15 ኢዮ5፡3፤ መዝ 55፡15፤ ምሳ14፡32፤29፡1
6፡16 ቍ16-19፤ ምሳ 3፡32፡8፤13፤ 15፡8፡9፤26፡16፤5
6፡17 ዘ819፡10፤ ኢዮ41፡34፤መዝ10፡5 ፤ምሳ1፡16፤12፡22፤ ኢሳ1፡21፤59፡7፤ ኤር2፡34፤መዝ7፡2
6፡18 ኢዮ15፡31
6፡19 ቍ12-15፤ ዘ819፡16፤ መዝ12፡2፤ምሳ15፡18 ዘክ8፡17
6፡20 ምሳ1፡8፤ 3፡21
6፡21 ዘ86፡8፤ ምሳ 3፡3፤7፡1-3
6፡23መዝ119፡105 ፤ምሳ10፡17
6፡24 ዘ93፡9፤8፤ መዝ 55፡21፤ ምሳ 2፡16፤7፡5
6፡26 ምሳ7፡22-23
6፡29 ዘ820፡14፤ ምሳ2፡16-19፤5፡8
6፡31 ዘ822፡14
6፡32 ዘ820፡14፤ ምሳ 7፡7፡9፡4፤16
6፡33 ምሳ5፡9-14
6፡34 ዘ93፡4፤7፤ ዘ7፡5፤14
6፡35 ኢዮ31፡9-11 ፤ማሕ 8፡7
7፡1 ምሳ1፡8

ከዘመት መራቅ

20 ልጄ ሆይ፤ የአባትህን ትእዛዝ አክብር፤ የእናትህንም ትምህርት አትተው።

²¹ምንጊዜም በልብህ አኑራቸው፤ በዐንገትህም ዙሪያ እሰራቸው።

²²በምትሄድበት ሁሉ ይመሩሃል፤ በምትተኛበት ጊዜ ይጠብቁሃል፤ በምትነቃበት ጊዜም ያነጋግሩሃል።

²³እነዚህ ትእዛዞች መብራት ናቸውና፤ ይህችም ትምህርት ብርሃን፤ የተግሣዥ ዕርምትም የሕይወት መንገድ ናት፤

²⁴እርሷም ከምግባረ ብልሹ ሴት፤ ልዝብ አንደበት ካላት ዘልዛላ ሴት ትጠብቅሃለች።

²⁵ውበቷን በልብህ አትመኝ፤ በዐይኗም አትጠመድ፤

²⁶ጋለሞታ ሴት ቀሩራሽ እንጀራ ታሳጣሃለችና፤ አመንዝራዬቱም በሕይወትህ በራሱ ላይ ትሸምቃለች።

²⁷ለመሆኑ ልብሱ ሳይቃጠል፤ በጉያው እሳት መያዝ የሚችል ሰው አለን?

²⁸አንድ ሰው እግሮቹ ሳይቃጠሉ፤ በፍም ላይ መሄድ ይችላልን?

²⁹ከሰው ሚስት ጋር የሚተኛም እንደዚሁ ነው፤ የሚደርስባትም ከቅጣት አያመልጥም።

³⁰ሌባ በተራብ ጊዜ ራቡን ለማስታገም ቢሰርቅ፤ ሰዎች አይንቁትም።

³¹በቤቱ ያለውን ሀብት ሁሉ የሚጠይቀው ቢሆንም፤ ከተያዘ ሰባት ዕጥፍ መክፈል አለበት።

³²የሚያመነዝር ሰው ግን ማመዛዘን ይጎድለዋል፤ እንዲህ የሚያደርግ ሁሉ ራሱን ያጠፋል።

³³መደብደብና ውርደት ዕጣው ነው፤ ጎፍረቱም ከቶ አይወገድም፤

³⁴ቅናት የባልን ቍጣ ይቀስቅሳልና፤ በሚበቀልበትም ጊዜ ምሕረት አያደርግም።

³⁵ምንም ዐይነት ካሣ አይቀበልም፤ የቱንም ያህል ብዙ ቢሆን መማለጃን እሽ አይልም።

ከአመንዝራ ሴት መራቅ

7 ልጄ ሆይ፤ ቃሌን ጠብቅ፤ ትእዛዜንም በውስጥህ አኑር።

*11 ወይም እንደ ባዘኔ/ አሎት እንደ ለማኝ

2ትእዛዜን ጠብቅ፤ በሕይወት ትኖራለህ፤ ትምህርቴንም እንደ ዐይንህ ብሌን ተንክባክበው።

3በጣትህ ላይ እሰረው፤ በልብህ ጽላት ላይ ጻፈው።

4ጥበብን፤ “እኅቴ ነሽ” በላት፤ ማስተዋልንም፤ “ዘመዴ ነህ” በለው፤

5ከአመንዝራ ሴት፤ በአንደበቷም ከምታታልል ዘልዛላ ሴት ይጠብቁሃል።

6በቤቴ መስኮት፤ በዐይነ ርግቡ ወደ ውጭ ተመለከትሁ።

7ማስተዋል የጎደለውን ወጣት፤ ብስለት ከሌላቸው መካከል አየሁት፤ ከጎልማሶችም መካከል ለየሁት።

8የቤቷን አቅጣጫ ይዞ፤ በቤቷ ማእዘን አጠገብ ባለው መንገድ ያልፍ ነበር፤

9ቀኑ መሸትሸት ሲል፤ በውድቅት ሌሊት፤ በጽኑ ጨለማ።

10 ከዚያም አንዲት ሴት ልታገኘው ወጣች፤ እንደ ዝሙት አዳሪ ለብሳ፤ ለማሳሳት ታጥቃ።

11ጭኸኛ ማን አለብኝ ባይ ናት፤ እግሮቿ አርፈው ቤት አይቀመጡም፤

12አንዴ በመንገድ፤ አንዴ በአደባባይ፤ በየማእዘኑም ታደባለች።

13አፈፍ አድርጋ ይዛ ሳመችው፤ ጎፍረቷንም ጥላ እንዲህ አለችው፤

14“በቤቴ የሳብረት መሥዋዕትቶ ማቅረብ ነበረብኝ፤ ዛሬ ስእሉቴን ፈጸምሁ፤

15ስለዚህ አንተን ለማግኘት ወጣሁ፤ ፈልጌህ ነበር፤ ይኸው አገኘሁህ።

16ዐልጋዬን ከግብፅ የመጣ፤ ጌጠኛ በፍታ አልብሼዋለሁ።

17ዐልጋዬን፤ የከርቤ፤ የዓልሙንና የቀረፋ ሹቱ አርከፍክፈበታለሁ።

18ና፤ እስኪነጋ በጥልቅ ፍቅር እንርካ፤ በፍቅር ራሳችንን እናስደስት።

19ባሌ እቤት የለም፤ ሩቅ አገር ሄዷል።

20በገንዘብ የተሞላ ቦርሳ ወስዷል፤ ጨረቃዋ ሙሉ እስክትሆን አይመለስም።”

21በሚያግባቡ ቃላት አሳተችው፤ በለሰለሰ አንደበቷ አታለለችው።

22ለዕርድ እንደሚነዳ በሬ፤ ወደ ወጥመድ፤ እንደሚገባ አጋዘን፤ፊ

7፡2 ምዕ4፡4
7፡3 ምዕ3፡3
7፡5 ቍ21፡
ኢዮ31፡9፤ምዕ2፡16፤
6፡24
7፡7 ምዕ1፡22፤
6፡32
7፡9 ኢዮ24፡15
7፡11 ምዕ9፡13
7፡12 ምዕ8፡1-36፤
23፡26-28
7፡13 ዘፍ39፡12፤
ምዕ1፡20
7፡14 ዘሌ7፡11-18
7፡17 ዘፍ37፡25፤
አስ1፡6፤ኢዕ57፡7፤
ሕዝ23፡41፤ኦም6፡4
7፡18 ዘፍ39፡7
7፡21 ቍ5
7፡22 ኢዮ18፡10
7፡23 ኢዮ15፡22፤
16፡13፤ምዕ6፡26፤
መካ7፡26
7፡24 ምዕ1፡8-9፤
8፡32
7፡25 ምዕ5፡7-8
7፡27 መዕ16፡19፤
ምዕ2፡18፤ፊጸ22፡15
8፡1 ኢዮ28፡12
8፡3 ምዕ7፡6-13
8፡4 ኢዕ42፡2
8፡5 ምዕ1፡4፤22፤
8፡7 ዮሐ8፡14

ሳያንገራግር ተከተላት፤

23ፍላጻ ጎብቱን እስኪወጋው ድረስ፤ ሕይወቱን እንደሚያሳጣው ሳያውቅ፤ በራ ወደ ወጥመድ እንደምትገባ ወፍ ሆነ።

24ልጆቹ ሆይ፤ አሁንም አድምጡኝ፤ የምለውንም ልብ ብላችሁ ስሙኝ።

25ልባችሁን ወደ መንገዱ አታዘንብሉ፤ ወደ ስሕተት ጎዳናዋም አትግቡ።

26አዋርዳ የጣለቻቸው ብዙ ናቸው፤ የገደለቻቸውም ስፍር ቀጥጥር የላቸውም።

27ቤቷ ወደ ሲኦል፤ የሚወስድ፤ ወደ ጥት ማደሪያም የሚያወርድ ጎዳና ነው።

የጥበብ ጥሪ

8 ጥበብ ጮኻ አትጣራምን? ማስተዋልስ ድምፅዋን ከፍ አድርጋ አታሰማምን?

2በመንገድ አጠገብ ባሉ ኩራብቶች፤ መንገዶቹ በሚገናኙበትም ላይ ትቆማለች፤

3ወደ ከተማዬቱ በሚያስገቡት በሮች አጠገብ፤ በመግቢያዎቹ ላይ፤ ድምጹን ከፍ አድርጋ እንዲህ ስትል ትጮኻለች፤

4“ሰዎች ሆይ፤ የምጠራውኮ እናንተን ነው፤ ለሰው ልጆች ሁሉ ድምጹን ከፍ አደርጋለሁ።

5እናንተ ብስለት የጎደላችሁ፤ ጠንቃቃ ነትን ገንዘብ አድርጉ፤ እናንተ ተላሎች፤ ማስተዋልን አትርፉ።

6የምናገረው ጠቃሚ ነገር ስላለኝ አድምጡኝ፤ ቀና ነገር ለመናገር ከንፈሮቼን እከፍታለሁ።

7አንደበቴ እውነትን ይናገራል፤ ከንፈሮቼ ክፋትን ይጸየፋሉና።

8ከአንደበቴ የሚወጡት ቃሎች ሁሉ ጽድቅ ናቸው፤ አንዳቸውም ጠማማና ግራ የሚያጋቡ አይደሉም።

9በጥልቅ ለሚያስተውሉ ሁሉም ቀና ናቸው፤ ዕውቀት ላላቸውም ስሕተት

*14 በተለምዶ የበላም መሥዋዕት ይባላል።
*22 የሱርስት (የሱባዓ ሊቃናትም) ትርጉም እና ዕብራይስጡ ተባላ ይላል።
*22 የዚህ ስንኝ የዕብራይስጡ ትርጉም በርግጠኝነት አይታወቅም።
*27 ወይም መቃብር

የለባቸውም።
 10ከብር ይልቅ ምክራን፤
 ከንጹሕ ወርቅ ይልቅ ዕውቀትን
 ምረጡ፤
 11ጥበብ ከቀይ ዕንቁ ይበልጥ ውድ
 ናትና፤
 ከምትመኙት ነገር ሁሉ አንዳች
 የሚስተካከላት የለም።።
 12“እኔ ጥበብ ከማስተዋል ጋር አብራ
 እኖራለሁ፤
 ዕውቀትና ልባምነት ገንዘቦቼ ናቸው።።
 13እግዚአብሔርን መፍራት ክፋትን
 መጥላት ነው፤
 እኔም ትዕቢትንና እብሪትን፤
 ክፉ ጠባይንና ጠማማ ንግግርን
 አጠላለሁ።።
 14ምክርና ትክክለኛ ፍርድ የእኔ ናቸው፤
 ማስተዋል አለኝ፤ ብርታት አለኝ።።
 15ነገሥታት በእኔ ይነግሳሉ፤
 ገዢዎችም ትክክል የሆነውን ሕግ
 ይደነግጋሉ፤
 16መሳፍንት በእኔ ይገዛሉ፤
 በምድር ላይ የሚገዙ መኪንንትም ሁሉ
 በእኔ ያስተዳድራሉ።።
 17የሚወዱኝን እወዳቸዋለሁ፤
 ተግተው የሚሹኝም ያገኙኛል።።
 18ሀብትና ክብር፤
 ዘላቂ ብልጽግናና ስኬት በእኔ
 ዘንድ አሉ።።
 19ፍሬዬ ከንጹሕ ወርቅ ይበልጣል፤
 ስጦታዬም ከነጠረ ብር።።
 20እኔ በጽድቅ መንገድ እሄዳለሁ፤
 በፍትሕም ጉዳይ እንዳለሁ፤
 21 ለሚወዱኝ ብልጽግና እሰጣለሁ፤
 ግምጃ ቤታቸውንም እሞላለሁ።።
 22እግዚአብሔር ከቀድሞ ሥራዎቼ በፊት፤
 የተግባሮቼ መጀመሪያ^h አድርጎ
 አመጣኝ።።
 23ዓለም ከመፈጠሩ አስቀድሞ፤
 ከጥንት ከዘላለም ተሾምሁ።።
 24ከውቅያኖሶች በፊት፤
 የውሃ ምንጮች ከመፍለቃቸው በፊት
 ተወለድሁ፤
 25ተራሮች ገና ሳይመሠረቱ፤
 ከኩረብቶችም በፊት ተወለድሁ፤
 26ምድርን ወይም ሚዳዎቿን፤
 ወይም ምንም ዓይነት የዓለም ትቢያን
 ከመፍጠሩ በፊት እኔ ተወለድሁ።።
 27ሰማያትን በዘረጋ ጊዜ፤
 በውቅያኖስ ላይ የአድማስ ምልክት
 ባደረገ ጊዜ እኔ እዚያ ነበርሁ፤
 28ደመናትን በላይ ባጸና ጊዜ፤
 የውቅያኖስን ምንጮች በመሠረተ

8:10 ኢዮ28:17
 ፣መዝ19:10
 8:11 ቍ4:19፤
 ኢዮ 28:17-19፤
 ምሳ3:13-15
 8:12 ምሳ1:4
 8:13 ዘፍ22:12፤
 ዘፀ20:20፤
 ኢዮ28:28፤ኢር44:4
 8:14 ኢዮ9:4፤
 ምሳ21:22፤መዝ7:19
 8:15 መዝ2:10
 8:16 2ዜና1:10፤
 ምሳ29:4
 8:17 1ሳሙ2:30፤
 1ዜና16:11፤ምሳ1:2
 8:3:13-18፤
 ማቴ7:7-11፤
 ዮሐ14:21-24
 8:18 ዘጸ8:18፤
 1ኃገ 3:13
 8:19 ኢዮ28:17-
 19፤ምሳ3:13-14
 8:20 መዝ5:8
 8:21 ምሳ15:6፤
 24:4
 8:24 ዘፍ7:11
 8:25 ኢዮ15:7፤
 38:6
 8:26 መዝ90:2
 8:27 ኢዮ22:14፤
 26:7
 8:28 ዘፍ1:7፤
 ኢዮ 9:8፤26:10፤
 36:29
 8:29 ዘፍ1:9፤
 1ሳሙ2:8፤ኢዮ38:5፤
 8:መዝ16:6
 8:30 ምሳ3:19-20፤
 ራእ3:14
 8:31 ኢዮ28:25-
 27፤38:4-38፤
 መዝ 104:1-30፤
 ምሳ30:4፤ዮሐ1:1-4፤
 ቆላ1:15-20
 8:32 2ሳሙ22:22፤
 መዝ18:21፤
 ሉቃ11:28
 8:34 1ኃገ10:8
 8:35 ኢዮ33:26፤
 ምሳ9:6፤33:13-18፤
 ዮሐ5:39-40
 8:36 ኢዮ28:22፤
 ምሳ15:32፤ኢሳ3:9፤
 ኤር40:2
 9:1 ኤፌ2:20-22፤
 1ጴጥ2:5
 9:2 ኢሳ25:6፤
 62:8፤ሉቃ14:16-23
 9:3 ቆላ4፤
 ምሳ1:20 ፣8:1-3
 9:4 ቆላ6፤
 ምሳ1:22፤6:32
 9:5 መዝ42:2፤
 63:1፤143:6፤
 ኢሳ 44:3፤55:1፤
 ዮሐ7:37-38
 9:6 ምሳ3:1-2፤
 8:35
 9:7 ምሳ23:9፤
 ማቴ7:6

ጊዜ፤
 29ለባሕር ድንበርን በከለለ ጊዜ፤
 ውሆችም የእርሱን ትእዛዝ እንዳያልፉ፤
 የምድርንም መሠረቶች ወሰን ባበጀ
 ጊዜ፤
 30በዚያን ጊዜ ከጌኑ ዋና ባለሙያ
 ነበርሁ።።
 ሁልጊዜ በፊቱ ሐሜት እያደረግሁ፤
 ዕለት ተዕለት በደስታ እሞላ ነበር፤
 31የእርሱ በሆነው መላው ዓለም ሐሜት
 እያደረግሁ፤
 በሰው ልጆች ደስ እስኝ ነበር።።
 32“እንግዲህ፤ ልጆቼ ሆይ፤ አድምጡኝ፤
 መንገዴን የሚጠብቁ ቡሩካን ናቸው።።
 33ምክራን አድምጡ፤ ጥበቦች ሁኑ፤
 ቸልም አትበሉት።።
 34በየለቱ ደጃፊ ላይ የሚጠብቅ፤
 በበራፊ ላይ የሚጠባበቅ፤
 የሚያዳምጠኝ ሰው ቡሩክ ነው።።
 35የሚያገኘኝ ሁሉ ሕይወትን ያገኛልና፤
 ከእግዚአብሔርም ዘንድ ሞገስን
 ይቀበላል።።
 36የሚያጣኝ ሁሉ ግን ራሱ ይጉዳል፤
 የሚጠሉኝም ሁሉ ሞትን ይወዳሉ።።
ጠቢብነትና ተላላነት
 9 ጥበብ ቤቷን ሠራች፤
 ሰባቱን ምስራቃቸውንም ጠርባ
 አቆመች፤
 2ፍራዳዋን አረደች፤ የወይን ጠጃን
 ጠመቀች፤
 ማእዳንም አዘጋጀች።።
 3ሴት አገልጋዮቿንም ላከች፤
 ከከተማዬቱም ከፍተኛ ቦታ ተጣራች።።
 4እርሷም ማመዛዘን ለጉዳላቸው፤
 “ማስተዋል የሌላችሁ ሁሉ ወደዚህ ኑ!”
 አለች።።
 5“ጌ፤ ምግቤን ተመገቡ፤
 የጠመቅሁትንም የወይን ጠጅ ጠጡ።።
 6የሞኝነት መንገዳችሁን ተወ። በሕይወት
 ትኖራላችሁ፤
 በማስተዋልም መንገድ ተመላለሱ።።
 7“ፊዘኛን የሚገሥጽ ሁሉ ስድብን በራሱ
 ላይ ያመጣል፤
 ክፉውን ሰው የሚዘልፍ ሁሉ ውርደት
 ያገኘዋል።።
 ላ16 ኢዮላ የዕብራይስጥ ቅጂችና የሰብዓ ሊቃናት ትርጉም፤
 ብዙ የዕብራይስጥ ቅጂች በምድር ላይ በጽድቅ የሚገዙ
 ይላሉ።።
 ስ22 ወይም የመገገዥ የገዛቱ
 ስ22 ወይም እግዚአብሔር በሥራው መጀመሪያ ያዘኝ ወይም
 እግዚአብሔር በሥራው መጀመሪያ አመጣኝ
 ስ23 ወይም ተሠራው

⁸ፊደላትን አትዘለፈው፤ ይጠላሃል፤
 ጠቢብን ገሥጸው፤ ይወድሃል።
⁹ጠቢብን አስተምረው፤ ይበልጥ ጥበበኛ
 ይሆናል፤
 ጸድቁን ሰው አስተምረው፤ ዕውቀቱን
 ይጨምራል።
¹⁰“የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን
 መፍራት ነው፤
 ቅዱሱንም ማወቅ ማስተዋል ነው፤
¹¹ዘመንህ በእኔ ምክንያት ይረዝማልና፤
 ዕድሜም በሕይወትህ ላይ
 ይጨመርልሃል።
¹²ጠቢብ ብትሆን ጥበበኛነትህ ለራስህ
 ነው፤
 ፊደላት ብትሆን የምትገዳው ያው
 አንተው ነህ።”
¹³ጥበብ የለሽ ሴት ለፍላጌ ናት፤
 እርሷም ስድና ዕውቀት የለሽ ናት።
¹⁴በቤቷ ደጃፍ ላይ ትጉለታለች፤
 በከተማዬቱ ከፍተኛ ቦታ በመቀመጫ
 ላይ ትቀመጣለች።
¹⁵በዚያ የሚያልፉትን፤
 መንገዳቸውን ይዘው የሚሄዱትን
 ትጣራለች።
¹⁶እርሷም ማመዛዘን ለጉደላቸው፤
 “ማስተዋል የሌላችሁ ሁሉ ወደዚህ ኑ!”
 ትላለች።
¹⁷“የስርቆት ውሃ ይጣፍጣል፤
 ተሸሽገው የበሉት ምግብ ይጥማል።”
¹⁸እነርሱ ግን ሙታን በዚያ እንዳሉ፤
 ተጋግጥቶም በሲኦልፀ ጥልቀት ውስጥ
 እንደ ሆኑ አያውቁም።

የሰሎሞን ምዕሌዎች
10 የሰሎሞን ምዕሌዎች፤
 ጠቢብ ልጅ አባቱን ደስ
 ያሰኛል፤
 ተላላ ልጅ ግን ለእናቱ ሐዘንን
 ያተርፋል።
²ያላግባብ የተገኘ ሀብት አይጠቅምም፤
 ጽድቅ ግን ከሞት ይታደጋል።
³እግዚአብሔር ጸድቁ እንዲራብ
 አያደርግም፤
 የክፍዎችን ምኞት ግን ያጨናግፋል።
⁴ሰነፍ እጆች ሰውን ያደኽያሉ፤
 ትጉ እጆች ግን ብልጽግናን ያመጣሉ።
⁵ሰብሉን በበጋ የሚሰበስብ ጠቢብ ልጅ
 ነው፤
 በመከር ጊዜ የሚተኛ ግን ውርደት
 ይከተለዋል።
⁶በረከት በጸድቃን ራስ ላይ ነው፤

9፡8 መዝ141፡5፤
 ምሳ15፡12
 9፡9 ምሳ1፡5፡7፤
 12፡15፡13፡10፡14፡6
 ፡15፡31፡19፡25
 9፡10 ዘ84፡36፤
 መዝ22፡3፤
 ምሳ1፡7፡30፡3
 9፡11 ዘ6፡15፡15፤
 ዘ8 11፡21፤
 ምሳ3፡1-2፡10፡27
 9፡13 ምሳ5፡6፡7፡11
 9፡14 ቍ3፡ሕዝ፡16፡25
 9፡15 ምሳ1፡20
 9፡16 ምሳ1፡22
 9፡17 ምሳ20፡17
 9፡18 ምሳ2፡18፤
 7፡26-27
 10፡1 ነገ4፡32፤
 ምሳ 1፡1፡15፡20፤
 17፡21፡19፡13፡23፡2
 2-25፡27፡11፡29፡3
 10፡2 ቍ16፤
 ምሳ 11፡4፡11፡19፤
 12፡28፡13፡11፡21፡6
 10፡3 ምሳ13፡25፤
 ማቴ6፡25-34
 10፡4 ምሳ6፡6-8፤
 12፡24፡19፡15፡21፡5
 ፡24፡30-34
 10፡5 ምሳ24፡30-34
 10፡6 ቍ8፡11፡14፤
 ምሳ12፡13፡13፡3፤
 መዝ10፡12
 10፡7 ኢዮ18፡17፤
 መዝ 9፡6፡112፡6፤
 መዝ109፡13
 10፡8 ቍ14፡ኢዮ
 33፡33፤ማቴ7፡24-27
 10፡9 መዝ25፡21፤
 37፡24፤ምሳ28፡18፤
 10፡10 መዝ35፡19
 10፡11 ቍ6፡27፤
 ምሳ 3፡18፡4፡23፡11
 30፡13፡12፡14፡19፤
 14፡27፡15፡4፡16፡22
 10፡12 ምሳ17፡9፤
 1ቆ፡13፡47፡1፡ጴጥ4፡8
 10፡13 ቍ31፡ዘ8
 25፡2፤መዝ37፡30፤
 ምሳ14፡3፡15፡7፡26፡3
 10፡14 ቍ6፤መዝ
 59፡12፤ምሳ11፡13፤
 12፡23፡14፡3፡18፡6፡7
 ማቴ12፡37
 10፡15 ምሳ18፡11፤
 ምሳ19፡7
 10፡16 ዘ830፡15፤
 ምሳ11፡18-19፤
 15፡6፤ ሮሜ6፡23
 10፡17 ምሳ6፡23፤
 15፡5
 10፡18 መዝ31፡18
 10፡19 ኢዮ1፡22፤
 6፡24፤ምሳ17፡28፤
 20፡25፡21፡33፤
 ያዕ1፡19፡3፡2-12
 10፡21 ምሳ5፡22-
 23፡ኢሳ5፡13፤
 ኢር5፡4፡ሆሳ4፡1፡6፡14
 10፡22 ዘ6፡13፡2፤

መዓት ግን የክፍዎችን አፍ ይዘጋል።”
⁷የጸድቃን መታሰቢያቸው በረከት ነው፤
 የክፍዎች ስም ግን እንደጠፋ ይቀራል።
⁸በልቡ ጠቢብ የሆነ ትእዛዝ ይቀበላል፤
 ለፍላጌ ተላላ ግን ወደ ጥፋት ያመራል።
⁹ሐቀኛ ሰው ያለ ሥጋት ይራመዳል፤
 በጠማማ ጉዳይ የሚሄድ ግን
 ይጋለጣል።
¹⁰በተንኮለኛ ዐይን የሚጠቅስ ሐዘን
 ያስከትላል፤
 ለፍላጌ ተላላም ወደ ጥፋት ያመራል።
¹¹የጸድቅ አንደበት የሕይወት ምንጭ
 ናት፤
 መዓት ግን የክፍዎችን አፍ ይዘጋል።
¹²ጥላቻ ጠብን ያነሣላል፤
 ፍቅር ግን ስሕተትን ሁሉ ይሸፍናል።
¹³ጥበብ በአስተዋይ ሰው ከንፈር
 ትገኛለች፤
 በትር ግን ማመዛዘን ለጉደላው ሰው
 ጀርባ ነው።
¹⁴ጠቢብን ዕውቀት ያከማቻሉ፤
 የተላላ አንደበት ግን ጥፋትን
 ይጋብዛል።
¹⁵የባለጠጎች ሀብት የተመሸገ ከተማቸው
 ነው፤
 ድኸነት ግን የድኸኛ መጥፊያ ናት።
¹⁶የጸድቃን ደመወዝ ሕይወት
 ታስገኛላቸዋለች፤
 የክፍዎች ትርፍ ግን ቅጣትን
 ታመጣባቸዋለች።
¹⁷ተግሣጽን ነቅቶ የሚጠብቅ የሕይወትን
 መንገድ ያሳያል፤
 ዕርምትን የማይቀበል ግን ሌሎችን ወደ
 ስሕተት ይመራል።
¹⁸ጥላቻውን የሚሸሽግ ሐሰተኛ አንደበት
 ያለው ነው፤
 ሐሜትን የሚዘራ ሁሉ ተላላ ነው።
¹⁹ከቃላት ብዛት ኅጢአት አይታጣም፤
 አንደበቱን የሚገታ ግን ጠቢብ ነው።
²⁰የጸድቅ አንደበት የነጠረ ብር ነው፤
 የክፍ ሰው ልብ ግን ርባና የለውም።
²¹የጸድቃን ከንፈሮች ብዙዎችን ያንጸሉ፤
 ተላሎች ግን ከማመዛዘን ጉድለት
 ይሞታሉ።
²²የእግዚአብሔር በረከት ብልጽግናን
¹⁸ ወይም መቃብር
¹⁶ ወይም የክፍዎች አፍ ግን መዓትን ይሰውራል፤ እንዲሁም
 ቍ11 ይመ።

ታመጣለች፤
መከራንም አያክልባትም።

23 ተላላ ሰው በክፉ ተግባር ይደሰታል፤
አስተዋይ ሰው ግን በጥበብ ደስ
ይለዋል።

24 ክፉ ሰው የፈራው ይደርስበታል፤
ጻድቅ የሚመኘው ይፈጸምለታል።

25 ዐውሎ ነፋስ ሲነሣ ክፉዎች ተጠራርገው
ይወሰዳሉ፤
ጻድቃን ግን ለዘላለም ጸንተው
ይኖራሉ።

26 ሆሞጣጤ ጥርስን፣ ጢስ ዐይንን
እንደሚጎዱ፤
ሰነፍም ለሚልኩት እንዲሁ ነው።

27 እግዚአብሔርን መፍራት ዕድሜን
ያረዝግል፤
የክፉዎች ዕድሜ ግን በአጭር
ይቀጫል።

28 የጻድቃን አለኝታ ደስታ ነው፤
የክፉዎች ተስፋ ግን ከንቱ ሆኖ
ይቀራል።

29 የእግዚአብሔር መንገድ ለጻድቃን
መጠጊያ፤
ክፉ ለሚያደርጉ ግን መጥፊያቸው
ነው።

30 ጻድቃን ፈጽሞ አይነቀሉም፤
ክፉዎች ግን በምድር አይኖሩም።

31 የጻድቃን አንደበት ጥበብን ያፈልቃል፤
ጠማማ ምላሽ ግን ትቈረጣለች።

32 የጻድቃን ከንፈርች ተገቢውን ነገር
ያውቃሉ፤
የክፉዎች አንደበት ግን የሚያውቀው
ጠማማውን ብቻ ነው።

11 እግዚአብሔር የተጭበረበረ
ሚዛንን ይጸዳል፤
ትክክለኛ መለኪያ ግን ደስ ያሰኘዋል።

2 ትዕቢት ስትመጣ ውርደትም
ትከተላለች፤
በትሑት ዘንድ ግን ጥበብ ትገኛለች።

3 ቅኖችን ትክክለኛነታቸው ትመራ
ቸዋለች፤
ወስላቶች ግን በገዛ አታላይነታቸው
ይጠፋሉ።

4 በቀሩጣ ቀን ሀብት ፋይዳ የለውም፤
ጽድቅ ግን ከሞት ትታደጋለች።

5 ለፍጹማን ሰዎች ጽድቃቸው
መንገዳቸውን ታቃናላቸዋለች፤
ክፉዎች ግን በገዛ ክፋታቸው

49፡25፣ ዘ88፡18፡2
ዜ5፡25፡9፣ መዘ1፡28፡2
10፡23 ምላ2፡14
10፡24 ዘ6፡42፡36፣
መዘ37፡44፡145፡17-
19፡ኢሳ65፡7፣
ሕዝ 11፡8
10፡25 መዘ20፡8፣
ምላ12፡3፡7፣
ማቴ 7፡24-27
10፡26 ምላ13፡17፣
25፡13፡26፡6፣ኢሳ65፡45
10፡27 ቀ፡11፣
ዘ811፡9፣ኢዮ15፡32፣
ምላ9፡10-11፣
19፡23፡22፡4
10፡28 አስ7፡10፣
ኢዮ8፡13፣መዘ
11፡2፡10፣ምላ11፡7
10፡29 ምላ21፡15፣
ወላ14፡9
10፡30 መዘ37፡9፣
28-29፣ምላ2፡20-22
10፡31 ቀ፡13፣
መዘ52፡4፣ምላ15፡2፣
31፡26
10፡32 መዘ59፡7፣
መዘ10፡12
11፡1 ዘሌ19፡36፣
ዘ825፡13-16፣ኢዮ
6፡2፣ምላ20፡10፡23፣
16፡11፣ሕዝ45፡10
11፡2 ምላ16፡18፣
18፡12፡29፡23
11፡3 ቀ፡5፣ምላ13፡6
11፡4 ኢዮ20፡20፣
ምላ10፡2፣ሕዝ7፡19
፣27፡27
11፡5 ቀ፡3፣
1፣ዘ78፡36፣ምላ21-23፣
13፡6፡21፡7
11፡6 አስ7፡9
11፡7 ኢዮ8፡13፣
ምላ10፡28
11፡8 ምላ21፡18
11፡9 ምላ12፡6፣
ኤር45፡5
11፡10 2ኃዝ11፡20፣
አስ8፡17
11፡11 ምላ14፡34፣
29፡8
11፡12 ኢዮ6፡24፣
ምላ14፡21
11፡13 ምላ10፡14፣
20፡19
11፡14 2ሳሙ15፡34
፣ምላ15፡22፡20፡18
፣24፡6
11፡15 ምላ6፡1፣
17፡18፡22፡26-27
11፡16 ምላ31፡31
11፡18 ዘ01፡20፣
ኢዮ4፡8፣ወላ10፡12-13
11፡19 ዘ830፡15፣
1ሳሙ2፡36፣መዘ89፡48፣
ምላ1፡18-19፡10፡2፣
መዘ7፡2፣ኤር43፡11
11፡20 ዘኑ14፡8፣
ዜኖ29፡17፣መዘ15፣
2፣101፡1-4፣19፡1፣
ምላ3፡32፡12፡22

ይወድቃሉ።

6 ቅኖችን ጽድቃቸው ትታደጋቸዋለች፤
ወስላቶች ግን በክፉ ምኞታቸው
ይጠመዳሉ።

7 ክፉ ሰው ሲሞት ተስፋው ከንቱ
ትሆናለች፤
በኃይሉ የተመካበትም ሁሉ እንዳልነበረ
ይሆናል።

8 ጻድቅ ከመከራ ይድናል፤
ይልቁን መከራው በክፉው ላይ
ይደርሳል።

9 ክፉ ሰው ባልንጀራውን በአፋ ያጠፋል፤
ጻድቃን ግን በዕውቀት ያመልጣሉ።

10 ጻድቃን ሲሳካላቸው ከተማ ደስ
ይላታል፤
ክፉዎች ሲጠፉ እልልታ ይሆናል።

11 በቅኖች በረከት ከተማ ከፍ ከፍ
ትላለች፤
በክፉዎች አንደበት ግን ትጠፋለች።

12 ጠማማዘን የጎደለው ሰው ባልንጀራውን
ያንኳስሳል፤
አስተዋይ ግን አንደበቱን ይገዛል።

13 ሐሜተኛ ምስጢር አይጠብቅም፤
ታማኝ ሰው ግን ምስጢር ይጠብቃል።

14 በአመራር ጉድለት መንግሥት
ይወድቃል፤
የመካኖች ብዛት ግን ድልን ርግጠኛ
ያደርጋል።

15 ለማይታወቅ ሰው ዋስ የሚሆን መከራ
ያገኘዋል፤
ዋስትና ለመስጠት እጅ የማይመታ
ግን ምንም አይደርስበትም።

16 ርገጥጥ ሲት ክብር ታገኛለች፤
ጉልበተኛ ሰዎች ግን ብልጽግናን ብቻ
ያገኛሉ።

17 ደግ ሰው ራሱን ይጠቅማል፤
ጨካኝ ግን በራሱ ላይ መከራ
ያመጣል።

18 ክፉ ሰው የሚያገኘው ትርፍ መቅኖ
የለውም፤
ጽድቅን የሚዘራ ግን አስተማማኝ ዋጋ
ያገኛል።

19 እውነተኛ ጻድቅ ሕይወትን ያገኛል፤
ክፉትን የሚከተል ግን ወደ ሞቱ
ይጓዛል።

20 እግዚአብሔር ልቦ ጠማሞችን ይጸዳል፤
በመንገዳቸው ነቀፋ በሌለባቸው ሰዎች
ግን ደስ ይሰኛል።

21ክፉ ሳይቀጣ እንደማይቀር ዕውቅ፤
 ጻድቃን ግን በነጻ ይሄዳሉ።

22በእርያ አፍንጫ ላይ እንደ ተሰካ የወርቅ
 ቀለበት፤
 ማስተዋል የጉደላት ቆንጆ ሴት እንዲሁ
 ናት።

23የጻድቃን ምኞት ምንጊዜም ፍጻሜው
 የማይረ ነው፤
 የክፉዎች ተስፋ ግን በቀጣ
 ይከትማል።

24አንዱ በለጋስነት ይሰጣል፤ ሆኖም
 ይበልጥ ያገኛል፤
 ሌላው ያለ መጠን ይሰስታል፤ ግን
 ይደኸያል።

25ለጋስ ይበለጽጋል፤
 ሌሎችን የሚያረካም ራሱ ይረካል።

26በድብቅ እህል የሚያከማቸውን ሕዝብ
 ይረግመዋል፤
 አውጥቶ የሚሸጥ ግን በረከት ይጉናጸፋል።

27በጎ ነገርን ተግቶ የሚሻ በጎ ነገር
 ይጠብቀዋል፤
 ክፉ ነገር የሚፈልገውን ግን ክፉ
 ያገኘዋል።

28በሀብቱ የሚታመን ሁሉ ይወድቃል፤
 ጻድቃን ግን እንደ አረንጓዴ ቅጠል
 ይለመልማሉ።

29ቤተ ሰቡን የሚያውክ ሰው ነፋስን
 ይወርሳል፤
 ተላላም ሰው የጠቢብ ሌሌ ይሆናል።

30የጻድቅ ፍሬ የሕይወት ዛፍ ናት፤
 ነፍሳትን የሚማርክም ጠቢብ ነው።

31ጻድቃን ለሠሩት ሥራ በምድር
 የእጃቸውን የሚያገኙ ከሆነ፤
 የክፉዎችና የኅጢአተኞችማ የቱን
 ያህል የባሰ ይሆን?

12 ተግሣጽን የሚወድ ዕውቀትን
 ይወዳል፤
 መታረምን የሚጠላ ግን ደኅዝ ነው።

2መልካም ሰው ከእግዚአብሔር ዘንድ
 ሞገስ ያገኛል፤
 ተንኮለኛውን ግን እግዚአብሔር
 ይፈርድበታል።

3ሰው በክፋት ላይ ተመሥርቶ ሊጻፍ
 አይችልም፤
 ጻድቃን ግን ከቦታቸው አይነቃነቁም።

4መልካም ሴት ለባሏ ዘውድ ናት፤
 አሳፋሪ ሚስት ግን ሀጥንቱ ውስጥ
 እንዳለ ንቅዘት ናት።

፡15፡9
 11፡21 ምዕ16፡5
 11፡25 1ኪና29፡17
 ፡ምዕ22፡9፤
 ኢሳ 32፡8፤
 2ቆሮ9፡6-9
 11፡27 መዝ7፡15-
 16
 11፡28 ኢዮ31፡24-
 28፡መዝ49፡6፤52፡7፤
 8፡62፡10፤
 92፡12-14፤ኤር9፡23
 11፡29 ምዕ14፡19
 11፡30 ዘፍ2፡9፤
 ምዕ10፡11
 11፡31 ኤር25፡29፤
 49፡12፤1ጴጥ4፡18
 12፡1 ምዕ5፡11-14
 ፡9፡7-9፤13፡1፤18፤
 15፡5፡10፡12፡32
 12፡2 2ሳሙ15፡3፤
 ኢዮ33፡26፤
 መዝ 84፡11፤
 ምዕ11፡20
 12፡3 ምዕ10፡25
 12፡4 ፍት3፡11፤
 ምዕ 18፡22፤
 31፡10-11
 12፡6 ምዕ11፡9፤
 14፡3
 12፡7 መዝ37፡36፤
 ምዕ10፡25፤14፡11፤
 15፡25
 12፡8 ኢሳ19፡14፤
 29፡24
 12፡10 ዘኑ22፡29
 12፡11 ምዕ28፡19
 12፡13 መዝ59፡12፤
 ምዕ10፡6፤18፡7፤
 21፡23
 12፡14 ምዕ13፡2፤
 14፡14፤15፡23፤
 18፡20
 12፡15 ምዕ9፡7-9፤
 14፡12፤16፡2፤25፤
 19፡20
 12፡161ሳሙ25፡25
 ፡ኢዮ5፡2፤ምዕ29፡11
 12፡17 መዝ12፡2፤
 ምዕ14፡5፡25
 12፡18 መዝ55፡21
 ፡ምዕ15፡4፤25፤18
 12፡20 ሮሜ14፡19

5የጻድቃን ሐሳብ ቀና ነው፤
 የክፉዎች ምክር ግን ሸር አለበት።

6የክፉዎች ቃል ደም ለማፍሰስ ታደባለች፤
 የቅኖች ንግግር ግን ይታደጋቸዋል።

7ክፉ ሰዎች ይገለበጣሉ፤ ድራሻቸውም
 ይጠፋል፤
 የጻድቃን ቤት ግን ጸንቶ ይኖራል።

8ሰው በጥበቡ ይመሰገናል፤
 ጠማማ ልብ ያላቸው ግን የተናቁ
 ናቸው።

9የሚበላው ሳይኖረው ከሚከራራ ይልቅ፤
 ራሱን ዝቅ አድርጎ ሠራተኛ የሚያሳድር
 ይሻላል።

10ጻድቅ ሰው ለእንስሳቱ ይራራል፤
 ክፉዎች ራሩ ቢባል እንኳ ዞሮ ዞሮ
 ሥራቸው ጭካኔ ነው።

11መሬቱን የሚያርስ የተትረፈረፈ ምግብ
 ያገኛል፤
 ከንቱ ተስፋን የሚያሳድድ ግን
 ማመዛዘን ይጉድለዋል።

12ጎጥአን የክፉዎችን ምርኮ ይመኛሉ፤
 የጻድቅ ሥር ግን ይንሰራፋል።

13ክፉ ሰው በእኩይ ንግግሩ ይጠመዳል፤
 ጻድቅ ሰው ግን ከመከራ ያመልጣል።

14ሰው ከከንፈሩ ፍሬ የተነሣ በበጎ ነገር
 ይሞላል፤
 እንደ እጁ ሥራም ተገቢውን ዋጋ
 ያገኛል።

15ተላላ ሰው መንገዱ ትክክል መስሎ
 ይታየዋል፤
 ጠቢብ ሰው ግን ምክር ይሰማል።

16ተላላ ሰው ቀጣው ወዲያውኑ
 ይታወቅበታል፤
 አስተዋይ ሰው ግን ስድብን ንቆ
 ይተዋል።

17ሐቀኛ ምስክር በእውነት ይመሰክራል፤
 ሐሰተኛ ምስክር ግን ውሸት ይናገራል።

18ግድ የለሽ ቃል እንደ ሰይፍ ይወጋል፤
 የጠቢብ አንደበት ግን ፈውስን
 ያመጣል።

19እውነት የሚናገሩ ከንፈሮች ለዘላለም
 ጸንተው ይኖራሉ፤
 ሐሰተኛ አንደበት ግን ለቅጽበት ያህል
 ብቻ ነው።

20ክፉትን በሚያውጠነጥኑ ሰዎች ልብ
 አታላይነት አለ፤
 ሰላምን የሚያራምዱ ግን ደስታ
 አላቸው።

21 ጻድቃን ጉዳት አያገኛቸውም፤ ክፉዎች ግን በመከራ የተሞሉ ናቸው።

22 እግዚአብሔር ሐሰተኛ ከንፈርን ይጸዳል፤ በእውነተኛ ሰዎች ግን ደስ ይለዋል።

23 አስተዋይ ሰው ዕውቀቱን ይሰውራል፤ የተላሎች ልብ ግን ድንቅርናን ይነዛል።

24 ትጉ እጆች ለገዥነት ሲያበቁ፤ የሰንፍና ፍጻሜ ግን የባርነት ሥራ ነው።

25 ሥጉ ልብ ሰውን በሐዘን ይወጥራል፤ መልካም ቃል ግን ደስ ያሰኘዋል።

26 ጻድቅ ሰው ለወዳጁ መልካም ምክር ይሰጣል፤^{፲፫} የክፉዎች መንገድ ግን ወደ ስህተት ይመራቸዋል።

27 ሰነፍ አድኖ ያመጣውን እንኳ አይጠብስም፤^፫ ትጉ ሰው ግን ለንብረቱ ዋጋ ይሰጣል።

28 በጽድቅ መንገድ ላይ ሕይወት አለ፤ በዚያ ጉዳይ ላይ ሞት የለም።

13 ጠቢብ ልጅ የአባቱን ምክር በማስተዋል ይሰማል፤ ፊዘኛ ግን ተግሣጽን አያዳምጥም።

2 ሰው ከከንፈሩ ፍሬ መልካም ነገር ያገኛል፤ ወስላቶች ግን ዐመፅን ይናፍቃሉ።

3 እንደቤቱን የሚጠብቅ ሕይወቱን ይጠብቃል፤ አፉ እንዳመጣለት የሚናገር ግን ይጠፋል።

4 ሰነፍ አጥብቆ ይመኛል፤ አንዳችም አያገኝም፤ የትጉዎች ምኞት ግን ይረካል።

5 ጻድቅ ሐሰትን ይጠላል፤ ክፉ ሰው ግን ኅፍረትንና ውርደትን ያመጣል።

6 ጻድቅ ቅን የሆነውን ሰው ትጠብቀዋለች፤ ክፉት ግን ኅጢአተኛውን ትጥለዋለች።

7 ምንም ሳይኖረው ባለጠጋ መስሎ ሌላው ድኻ መስሎ ይታያል፤ ግን ብዙ ሀብት አለው።

8 የሰው ሀብቱ ለሕይወቱ ቤዛ ሊሆነው ይችላል፤ ድኻው ግን ሥጋት የለበትም።

9 የጻድቃን ብርሃን ደምቆ ይበራል፤

12፡21 ኢዮ4፡7
 12፡22 ነገ13፡18፤ መዝ18፡19፤ ም46፡17፤11፡20
 12፡23 መዝ38፡5፤ 59፡7፤ም410፡14፤ 18፡2
 12፡24 ም410፡4
 12፡25 ም415፡13
 12፡26 መዝ95፡10
 12፡28 ዘ830፡15፤ ም410፡2
 13፡1 ም412፡1፤ 15፡5
 13፡2 ም412፡14
 13፡3 ኢዮ1፡22፤ መዝ12፡2፤34፤13፤ ም410፡6፤18፡7፤ 20-21፤21፡23
 13፡4 ም421፡25-26
 13፡5 መዝ119፡128
 13፡6 ም411፡3፤5፤ ኤር44፡5
 13፡7 2ቆሮ6፡10፤ ራእ3፡17
 13፡8 ም415፡16
 13፡9 ኢዮ18፡5፤ ም44፡18-19
 13፡10 መዝ19፡30፤ ም49፡9
 13፡11 ም410፡2
 13፡12 ም410፡11
 13፡13 ዘ99፡20፤ ዘፕ፡15፤31፤ ም4 16፡20
 13፡14 ም410፡11፤ 14፡27
 13፡16 አስ5፡11፤ መዝ38፡5፤ መዝ10፡3
 13፡17 ም410፡26፤ 25፡13
 13፡18 መዝ141፡5፤ ም41፡7፤12፡1፤ 25፡12፤መዝ7፡5
 13፡19 ም410፡11
 13፡20 2ዜ፡10፡8
 13፡21 2ሳሙ3፡39፤ መዝ25፡13፤32፤10፤ ኤር40፡3፤50፡7፤ ሕዝ14፡13፤18፡4
 13፡22 አስ8፡2፤ ኢዮ27፡17፤መዝ2፡26

የክፉዎች መብራት ግን ይጠፋል።

10 ትዕቢት ጠብን ብቻ ያስፋፋል፤ ጥበብ ግን ምክርን በሚቀበሉ ዘንድ ትገኛለች።

11 ያላግባብ የተገኘ ገንዘብ እየተመናመነ ያልቃል፤ ገንዘቡን ጥቂት በጥቂት የሚያከማች ግን ይጠራቀምለታል።

12 ለነገ የሚባል ተስፋ ልብን ያሳምማል፤ የተሳካ ምኞት ግን የሕይወት ዛፍ ነው።

13 ምክርን የሚያቃልል በራሱ ላይ ጥፋት ያመጣል፤ ትእዛዝን የሚያከብር ግን ወሮታን ይቀበላል።

14 የጠቢብ ትምህርት የሕይወት ምንጭ ናት፤ ሰውን በሞት ወጥመድ እንዳይያዝ ታደርገዋለች።

15 መልካም ማስተዋል ሞገስን ታስገኛለች፤ የከዳተኞች መንገድ ግን አስቸጋሪ ነው።^ፈ

16 አስተዋይ ሰው ሥራውን በዕውቀት ያከናውናል፤ ተላላ ግን ሞኝነቱን ይገልጣል።

17 ክፉ መልእክተኛ መከራ ውስጥ ይገባል፤ ታማኝ መልእክተኛ ግን ፈውስን ያመጣል።

18 ተግሣጽን የሚንቅ ወደ ድኽነትና ኅፍረት ይሄዳል፤ ዕርምትን የሚቀበል ሁሉ ግን ይከበራል።

19 ምኞት ስትፈጸም ነፍስን ደስ ታስኛለች፤ ተላሎች ግን ከክፉት መራቅን ይጸዳሉ።

20 ከጠቢብ ጋር የሚሄድ ጠቢብ ይሆናል፤ የተላሎች ባልንጀራ ግን ጉዳት ያገኘዋል።

21 መጥፎ ዕድል ኅጢአተኛን ይከታተላል፤ ብልጽግና ግን የጻድቃን ዋጋ ነው።

22 ደግ ሰው ለልጅ ልጆቹ ውርስ ትቶ ያልፋል፤ የኅጢአተኞች ሀብት ግን ለጻድቃን ይከማቻል።

23 የድኻች ዕርሻ የተትረፈረፈ ምርት ያስገኛል፤ የፍትሕ መንደል ግን ጠራርጎ ይወስደዋል።

^{፳፭} ወይም ለወዳጅ መሪ ነው። ሆኖም የዕብራይስጡ ፍቺ በውል አይታወቅም።

^{፳፮} ለዚህ ቃል የዕብራይስጡ ትርጓሜ በርግጠኝነት አይታወቅም

^{፳፯} ወይም የከዳተኞች መንገድ ግን አይጸናም

24 በአርጨዬሚ ከመቅጣት የሚሳሳለት ልጁን ይጠላል፤ የሚወደው ግን በጥንቃቄ ይቀጣዋል።

25 ጻድቅ እስኪጠግብ ድረስ ይበላል፤ የክፉዎች ሆድ ግን እንደ ተራብ ይኖራል።

14 ጠቢብ ሴት ቤቷን ትሠራለች፤ ተላላ ሴት ግን በገዛ እጇ ታፈርሰዋለች።

2 አካሄዱ ቅን የሆነ ሰው አግዚአብሔርን ይፈራል፤ መንገዱ ጠማግ የሆነ ግን ይንቀዋል።

3 የተላላ ሰው ንግግር ለጀርባው በትር ታስከትልበታለች፤ የጥበበኛ ከንፈር ግን ትጠብቃቸዋለች።

4 በሬዎች በሌሉበት ገንዳው ባዶ ይሆናል፤ በበሬ ጉልበት ግን ብዙ ምርት ይገኛል።

5 ታማኝ ምስክር አይዋሽም፤ ሐሰተኛ ምስክር ግን ውሸትን ይዘከዝካል።

6 ፊዘኛ ጥበብን ይሻል፤ ሆኖም አያገኛትም፤ ዕውቀት ግን ለአስተዋዮች በቀላሉ ትገኛለች።

7 ከተላላ ሰው ራቅ፤ ከከንፈሮቹ ዕውቀት አታገኝምና።

8 የአስተዋዮች ጥበብ መንገዳቸውን ልብ ማለት ነው፤ የተላሎች ሞኝነት ግን መታለል ነው።

9 ተላሎች በሚያቀርቡት የበደል ካሳ ያፈዛሉ፤ በቅኖች መካከል ግን በሳ ፈቃድ ትገኛለች።

10 እያንዳንዱ ልብ የራሱን መራራ ሐዘን ያውቃል፤ ደስታውንም ማንም ሊጋራው አይጠችልም።

11 የክፉዎች ቤት ይፈርሳል፤ የቅኖች ድንኳን ግን ይስፋፋል።

12 ለሰው ቀና መስሎ የሚታይ መንገድ አለ፤ በመጨረሻ ግን ወደ ሞት ያደርሳል።

13 በግቅ ጊዜ እንኳ ልብ ይተክዛል፤ ደስታም በሐዘን ሊፈጸም ይችላል።

14 ልባቸውን ከጽድቅ የሚመልሱ የእጃቸውን ሙሉ ዋጋ ይቀበላሉ፤ ደግ ሰውም ወሮታውን ያገኛል።

13፡24 2ሳሙ-7፡14 ፣ ምዕሌ 3፡12፣ 19፡18፣ 22፡15፣ 23፡13-14፣ 29፡15፣ 17፡ኤ.ፊ.6፡4፣ ዕብ12፡7

13፡25 ምዕሌ 10፡3

14፡1 ፍት3፡11፣ ምዕሌ 24፡3

14፡3 ምዕሌ 10፡13፣ 14፡12፣ 6፡መክ10፡12

14፡4 መዝ144፡14

14፡5 መዝ12፡2፣ ምዕሌ 12፡17

14፡6 ምዕሌ 9፡9

14፡8 ቀ-15፡24፣ ምዕሌ 15፡28፣ 21፡29

14፡11 ኢዮ8፡22፣ መዝ72፡71፣ ምዕሌ 33፡33 ፣ 12፡7፣ 21፡12

14፡12 ምዕሌ 12፡15፣ 16፡25

14፡13 መክ2፡2፣ 7፡3፡6

14፡14 2ዜና15፡7፣ ምዕሌ 1፡31፣ 12፡14

14፡15 ቀ-8

14፡16 ዘ020፡20፣ 1ሳሙ-25፡25፣ ምዕሌ 22፡3

14፡17 ቀ-29፣ 2ገ1 5፡12፣ አስ5፡9፣ ምዕሌ 15፡18፣ 16፡28፣ 26፡21፣ 28፡25፣ 29፡22

14፡19 ምዕሌ 11፡29

14፡20 ምዕሌ 19፡4፡7

14፡21 ምዕሌ 11፡12፣ 19፡17

14፡22 ምዕሌ 16፡1-17

14፡24 ቀ-8

14፡25 ምዕሌ 12፡17

14፡26 መዝ9፡9፣ ምዕሌ 18፡10

14፡27 መዝ18፡5፣ ምዕሌ 10፡11፣ 13፡14

14፡28 2ሳሙ-19፡7

14፡29 ቀ-17፣ 2ገ1 5፡12፣ ምዕሌ 17፡27፣ መዝ7፡8-9

14፡30 ምዕሌ 17፡22

14፡31 ዘ924፡14፣ ኢዮ20፡19፣ ምዕሌ 17፡5፣ ማቴ10፡42

15 ተላላ ሰው ሁሉን ያምናል፤ አስተዋይ ግን ርምጃውን ያስተውላል።

16 ጠቢብ ሰው ጥንቁቅ ነው፤ ከክፉም ይርቃል፤ ተላላ ግን ችኩልና ደንታ ቢስ ነው።

17 ግልፍተኛ ሰው የቂል ተግባር ይፈጽማል፤ መሠሪም ሰው አይወደድም።

18 ብስለት የሌላቸው ተላላኝትን ይወርሳሉ፤ አስተዋዮች ግን ዕውቀትን እንደ ዘውድ ይጭናሉ።

19 ክፉዎች በደጎች ፊት፤ ኅጥአንም በጻድቃን ደጅ ያገኙባሉ።

20 ድኾችን ወዳጆቻቸው እንኳ ይጠሏቸዋል፤ ባለጠጎች ግን ብዙ ወዳጆች አሏቸው።

21 ጎረቤቱን የሚንቅ ኅጢአት ይሠራል፤ ለተቸገሩት የሚራራ ግን ቡሩክ ነው።

22 ክፉ ነገር የሚያቅዱ ከትክክለኛው መንገድ ይወጡ የለምን? በሳ ነገር የሚያቅዱ ግን ፍቅርንና ታማኝነትን ያተርፋሉ።ጆ

23 ለፍተው የሠሩት ሁሉ ትርፍ ያስገኛል፤ ከንቱ ወሬ ግን ወደ ድኸነት ያመራል።

24 ጠቢባን ብልጥግና ዘውዳቸው ነው፤ የተላሎች ተላላኝት ግን ፍሬው ከንቱነት ነው።

25 እውነተኛ ምስክር ሕይወት ያድናል፤ ሐሰተኛ ምስክር ግን አባይ ነው።

26 አግዚአብሔርን የሚፈራ ጽኑ አምባ አለው፤ ልጆቹም መጠጊያ ይኖራቸዋል።

27 አግዚአብሔርን መፍራት የሕይወት ምንጭ ነው፤ ሰውን ከሞት ወጥመድ ያድነዋል።

28 የሕዝብ ብዛት የንጉሥ ክብር ሲሆን፤ የዜጎች ማነስ ግን ለገዥ መጥፊያው ነው።

29 ታጋሽ ሰው ትልቅ ማስተዋል አለው፤ ግልፍተኛ ሰው ግን ቂልነትን ይገልጣል።

30 ሰላም ያለው ልብ ለሰውነት ሕይወት ይሰጣል፤ ቅናት ግን ፀጥትን ያነቅዛል።

31 ድኾችን የሚያስጨንቅ ፈጣሪያቸውን ይንቃል፤

ጆ22 ወይም ታማኝነትን ያሳያሉ

ለተቸገሩ የሚራራ ሁሉ ግን ስምሳክን ያከብራል።

³²ክፍቶች በክፋታቸው ይወድቃሉ፤ ጸድቃን ግን በሞት ጊዜ እንኳ መጠጊያ አላቸው።

³³ጥበብ በአስተዋዮች ልብ ታድራለች፤ በተላሎች መካከል ራሷን ትገልጣለች።¹

³⁴ጽድቅ ሕዝብን ከፍ ከፍ ታደርጋለች፤ ኅጢአት ግን ለየትኛውም ሕዝብ ውርደት ነው።

³⁵ጠቢብ አገልጋይ ንጉሥን ደስ ያሰኛል፤ አሳፋሪ አገልጋይ ግን ቀላጣውን በራሱ ላይ ያመጣል።

15 የለዘበ መልስ ቀላጣን ያበርዳል፤ ክፍ ቃል ግን ቀላጣን ይጭራል።

²የጠቢብ አንደበት ዕውቀትን ታወድሳለች፤ የተላሎች አንደበት ግን ቂልነትን ያፈልቃል።

³የእግዚአብሔር ዐይኖች በሁሉም ስፍራ ናቸው፤ ክፍቶችንም ደኅችንም ነቅተው ይመለከታሉ።

⁴ፈውስ የምታመጣ ምላስ የሕይወት ዛፍ ናት፤ አታላይ ምላስ ግን መንፈስን ትሰብራለች።

⁵ተላላ የአባቱን ምክር ይንቃል፤ መታረምን የሚቀበል ግን አስተዋይነቱን ያሳያል።

⁶የጸድቃን ቤት በብዙ ሀብት የተሞላ ነው፤ የክፍቶች ገቢ ግን መከራን ታመጣባቸዋለች።

⁷የጠቢባን ከንፈር ዕውቀትን ታስፋፋለች፤ የተላሎች ልብ ግን እንዲህ አይደለም።

⁸እግዚአብሔር የክፍቶችን መሥዋዕት ይጸደቃል፤ የቅኖች ጸሎት ግን ደስ ያሰኘዋል።

⁹እግዚአብሔር የክፍቶችን መንገድ ይጸደቃል፤ ጽድቅን የሚከታተሉትን ግን ይወዳቸዋል።

¹⁰ከመንገድ የሚመጣ ሰው ጥብቅ ቅጣት ይጠብቀዋል፤ ዕርምጃን የሚጠላ ይሞታል።

¹¹ሲኦልና የሙታን ዓለም በእግዚአብሔር ፊት የተገለጡ ናቸው።

14፥32 ኢዮ13፥15፤ መዝ34፥21፤ ምዕ6፥15

14፥33 ምዕ2፥6-10

14፥34 ምዕ11፥11

14፥35 አስ8፥2፤ ማቄ24፥45-51፤ 25፥14-30

15፥1 1ኅገ12፥7፤ 2ዜና10፥7፤ ምዕ25፥15

15፥2 ቀ፥7፤ መዝ 59፥7፤ ምዕ10፥31፤ መዝ10፥12

15፥3 2ዜና16፥9፤ ኢዮ10፥4፥31፥4፤ 34፥21፤ ምዕ5፥21፤ ኤር16፥17፤ ዕብ4፥13

15፥4 መዝ5፥9፤ ምዕ 10፥11፥12፥18

15፥5 ምዕ10፥17፤ 12፥1፥13፥1

15፥6 ምዕ8፥21፤ 10፥16

15፥7 ቀ፥2፤ ምዕ 10፥13

15፥8 ቀ፥29፤ ኢዮ 35፥13፤ መዝ51፥17፤ ምዕ6፥16፥21፥27፤ 28፥9፤ ኢሳ1፥13፤ ዮሐ 9፥31

15፥9 ዘ87፥13፤ ምዕ6፥16፥11፥20፤ 32፥12፥1

15፥10 ምዕ1፥31-32፥12፥1

15፥11 1ሳሙ2፥3፤ 2ዜና6፥30፤ ኢዮ26፥6፤ መዝ44፥21፤ ራእ 2፥23

15፥12 ምዕ9፥8፤ 12፥1

15፥13 ቀ፥15፤ ምዕ12፥25፥17፥22፤ 18፥14

15፥14 ምዕ18፥15

15፥15 ቀ፥13

15፥16 ቀ፥17፤ መዝ 37፥16-17፤ ምዕ13፥8፤ 16፥8፥17፥1

15፥17 ቀ፥16፤ ምዕ17፥1፤ መዝ4፥6

15፥18 ዘፍ13፥8፤ ምዕ6፥16-19፥14፥17

15፥19 ምዕ22፥25

15፥20 ምዕ10፥1

15፥21 ምዕ2፥14

15፥22 1ኅገ1፥12፤ መዝ16፥7፤ ምዕ11፥14፥24፥6

15፥23 ምዕ12፥14፤ 25፥11

15፥25 ዘ819፥14፤ ምዕ12፥7፥23፥10-11

15፥26 መዝ94፥11፤ 18፥26፤ ምዕ6፥16

የሰዎች ልብማ የቱን ያህል የታወቀ ነው!

¹²ፊዘኛ መታረምን ይጠላል፤ ጠቢባንም አያማክርም።

¹³ደስተኛ ልብ ፊትን ያፈካል፤ የልብ ሐዘን ግን መንፈስን ይሰብራል።

¹⁴አስተዋይ ልብ ዕውቀትን ይሻል፤ የተላላ አፍ ግን ቂልነትን ያመነኸካል።

¹⁵የተጨቁኑ ሰዎች ዘመናቸው ሁሉ የከፋ ነው፤ በደስታ የተሞላ ልብ ግን የማይቋረጥ ፈንጠዘያ አለው።

¹⁶እግዚአብሔርን ከመፍራት ጋር ያለ ጥቂት ነገር፤ ሁከት ካለበት ትልቅ ሀብት ይበልጣል።

¹⁷ፍቅር ባለበት ጉመን መብላት፤ ጥላቻ ባለበት የሰባ ፍሪዳ ከመብላት ይሻላል።

¹⁸ግልፍተኛ ሰው ጠብ ያነሣላል፤ ታጋሽ ሰው ግን ጠብን ያበርዳል።

¹⁹የሀኬተኛ መንገድ በእሾህ የታጠረች ናት፤ የቅኖች መንገድ ግን የተጠረገ አውራ ጉዳና ነው።

²⁰ጠቢብ ልጅ አባቱን ደስ ያሰኛል፤ ተላላ ሰው ግን እናቱን ይንቃል።

²¹ማመዘን የጉደለው ሰው ቂልነት ያስደስተዋል፤ አስተዋይ ሰው ግን ቀጥተኛውን መንገድ ይከተላል።

²²ምክር ሲንደል ዕቅድ ይፋለሳል፤ በብዙ አማካሪዎች ግን ይሳካል።

²³ሰው ተገቢ መልስ በመስጠት ደስታን ያገኛል፤ በወቅቱም የተሰጠ ቃል ምንኛ መልካም ነው!

²⁴ወደ ሲኦል ከመውረድ እንዲድን፤ የሕይወት መንገድ ጠቢቡን ሰው ወደ ላይ ትመራዋለች።

²⁵እግዚአብሔር የትዕቢተኛውን ቤት ያፈርሰዋል፤ የመበላቲቱን ዳር ድንበር ግን እንዳይደፈር ይጠብቃል።

²⁶እግዚአብሔር የክፍውን ሰው ሐሳብ

¹33 ዕብራይስጡ፤ የሰብዓ ሊቃናትና የሱርሰት ትርጉሞች በተላሎች ልብ ግን አትታወቅም ይላሉ።

¹¹ በዕብራይስጡ ሲኦልና አሳዳግ ይላሉ።

²⁴ ወይም መቃብር

ይጸዩ።
 የንጹህን ሐሳብ ግን ደስ ያሰኘዋል።
 27 ስስታም ሰው በቤተ ሰቡ ላይ ችግር ያመጣል።
 ጉብን የሚጠላ ግን በሕይወት ይኖራል።
 28 የጸድቅ ሰው ልብ የሚሰጠውን መልስ ያመዘገባል።
 የክፉ ሰው አፍ ግን ክፋትን ያገርፋል።
 29 እግዚአብሔር ከክፉዎች ሩቅ ነው፤ የጸድቃንን ጸሎት ግን ይሰማል።
 30 ብሩህ ገጽታ ልብን ደስ ያሰኛል፤ መልካም ዜናም ዐጥንትን ያለመልማል።
 31 ሕይወት ሰጪ የሆነውን ተግሣጽ የሚሰማ፤ በጠቢባን መካከል ይኖራል።
 32 ተግሣጹን የሚንቅ ራሱን ይንቃል፤ ዕርምትን የሚቀበል ግን ማስተዋልን ያገኛል።
 33 እግዚአብሔርን መፍራት ጥበብን መማር ነው።^አ
 ትሕትናም ክብርን ትቀድማለች።
16 የልብ ዕቅድ የሰው ነው፤ የአንደበት መልስ ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።
 2 ለሰው መንገዱ ሁሉ ንጹሕ መስሎ ይታየዋል፤ መነሻ ሐሳቡ ግን በእግዚአብሔር ይመዘናል።
 3 የምታደርገውን ሁሉ ለእግዚአብሔር ዐደራ ስጥ። ዕቅድህም ሁሉ ይላካልሃል።
 4 እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር ለራሱ ዐላማ ሠርቶአል፤ ክፉዎችንም እንኳ ለጥፋት ቀን አዘጋጅቶአል።
 5 እግዚአብሔር በልብ የሚታወቁትን ሁሉ ይጸዩ። እነርሱም ከቅጣት እንደማይመልጡ በርግጥ ዕውቅ።
 6 በፍቅርና በታማኝነት ጎጠኦት ይሰረዳል፤ እግዚአብሔርን በመፍራት ሰው ከክፋት ይርቃል።
 7 የሰው መንገድ እግዚአብሔርን ደስ ሲያሰኘው፣ ጠላቶቹ እንኳ አብረውት በሰላም እንዲኖሩ ያደርጋል።
 8 ከጸድቅ ጋር ጥቂቱ ነገር፣ በግፍ ከሚገኝ ብዙ ትርፍ ይሻላል።

15፥27 ዘፀ23፥8፣ መዝ15፥5፣ ኢሳ1፥23፣33፣15
 15፥28 መዝ59፥7፣ ምዕ14፥8
 15፥29 ቀፋ8፣ ኢዮ 15፥31፣ መዝ145፥18-19፣ ኢሳ59፥2፣ዮሐ9፥31
 15፥30 ምሳ25፥25
 15፥31 ምሳ9፥7-9፣ 12፥1
 15፥32 ምሳ1፥7፣ 9፥7-9፣12፥1፣መዝ7፥5
 15፥33 ምሳ1፥7፣ 16፥18፣18፣12፣ 22፥4፣29፣23፣ ኢሳ 66፥2
 16፥1 ቀፋ9፣ ምሳ 19፥21
 16፥2 1ሳሙ2፥3፣ 2ዜና6፥30፣ምሳ12፥1 5፥20፣27፣21፣2፣ 30፥12፥ሉቃ16፥15
 16፥3 2ዜና20፥20፣ መዝ20፥4፣37፥5-6፣ ምሳ3፥5-6
 16፥4 ዘዐ9፥16፣ 2ዜና34፥24፣ መዝ18፥18፣ዮሐ9፥22
 16፥5 መዝ40፥4፣ ምሳ6፥16፣11፥20-21
 16፥6 ዘና20፥11፣ ዘዐ1፥17፥20፥20
 16፥7 ዘና39፥21፣ መዝ105፥15፣ ኢር39፥12፣40፥1፣ 42፥12፥ዳ7፥9
 16፥8 መዝ37፥16፣ ምሳ15፥16፣መዝ4፥6
 16፥9 ቀፋ1፣ ኢዮ33፥29፣ መዝ90፥12
 16፥10 ምሳ17፥7
 16፥11 ምሳ11፥1 ፣ሕዝ45፥10
 16፥12 ምሳ25፥5፣ 26፥28፥29፣14፥31፥5
 16፥13 ምሳ22፥11
 16፥14 ዘና40፥2፣ ኢዮ29፥24፣ምሳ20፥2፣ 25፥15፥29፥8 መዝ10፥4
 16፥15 ዘና40፥2፣ ኢዮ29፥24፣ ምሳ19፥12፥25፥2-7
 16፥16 ኢዮ28፥15፣ መዝ49፥20፣ ምሳ3፥13-14
 16፥17 ምሳ19፥16
 16፥18 1ሳሙ17፥42 ፣ ኢስ5፥12፣ መዝ18፥27፣ምሳ11፥2፣ 15፥33፥18፥12፣ 29፥23፣ኢሳ13፥11፣ ኤር 48፥29
 16፥20 መዝ32፥10 ፣40፥4፣ምሳ13፥13 ፣19፥18፥29፥25፣ ኤር17፥7
 16፥21 ቀፋ23
 16፥22 ምሳ10፥11

9 ሰው በልቡ መንገዱን ያቅዳል፤ እግዚአብሔር ግን ርምጃውን ይወስንለታል።
 10 የንጉሥ ከንፈሮች እንደ አምላክ ቃል ይናገራል፤ አንደበቱ ፍትሕን ያዛባ ዘንድ አይገባም።
 11 ሐቀኛ መስፈሪያና ሚዛን ከእግዚአብሔር ናቸው፤ በከረጢት ውስጥ ያሉት መመዘኛዎችም ሁሉ ሥራዎቹ ናቸው።
 12 ክፋትን ማድረግ ለነገሥታት አጸያፊ ነው፤ ዙፋን የሚጸናው በጽድቅ ነውና።
 13 ነገሥታት በታማኝ ከንፈሮች ደስ ይላቸዋል፤ እውነት የሚናገረውን ሰው ይወዱታል።
 14 የንጉሥ ቀጣ የሞት መልእክተኛ ነው፤ ጠቢብ ሰው ግን ቀጣውን ያበርዳል።
 15 የንጉሥ ፊት ሲፈክ ሕይወት አለ፤ በነጎቱም ዝናብ እንዳዘለ የበልግ ደመና ነው።
 16 ከወርቅ ይልቅ ጥበብን ማግኘት፣ ከብርም ማስተዋልን መምረጥ ምንኛ ይበልጣል!
 17 የቅኖች ጉዳና ከክፋት የራቀ ነው፤ መንገዱንም የሚጠብቅ ሕይወቱን ይጠብቃል።
 18 ትዕቢት ጥፋትን፣ የእብራት መንፈስም ውድቀትን ትቀድማለች።
 19 በተዋረደ መንፈስ ከተጨቁኑት ጋር መሆን፣ ከትዕቢተኞች ጋር ብዝበዛን ከመካፈል ይሻላል።
 20 ምክርን የሚሰማ ይለመልማል፤ በእግዚአብሔርም የሚታመን ቡሩክ ነው።
 21 ልባቸው ጠቢብ የሆነ አስተዋዮች ይባላሉ፤ ደስ የሚያሰኙ ቃላትም ዕውቀትን ያዳብራሉ።^አ
 22 ማስተዋልን ገንዘብ ላደረጋት የሕይወት ምንጭ ናት፤ ቂልነት ግን በተላሎች ላይ ቅጣት ታመጣባቸዋለች።

^አ33 ወይም ጥበብ እግዚአብሔርን መፍራት ታስተምራለች።
^አ21 ወይም ቃላትም ተደግፎት ያሰኛሉ

23 የጠቢብ ሰው ልብ አንደበቱን ይመራል፤ ከንፈሮቹም ዕውቀትን ያዳብራሉ።⁰

24 ደስ የሚያሰኝ ቃል የማር ወለላ ነው፤ ለነፍስ ጣፋጭ፤ ለዐጥንትም ፈውስ ነው።

25 ለሰው ቀና መስሎ የሚታይ መንገድ አለ፤ በመጨረሻ ግን ወደ ሞት ይመራል፤

26 ሠራተኛን የዕለት ጉርስ ፍላጎቱ ታታሪ ያደርገዋል፤ ራቡም ይገፋፋዋል።

27 ወራዳ ሰው ክፋትን ያውጠነጥናል፤ ንግግሩም እንደሚለበልብ እሳት ነው።

28 ጠማማ ሰው ጠብን ይዘራል፤ ሐሜተኛም የቅርብ ወዳጆችን ይለያያል።

29 ክፉ ሰው ባልንጀራውን ያባብለዋል፤ መልካም ወዳልሆነውም መንገድ ይመራዋል።

30 በዐይኑ የሚጠቅስ ሰው ጠማማነትን ያውጠነጥናል፤ በከንፈሩ የሚያሸሟጥጥም ወደ ክፋት ያዘነብላል።

31 ሽበት የክብር ዘውድ ነው፤ የሚገኘውም በጽድቅ ሕይወት ነው።

32 ታጋሽ ሰው ከመረኛ፣ ስሜቱን የሚገዛም ከተማን በጉልበቱ ከሚይዝ ይበልጣል።

33 ዕጣ በጉያ ውስጥ ይጣላል፤ ውሳኔው በሙሉ ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።

17 ጠብ እያለ ግብግፋ ከሞላበት ቤት ይልቅ፣ በሰላምና በጸጥታ የእንጀራ ድርቆሽ ይሻላል።

2 ጠቢብ አገልጋይ በወራዳ ልጅ ላይ ሥልጣን ይኖረዋል፤ ከወንድማማቾቹም እንደ አንዱ ውርስ ይካፈላል።

3 ማቅለጫ ለብር፣ ከውር ለወርቅ ነው፤ እግዚአብሔር ግን ልብን ይመረምራል።

4 እኮይ ሰው ክፉ ንግግር ያዳምጣል፤ ሐሰተኛም የተንኮለኛን አንደበት በጥንቃቄ ይሰማል።

5 በድኸኛ የሚያፈዝ ፈጣሪያቸውን ይንቃል፤ በሌላው ሰው መከራ ደስ የሚለው ከቅጣት አያመልጥም።

16፥23 ቍ21፥ አ.ዮ 15፥5
 16፥24 14ሙ14፥27፤ ምዕ24፥13-14
 16፥25 አስ3፥6፤ ምዕ 12፥15፥14፥12
 16፥27 ምዕ140፥2፥ያዕ3፥6
 16፥28 ምዕ14፥17፤ 17፥9
 16፥29 ምዕ1፥10፤ 12፥26
 16፥30 ምዕ6፥13
 16፥31 ምዕ20፥29
 16፥33 ዘሌ16፥18፤ አሉ7፥14፤ 14ሙ10፥21፥14፥41፤ ምዕ18፥18፥29፥26፤ ሕዝ21፥21፥ዮ5፥17
 17፥1 ምዕ15፥16፤ 17፥16፥8
 17፥3 1ዜና29፥17፤ መዝ26፥2፥139፥23፤ ምዕ27፥21፥1፥ጥ1፥7
 17፥5 አ.ዮ5፥16
 አ.ዮ5፥16፥31፥29፤ ምዕ14፥31፤ ሕዝ25፥3፤አብ1፥12
 17፥6 መዝ25፥5
 17፥7 ምዕ16፥10
 17፥8 ዘዕ23፥8፤ ምዕ 19፥6
 17፥9 ምዕ10፥12፤ 16፥28
 17፥12 14ሙ25፥25
 17፥13 ዘፍ44፥4፤ 14ሙ19፥4፤ መዝ35፥12
 17፥14 ማቴ5፥25-26
 17፥15 ዘዕ23፥6-7፤ መዝ94፥21፤ምዕ18፥5፤ አሳ5፥23፤ ሰቆ3፥34-36
 17፥16 ምዕ23፥23
 17፥17 2ሳሙ15፥21፤ ምዕ27፥10
 17፥18 ምዕ6፥1-5፤ 11፥15፥22፤26-27

6 የልጅ ልጆች ለአረጋውያን ዘውድ ናቸው፤ ወላጆችም ለልጆቻቸው አለኝታ ናቸው።

7 መልካም አነጋገር ለተላላ አይሰምርለትም፤ ለገዥም ሐሰተኛ አንደበት የቱን ያህል የከፋ ይሆን!

8 እጅ መንሻ ለሰጭው እንደ ድግምት ዕቃ ነው፤ በሂደብትም ቦታ ሁሉ ይሳካለታል።

9 በደልን የሚሸፍን ፍቅርን ያዳብራል፤ ነገርን የሚደጋግም ግን የልብ ወዳጆችን ይለያያል።

10 መቶ ግርፋት ተላላን ከሚሰማው ይልቅ፣ ተግሣጽ ለአስተዋይ ጠልቆ ይሰማል።

11 ክፉ ሰው ዐመፅን ብቻ ይፈልጋል፤ በእርሱም ላይ ጨካኝ መልእክተኛ ይላክበታል።

12 ተላላን በቂልነቱ ከመገናኘት፣ ግልገሎቹን የተነጠቀቸን ድብ መጋፈጥ ይሻላል።

13 በበጎ ፈንታ ክፉ የሚመልስ ሰው፣ ክፉ ነገር ከቤቱ አይርቅም።

14 ጠብ መጫር ግድብን እንደ መሸንቄር ነው፤ ስለዚህ ጠብ ከመጫሩ በፊት ከነገር ራቅ።

15 በደለኛውን ንጹሕ ማድረግ ሆነ፣ ንጹሐን በደለኛ ማድረግ፣ ሁለቱም በእግዚአብሔር ዘንድ አጸያፊ ናቸው።

16 ጥብብን ለማግኘት ፍላጎት ስለሌለው፣ ተላላ እጅ የገባ ገንዘብ ጥቅሙ ምንድን ነው?

17 ወዳጅ ምንጊዜም ወዳጅ ነው፤ ወንድምም ለክፉ ቀን ይወለዳል።

18 ማስተዋል የጎደለው ሰው ቃል በመግባት እጅ ይመታል፤ ለወዳጁም ዋስ ይሆናል።

19 ጠብ የሚወድ ኅጢአትን ይወዳል፤ በሩን ከፍ አድርጎ የሚሠራም ጥፋትን ይጋብዛል።

20 ጠማማ ልብ ያለው ሰው አይሳካለትም፤ በአንደበቱ የሚቀላምድም መከራ ላይ

⁰23 ወይም አንደበቱን አላማኝ ያደርጋሉ
⁴1 በዕብራይስጥ መሥዋዕት
⁷7 ወይም የኮራት አንጋገር

ይወድቃል።

21ተላላ ልጅ መውለድ ሐዘን ያስከትላል፤ የተላላም አባት ደስታ የለውም።

22ደስተኛ ልብ ጥሩ መድኃኒት ነው፤ የተሰበረ መንፈስ ግን ዐጥንትን ያደርቃል።

23ክፉ ሰው ፍትሕ ለማዛባት፤ በስውር ጉዳይ ይቀበላል።

24አስተዋይ ሰው ጥበብን ከፊቱ አይለያትም፤ የተላሎች ዐይኖች ግን እስከ ምድር ዳርቻ ይንከራተታሉ።

25ተላላ ልጅ በአባቱ ላይ ሐዘን ያስከትላል፤ ለወለደችውም ምሬት ይሆንባታል።

26ንጹሐን ሰው መቅጣት ተገቢ አይደለም፤ ሹሞችን ስለ ቅንነታቸው መግረፍ መልካም አይደለም።

27ዐዋቂ ሰው ንግግሩ ቀጥብ ነው፤ አስተዋይም መንፈሱ የረጋ ነው።

28አላዋቂ እንኳ ዝም ቢል ጠቢብ፤ አንደበቱንም ቢገዛ አስተዋይ ይመስላል።

18 ወዳጅነትን የማይፈልግ ሰው የራሱን ፍላጎት ብቻ ይከተላል፤ ቅን የሆነውን ፍርድ ሁሉ ይቃወማል።

2ተላላ ከማስተዋል ርካታን አያገኝም፤ የራሱን ሐሳብ በመግለጥ ግን ደስ ይለዋል።

3ክፋት ስትመጣ ንቀት ትከተላለች፤ ከዕፍረትም ጋር ውርደት ትመጣለች።

4ከሰው አፍ የሚወጡ ቃላት ጥልቅ ውሆች ናቸው፤ የጥበብም ምንጭ እንደሚንደለደል ፏፏቱ ነው።

5ለክፉ ሰው ማድላት፤ ንጹሐንም ፍትሕ መንግት ተገቢ አይደለም።

6የተላላ ከንፈር ጠብ ያመጣበታል፤ አፉም በትር ይጋብዛል።

7ተላላ ሰው አፉ መጥፊያው ነው፤ ከንፈሮቹም ለነፍሱ ወጥመድ ናቸው።

8የሐሜተኛ ቃል እንደ ጣፋጭ ጉርሻ ነው፤ ወደ ሰው ውስጣዊ ክፍል ዘልቆ ይገባል።

17፥21 ምዕ10፥1
17፥22 ዘ012፥46፥
መዝ38፥8፥ምዕ14፥30
፥15፥13፥18፥14
17፥23 ዘ018፥21፥
23፥8፥14፥መ፥8፥3፥
ኢዮ34፥33
17፥24 ኢዮ31፥1
17፥25 ምዕ10፥1
17፥26 መዝ94፥21
17፥27 ኢዮ6፥24፥
ምዕ14፥29
17፥28 ኢዮ2፥13፥
13፥5፥ምዕ10፥19
18፥2 ምዕ12፥23
18፥4 መዝ18፥16
18፥5 መዝ82፥2፥
ምዕ17፥15፥24፥23-
25፥28፥21
18፥6 ምዕ10፥14
18፥7 መዝ64፥8፥
140፥9፥ምዕ10፥14፥
12፥13፥13፥3፥
መዝ10፥12
18፥8 ምዕ26፥22

18፥9 ምዕ28፥24
18፥10 መዝ20፥1፥
61፥3፥ምዕ14፥26
18፥11 ምዕ10፥15
18፥12 ምዕ11፥2፥
15፥33፥16፥18
18፥13 ምዕ20፥25
18፥14 ምዕ15፥13፥
17፥22
18፥15 ምዕ15፥14
18፥16 ዘፍ32፥13፥
14፥መ፥10፥4፥
ምዕ19፥6
18፥18 ምዕ16፥33
18፥1914፥መ፥17፥28
18፥20 ምዕ12፥14
18፥21 መዝ12፥4፥
13፥2-3፥ማ፥12፥37
18፥22 ኢዮ33፥26፥
ምዕ12፥4፥19፥14፥
31፥10
18፥2414፥መ፥20፥42
፥ዮሐ15፥13-15

9ለሥራው ደንታ የሌለው ሰው፤ የአጥፊ ወንድም ነው።

10የእግዚአብሔር ስም ጽኑ ግንብ ነው፤ ጻድቅ ወደ እርሱ በመሮጥ ተገን ያገኛበታል።

11የባለጠጎች ሀብት የተመሸገ ከተማቸው ነው፤ እንደማይወጣ ረጅም ግንብም ይቈጥሩታል።

12ከውድቀቱ በፊት ሰው ልቡ ይታብያል፤ ትሕትና ግን ክብርን ትቀድማለች።

13ከማዳመጡ አስቀድሞ የሚመልስ፤ ቂልነትና ዕፍረት ይሆንበታል።

14በሕመም ጊዜ፤ ሰውን መንፈሱ ትደግፈዋለች፤ የተሰበረውን መንፈስ ግን ማን ሊሸከም ይችላል?

15የአስተዋይ ልብ ዕውቀትን ይገበያል፤ የጠቢብም ጆሮ አጥብቆ ይሻታል።

16እጅ መንሻ ለሰጪው መንገድ ትከፍትለታለች፤ ታላላቅ ሰዎች ፊትም ታቀርበዋለች።

17አስቀድሞ ጉዳዩን የሚያሰማ ትክክለኛ ይመስላል፤ ይኸውም ባላንጣው መጥቶ እስከሚመረመር ድረስ ነው።

18ዕጣ መጣጣል ሙግትን ያስቆማል፤ ኀይለኛ ባላንጣዎችንም ይገላግላል።

19የተበደለ ወንድም ከተመሸገ ከተማ ጠቢብም እንደ ጠንካራ የግንብ መዝጊያ ነው።

20ሰው በአንደበቱ ፍሬ ሆዱ ይጠግባል፤ በከንፈሩም ምርት ይረካል።

21አንደበት የሞትና የሕይወት ኀይል አላት፤ የሚወዷትም ፍሬዋን ይበላሉ።

22ሚስት የሚያገኝ መልካም ነገርን ያገኛል፤ ከእግዚአብሔርም ዘንድ ሞገስን ይቀበላል።

23ድኻ በመለማመጥ ምሕረት ይለምናል፤ ሀብታም ግን በማናለብኝነት ይመልሳል።

24ወዳጅ የሚያበዛ ሰው ራሱን ለጥፋት ይዳርጋል፤ ነገር ግን ከወንድም አብልጦ የሚቀርብ ንደኛም አለ።

19 ንግግሩ ጠማማ ከሆነ ዐጉል ሰው ይልቅ፤
 ያለ ነውር የሚሄድ ድኻ ሰው ይሻላል።
 2 ሰው ቀት አልባ የሆነ ቀናዒነት መልካም አይደለም፤
 ጥድፊያም መንገድን ያስታል።
 3 ሰው በራሱ ተላላነት ሕይወቱን ያበላሻል፤ በልቡ ግን እግዚአብሔርን ያማርራል።
 4 ህብት ብዙ ወዳጅ ታፈራለች፤ ድኻን ግን ወዳጁ ገሸሽ ያደርገዋል።
 5 ሐሰተኛ ምስክር ከቅጣት አያመልጥም፤ ውሸት የሚነዛም ሳይቀጣ አይቀርም።
 6 ብዙ ሰዎች በገዥ ዘንድ ሞገስ ለማግኘት ያሸረግዳሉ፤ ስጦታን ከሚሰጥ ሰው ጋር ሁሉም ወዳጅ ነው።
 7 ድኻ በሥጋ ዘመዶቹ ሁሉ የተጠላ ነው፤ ታዲያ ወዳጆቹም የቱን ያህል ይሸሹት!
 እየተከታተለ ቢለማመጣቸውም፤ ከቶ አያገኛቸውም።¹⁰
 8 ጥበብን ገንዘብ የሚያደርጋት ነፍሱን ይወዳል፤ ማስተዋልን የሚወዳት ይሳካለታል።
 9 ሐሰተኛ ምስክር ከቅጣት አያመልጥም፤ ውሸት የሚነዛም ይጠፋል።
 10 ተላላ ተንደላቆ መኖር አይገባውም፤ ባሪያ የመሳፍንት ገዥ ከሆነም የቱን ያህል ይከፋ!
 11 ጥበብ ሰውን ታጋሽ ታደርገዋለች፤ በደልን ንቆ መተውም መከበሪያው ነው።
 12 የንጉሥ ቀጣ እንደ አንበሳ ግሣት ነው፤ በፊቱ ሞገስ ማግኘትም በሣር ላይ እንዳለ ጠል ነው።
 13 ተላላ ልጅ ለአባቱ መጥፊያ ነው፤ ጨቅጫቃ ሚስትም እንደማያቋርጥ ጠፈጠፍ ናት።
 14 ቤትና ሀብት ከወላጆች ይወረሳሉ፤ አስተዋይ ሚስት ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ናት።
 15 ስንፍና ከባድ እንቅልፍ ላይ ይጥላል፤ ዋልጌም ሰው ይራባል።
 16 ትእዛትን የሚያከብር ሕይወቱን ይጠብቃል፤ መንገዱን የሚንቅ ግን ይሞታል።
 17 ለድኻ የሚራራ ለእግዚአብሔር ያበድራል፤ ስላደረገውም ተግባር ዋጋ ይከፍለዋል።
 18 ገና ተስፋ ሳለ፤ ልጅህን ሥርዐት

19:1 ምዕ28፥6
 19:2 ምዕ29፥20
 19:3 መዝ14፥1፤ ምዕ9፥13፥24፥9፤ ኢሳ32፥6፤ ያዕ1፥13-15
 19:4 ቀ፥7፤ ምዕ 14፥20
 19:5 ቀ፥9፥10፥23፥1፤ ዘጸ19፥19፤ መዝ56፥7፤ ምዕ21፥28
 19:6 ምዕ17፥8፤ 18፥16፥29፥26
 19:7 ቀ፥4፤ ምዕ 10፥15
 19:8 ምዕ16፥20
 19:9 ቀ፥5፤ ዘጸ 19፥19
 19:10 ምዕ26፥1፤ 30፥21-23፤ መዝ 10፥5-7
 19:11 2ኃ፥12
 19:12 አስ1፥12፤ 7፥7፤ መዝ72፥5-6፤ 133፥3፤ ምዕ16፥14-15፥20፥2
 19:13 አስ1፥18፤ ምዕ10፥1፥21፥9
 19:14 ምዕ18፥22፤ 2ቆ፥12፥14
 19:15 ምዕ10፥4፤ 20፥13
 19:16 ምዕ16፥17፤ ሮሜ10፥5
 19:17 ዘጸ24፥14፤ 19፥ምዕ14፥21፤ 22፥9፤ ማቴ10፥42
 19:18 ምዕ13፥24፤ 23፥13-14
 19:20 ምዕ4፥1፤ 12፥15
 19:21 መዝ33፥11፤ ምዕ16፥9፥20፥24፤ ኢሳ8፥10፥14፥24፤ 27፥31፥24፥0፥8፤ 46፥10፥48፥14፤ 55፥11፤ ኤር44፥29፤ ጴጥ3፥37
 19:22 ኢዮ4፥7፤ ምዕ10፥27
 19:23 ምዕ26፥15
 19:24 ምዕ141፥5፤ ምዕ9፥9፥21፥11
 19:25 ምዕ28፥24
 19:26 ምዕ11፥8
 19:27 ምዕ15፥16
 19:28 ዘጸ25፥2
 20:1 ዘጸ10፥9፤ 14፥መ፥25፥36፤ 15፥20፥16፤ ምዕ31፥4፥፡፡2፥5
 20:2 አስ7፥7፤ ምዕ 16፥14፥19፥12
 20:3 ዘጸ13፥8፤ 14፥መ፥25፥25
 20:4 ምዕ6፥6፤ መዝ10፥18

አስይዘው፤ ሲሞት ዝም ብለህ አትየው።
 19 ግልፍተኛ ሰው ቅጣትን መቀበል ይገባዋል፤ በምሕረት ካለፍኸው ሌላም ጊዜ አይቀርልህም።
 20 ምክርን ስማ፤ ተግሣጽን ተቀበል፤ በመጨረሻም ጠቢብ ትሆናለህ።
 21 በሰው ልብ ብዙ ሐሳብ አለ፤ የሚፈጸመው ግን የእግዚአብሔር ሐሳብ ነው።
 22 ሰው የሚመኘው ጽኑ ፍቅር ነው፤ ውሸታም ከመሆንም ድኻ መሆን ይሻላል።¹
 23 እግዚአብሔርን መፍራት ወደ ሕይወት ይመራል፤ እንዲህ ያለውም ሰው እፎይ ብሎ ያርፋል፤ መከራም አያገኘውም።
 24 ሰነፍ እጁን ከወጭቱ ያጠልቃል፤ ወደ አፉ ግን መመለስ እንኳ ይሳነዋል።
 25 ፊደኛን ግረፈው፤ ብስለት የሌለውም ማስተዋልን ይማራል፤ አስተዋይን ዝለፈው፤ ፅውቀትን ይገበያል።
 26 አባቱን የሚዘርፍ፤ እናቱንም የሚያሳድድ፤ ፅፍረትና ውርደት የሚያመጣ ልጅ ነው።
 27 ልጄ ሆይ፤ እስቲ፤ ምክርን ማዳመጥ ተው፤ ከፅውቀትም ቃል ትስታለህ።
 28 ባባይ ምስክር በፍትሕ ላይ ያፌዛል፤ የክፉዎችም አፍ በደልን ይሰለቅጣል።
 29 ለፊደኞች ቅጣት፤ ለተላሎችም ጀርባ ጅራፍ ተዘጋጅቶአል።
20 የወይን ጠጅ ፊደኛ፤ ብርቱ መጠጥም ጠበኛ ያደርጋል፤ በእነዚህ የሳተ ሁሉ ጠቢብ አይደለም።
 2 የንጉሥ ቀጣ እንደ አንበሳ ግሣት ነው፤ የሚያስቁጣውም ሰው ሕይወቱን ለመከራ ይዳርጋል።
 3 ከጠብ መራቅ ለሰው ክብር ነው፤ ተላላ ሁሉ ግን ለጥል ይቸከላል።
 4 ሰነፍ ሰው በወቅቱ አያርስም፤ ስለዚህ በመክር ወራት ይፈልጋል።
 *7 ለዚህ ዐረፍተ ነገር የገባው የፅብራይስጡ ትርጓሜ በትክክል አይታወቅም።
 *22 ወይም የሰው ስለት ወርደት/ ገፍረት ያመጣለታል።

አንዳችም አያገኝም።
 5 የሰው ልብ ሐሳብ እንደ ጥልቅ ውሃ ነው፤ አስተዋይ ሰው ግን ከዚያ ቀድቶ ያወጣዋል።
 6 ብዙ ሰው ጽኑ ፍቅር እንዳለው ይናገራል፤ ታማኝን ሰው ግን ማን ሊያገኘው ይችላል?
 7 ጻድቅ ነቀፋ የሌለበት ሕይወት ይመራል፤ ከእርሱም በኋላ የሚከተሉት ልጆቹ በ-ሩካን ናቸው።
 8 ንጉሥ ለፍርድ ዙፋኑ ላይ በሚቀመጥበት ጊዜ፣ ክፉውን ሁሉ በዐይኖቹ አበጥሮ ይለያል።
 9 ለመሆኑ፣ “ልቤን በንጽሕና ጠብቄ አለሁ፤ ንጹሕ ነኝ፤ ኅጢአት የለብኝም” የሚል ማን ነው?
 10 ሁለት ዐይነት ሚዛን፣ ሁለት ዐይነት መስፈሪያ፣ ሁለቱንም እግዚአብሔር ይጸየፋቸዋል።
 11 ሕፃን እንኳ ጠባይ ንጹሕና ቅን መሆኑ፣ ከአድራጎቱ ይታወቃል።
 12 የሚሰሙ ጆሮዎች፣ የሚያዩ ዐይኖች፣ ሁለቱንም እግዚአብሔር ሠርቷቸዋል።
 13 እንቅልፍ አትውደድ፤ አለዚያ ድካ ጎረቤት፣ ዐይንህን ክፈት፤ የተትረፈረፈ ምግብ ይኖርሃል።
 14 ዕቃ የሚገዛ፣ “የማይረባ ነው፤ የማይረባ ነው” ብሎ ያራክሳል፤ ሲመለስ ግን በግዢው ይኮራራል።
 15 ወርቁም አለ፤ ቀደም ዕንቀፋ ተትረፍርፎአል፤ ዕውቀት የሚናገሩ ከንፈሮች ግን ብርቅ ጌጦች ናቸው።
 16 ለማይታወቅ ሰው ዋስ የሆነውን ልብሱን ግፈፈው፤ ለዘልዛላ ሴት የተዋሰውን በቃሉ ያዘው።
 17 ሰው በማጭበርበር ያገኘው ምግብ ይጣፍጠዋል፤ በመጨረሻ ግን አፉን ኩረት ሞልቶት ያገኘዋል።
 18 ምክር ጠይቀህ ዕቅድ አውጣ፤ ጦርነት የምትገጥም ከሆነ መመሪያ ተቀበል።
 19 ሐሜተኛ ምስጢር ያባክናል፤ ስለዚህ ለፍላጊው ሰው አርቀው።

20፥5 መዝ18፥16
 20፥6 መዝ12፥1
 20፥7 መዝ26፥1፤ 37፥25-26፥112፥2
 20፥8 ቍ26፥1፤ 1፤ 7፥7፥ምሳ25፥4-5
 20፥9 1፤ 7፥8፥46፥5
 ኢዮ15፥14፥
 መዝ7፥20፥1፤ 1፤ 8፥8
 20፥10 ቍ23፥
 ምሳ 11፥1
 20፥11 መዝ39፥1
 20፥12 መዝ94፥9
 20፥13 ምሳ6፥11፥
 19፥15
 20፥16 ዘ022፥26፥
 ምሳ27፥13
 20፥17 ኢዮ20፥14፥
 ምሳ9፥17፥ሰፋ3፥16
 20፥18 ምሳ11፥14፥
 24፥6
 20፥19 ምሳ11፥13
 20፥20 ዘ021፥17፥
 ኢዮ18፥5፥ምሳ30፥11
 20፥22 ምሳ24፥29፥
 ኢሳ37፥20፥
 ኢር1፥19፥42፥11፥
 ሮሜ12፥19
 20፥23 ቍ10፥
 ዘ8 25፥13
 20፥24 ኢዮ33፥29፥
 መዝ 90፥12፥ምሳ
 19፥21፥ኤር10፥23
 20፥25 ምሳ10፥19፥
 18፥13፥መዝ5፥24-5
 ፤ኢር44፥25
 20፥26 ቍ8
 20፥27 መዝ119፥
 105፥ምሳ16፥2
 20፥28 መዝ40፥11
 ፤ምሳ16፥12፥
 ኢሳ 16፥5
 20፥29 ምሳ16፥31
 20፥30 መዝ51፥2፥
 ምሳ22፥15፥ኢሳ1፥5
 21፥1 ኦስ5፥1፥
 ኤር 39፥11-12
 21፥2 ምሳ16፥2
 21፥3 1፥ሰሜ15፥22፥
 ኢሳ1፥11፥ሚክ6፥6-8
 21፥4 ኢዮ41፥34
 21፥5 ምሳ10፥4

20 አባቱን ወይም እናቱን የሚሰድብ፣ መብራቱ በድቅድቅ ጨለማ ይጠፋል።
 21 ከጅምሩ ወዲያው የተገኘ ርስት፣ በመጨረሻ በረከት አይኖረውም።
 22 “ለደረሰብኝ በደል ብድሬን ባልመልስ!” አትበል፤ እግዚአብሔርን ጠብቅ፤ እርሱ ይታደግሃል።
 23 ሁለት ዐይነት ሚዛን በእግዚአብሔር ዘንድ አጸያፊ ነው፤ ዐባይ ሚዛን አይወደድም።
 24 የሰው አካሄድ በእግዚአብሔር ይመራል፤ ሰውስ የገዛ መንገዱን እንዴት ማስተዋል ይችላል?
 25 በችኩላ ስለሌት መሳል፣ ከተሳለም በኋላ ማቅማማት ለሰው ወጥመድ ነው።
 26 ጠብብ ንጉሥ ክፉዎችን አበጥሮ ይለያል፤ የመውቂያ መንኲራኩርንም በላያቸው ላይ ይነዳል።
 27 የሰው መንፈስ ለእግዚአብሔር መብራት ነው።^ሐ ውስጣዊ ማንነቱንም ይፈትሻል።
 28 ፍቅርና ታማኝነት ንጉሥን ይጠብቁታል፤ በፍቅርም ዙፋኑ ይጸናል።
 29 የሳልማሶች ክብር ብርታታቸው፣ የሽማግሌዎችም ሞገስ ሽቦታቸው ነው።
 30 የሚያቁስል በትር ክፋትን ያስወግዳል፤ ግርፋትም የውስጥ ሰውነትን ያጠራል።
21 የንጉሥ ልብ በእግዚአብሔር እጅ ነው፤ እርሱም እንደ ቦይ ውሃ ደስ ወዳሰኘው ይመራዋል።
 2 ለሰው መንገዱ ሁሉ ቀና ይመስለዋል፤ እግዚአብሔር ግን ልብን ይመዝናል።
 3 ከመሥዋዕት ይልቅ ጽድቅንና ፍትሕን ማድረግ፣ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት አለው።
 4 ትዕቢተኛ ዐይን፣ እብረተኛ ልብ፣ የክፉዎችም መብራት ኅጢአት ናቸው።
 5 የትጉህ ሰው ዕቅድ ወደ ትርፍ ያመራል፤ ችኩላም ወደ ድክነት ያደርሳል።
^ሐ27 ወይም የእግዚአብሔር መብራት የሰውን መንፈስ ይመረምራል

6 በሐሰተኛ አንደበት የተገኘ ሀብት፤ በኖ የሚጠፋ ተን፤ ለሞትም የሚያበቃ ወጥመድ ነው።^ጠ

7 ክፍያዎችን በመገባት ይጠራርጋቸዋል፤ ቅን ነገር ማድረግ አይወዱምና።

8 የበደለኛ መንገድ ጠማማ ነው፤ የንጹሕ ሰው ጠባይ ግን ቀና ነው።

9 ከጨቅጫቃ ሚስት ጋር በአንድ ቤት ከመኖር፤ በጣራ ላይ ጥግ ይዞ መኖር ይሻላል።

10 ክፍ ሰው ክፋትን አጥብቆ ይመኛል፤ ባልንጀራውም ከእርሱ ዘንድ ርገራኔን አያገኝም።

11 ፊደላዎች ሲቀጣ፤ አላዋቂ ጥበብን ያተርፋል፤ ጠቢብ ሰው ቢማር ዕውቀትን ያገኛል።

12 ጸድቁም የክፍያዎችን ቤት ልብ ብሎ ይመለከታል፤ ክፍያዎችንም ያጠፋቸዋል።

13 ሰው የድኾችን ጨኸት ላለመስማት ጆሮውን ቢዘጋ፤ እርሱም ይጮኻል፤ መልስም አያገኝም።

14 በስውር የተደረገ ስጦታ ቀጣን ያበርዳል፤ በጉያ የተሸሸገ እጅ መንሻም ታላቅ ቀጣን ጸጥ ያደርጋል።

15 ፍትሕ ሲሰፍን ጸድቁን ደስ ያሰኘዋል፤ ክፍ አድራጊዎችን ግን ያሸብራል።

16 የማስተዋልን መንገድ የሚስት ሰው፤ በሙታን ጉባኤ ያርፋል።

17 ቅንጦትን የሚወድ ይደክያል፤ የወይን ጠጅና ዘይት የሚወድም ባለጠጋ አይሆንም።

18 ክፍ ሰው ለጸድቅ፤ ወስላታም ለቅን ሰው ወጆ ይሆናል።

19 ከጨቅጫቃና ከቀጠሉ ሚስት ጋር ከመኖር፤ በምድረ በዳ መኖር ይሻላል።

20 በጠቢብ ቤት ምርጥ ምግብና ዘይት ተከማችቶ ይገኛል፤ ተላላ ሰው ግን ያለ የሌለውን ያሟጥጣል።

21 ጽድቅንና ፍቅርን የሚከተል፤ ሕይወትን ብልጽግናንና^ረ ክብርን ያገኛል።

22 ጠቢብ የጎዳላንን ከተማ ቅጥር ጥሶ ይገባል፤ መታመኛ ምሽጋቸውንም ያፈርሳል።

21፡6 ምሳ10፡2
21፡7 ምሳ11፡5
21፡8 ምሳ2፡15
21፡9 ቀ፡19፤ ምሳ19፡13፤25፡24
21፡11 ምሳ19፡25
21፡12 ምሳ14፡11
21፡13 ዘ011፡6፤ ኢዮ29፡12
21፡14 ዘፍ32፡20
21፡15 ምሳ10፡29
21፡16 ሕዝ18፡24
21፡17 ምሳ23፡20-21፡29-35
21፡18 ምሳ11፡8፤ ኢላ43፡3
21፡19 ቀ፡9
21፡21 መዝ25፡13፤ ማፍ5፡6
21፡22 ምሳ8፡14

21፡23 መዝ34፡13 ፤ ምሳ10፡19፤12፡13፤ 13፡13
21፡24 ኢር43፡2
21፡25 ምሳ13፡4
21፡26 ዘሌ25፡35፤ 2ላመ-17፡27
21፡27 1፡714፡24 ፤ ምሳ15፡8
21፡28 ምሳ19፡5፤ ኢላ29፡21
21፡29 ምሳ14፡8
21፡30 2ዜ፡13፤12 ፤ ኢዮ5፡13፤12፡13 ፤ 15፡25፤ ኢላ8፡10
21፡31 መዝ33፡12-19፤ ኢላ31፡1
22፡1 መዝ7፡1
22፡2 ኢዮ31፡15፤ ምሳ29፡13፤ ማፍ5፡45
22፡3 ምሳ14፡16፤ 27፡12
22፡4 ምሳ10፡27፤ 15፡33፤ ዳ74፡36
22፡5 ምሳ15፡19
22፡6 ዘፍ14፡14፤ ዘ86፡7፤ ኤፌ6፡4

23 አንደበቱንና ምሳሴን የሚቈጣጠር፤ ራሱን ከመቅሠፍት ይጠብቃል።

24 ትዕቢተኛና ኩፍ ሰው፤ “ፊደላዎች” ይባላል፤ በጠባዩም እብራተኛ ነው።

25 ታካችን የሚገድለው ምኞቱ ነው፤ እጆቹ መሥራት አይፈልጉምና።

26 ክፍ ሰው ቀኑን ሙሉ ይመኛል፤ ጸድቅ ግን አንዳች ሳይስቀር ይሰጣል።

27 የክፍ ሰው መሥዋዕት አጸያፊ ነው፤ በክፍ ዐላማ ሲያቀርብም የቱን ያህል አስከፊ ይሆን!

28 ሐሰተኛ ምስክር ይጠፋል፤^ሰ እውነቱን የሚናገር ግን ጸንቶ ይኖራል።

29 ክፍ ሰው በዐጉል ድፍረት ይቀርባል፤ ቅን ሰው ግን አደራረጉን ያስተውላል።

30 እግዚአብሔርን ለመቋቋም የሚያስችል፤ አንዳችም ጥበብ ማስተዋልና ዕቅድ የለም።

31 ፈረስ ለጦርነት ቀን ይዘጋጃል፤ ድል ግን ስለእግዚአብሔር ዘንድ ነው።

22 መልካም ስም ከብዙ ብልጽግና ይመረጣል፤ መከበርም ከብርና ከወርቅ ይበልጣል።

2 ባለጠጋና ድካ የሚጋሩት ነገር፤ እግዚአብሔር የሁላቸውም ፈጣሪ መሆኑ ነው።

3 አስተዋይ ሰው አደጋ ሲያይ መጠጊያ ይሻል፤ ብስለት የጉደለው ግን በዚያው ይቀጥላል፤ መከራም ያገኘዋል።

4 ትሕትናና እግዚአብሔርን መፍራት፤ ሀብትን፤ ክብርንና ሕይወትን ያስገኛል።

5 በክፍያዎች መንገድ ላይ እሾህና ወጥመድ አለ፤ ነፍሱን የሚጠብቅ ግን ከእነዚህ ይርቃል።

6 ልጅን የሚሄድበትን መንገድ አስተምረው፤^ሸ በሚሸመግልበት ጊዜ ከዚያ ፈቀቅ አይልም።

^ጠ6 አንዳንድ የዕብራይስጥ ጽሑፎች፤ የሰብዓ ሊቃናትና የቡል ጊት ትርጉሞች ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ አያሌ የዕብራይስጥ ጽሑፎች ግን ሞትን ለሚሹ በኖ እንደሚጠፋ ተን ነው ይላሉ።

^ረ12 ወይም ጸድቅ ሰው

^ረ21 ወይም ጸድቅን

^ረ28 ወይም እርሱን የሚሰግውም ሁሉ ለዘላለም ይጠፋል

^ሸ6 ወይም አስጀምረው

7 ባለጠጋ ድኻን ይገዛል፤
 ተበዳሪም የአበዳሪ ባሪያ ነው።

8 ክፋትን የሚዘራ መከራን ያጭዳል፤
 የቀጣውም በትር ይጠፋል።

9 ቸር ሰው ራሱ ይባረካል፤
 ምግቡን ከድኸች ጋር ይካፈላል።

10 ፌዘኛን አስወጣው፤ ጠብ ይወገዳል፤
 ጥልና ስድብም ያከትማል።

11 የልብ ንጽሕናን ለሚወድና ንግግሩም
 ሞገስ ላለው ሰው፤
 ንጉሥ ወዳጁ ይሆናል።

12 የእግዚአብሔር ዐይኖች ዕውቀትን
 ይጠብቃሉ፤
 የማይታመኑትን ሰዎች ቃል ግን እርሱ
 ከንቱ ያደርጋል።

13 ሰነፍ፣ “አንበሳ ውጪ አለ፤
 መንገድ ላይ እገደላለሁ” ይላል።

14 የአመንገራ ሴት አፍ ጥልቅ ጉድጓድ
 ነው፤
 እግዚአብሔር የተቈጣውም ይገባበታል።

15 ሞኝነት በሕፃን ልብ ታስሮአል፤
 የተግሣጽ በትር ግን ከእርሱ
 ያርቅለታል።

16 ሀብቱን ለማካበት ድኻን የሚበድል፤
 ለባለጠጋም ስጦታ የሚያቀርብ፤
 ሁለቱም ይደክሳሉ።

የጠቢባን ምክር

17 የጠቢባንን ቃል ልብ ብለህ ስማ፤
 ልብህም ወደ ትምህርቴ ያዘንብል፤

18 በልብህ ስትጠብቃቸው፤
 ሁሉም በከንፈሮችህ ላይ የተዘጋጁ
 ሲሆኑ ደስ ይላል።

19 ስለዚህ እምነትህ በእግዚአብሔር ላይ
 እንዲሆን፤
 ዛሬ አንተን ራስህን አስተምርሃለሁ።

20 የምክርና የዕውቀት ቃል የሆኑ፤
 መልካም ትምህርቶችን*
 አልጻፍሁልህምን?

21 ለላከህ ተገቢውን መልስ ትሰጥ ዘንድ፤
 እውነተኛውና የታመኑ ቃሎችን
 እንዳስተምርህ አይደለምን?

22 ድኸች በመሆናቸው ብቻ ድኸችን
 አትበዝብዛቸው፤
 ችግረኛውንም በአደባባይ አታንገላታው፤

23 እግዚአብሔር ይፋረድላቸዋልና፤
 የሚቀጧቸውንም ይቀማቸዋል።

24 ከግልፍተኛ ጋር ወዳጅ አትሁን፤
 በቀላሉ ቱግ ከሚልም ሰው ጋር
 አትወዳጅ፤

22:8 ሠ01:20፤
 እ.ኤ.አ. 4:8፤ ሆሴ. 8:7፤
 ገላ. 6:7-8

22:9 ዘ814:29፤
 ምሳ. 11:25፤ 19:17፤
 28:27

22:10 ምሳ. 26:20

22:11
 ምሳ. 16:13፤ ማ. 6:5፤ 8

22:13 ምሳ. 26:13

22:14 ምሳ. 5:3-5፤
 23:27፤ መክ. 7:26

22:15 ምሳ. 13:24፤
 20:30

22:17 ምሳ. 1:6፤ 8፤
 ምሳ. 2:2፤ 30:1፤ 31:1

22:21 መክ. 12:10

22:22 ዘ023:6፤
 ዘሌ. 25:17፤ ኢ.ኖ. 5:16

22:23 አስ. 8:1፤
 9:1፤ ኢ.ኖ. 29:16፤
 መዝ. 140:12፤
 ምሳ. 23:10-11

25 አለበለዚያ መንገዱን ትማራለህ፤
 ራስህም ትጠመድበታለህ።

26 በዋስትና ቃል እጅ አትምታ፤
 ለብድር ተያዥ አትሁን፤

27 የምትከፍለው ካጣህ፤
 የምትተኛበት ዐልጋ ከሥርህ
 ይወሰድብሃል።

28 የቀድሞ አባቶችህ ያስቀመጡትን፤
 የጥንቱን የወሰን ምልክት አታፋልስ።

29 በሙያው ሥልጡን የሆነውን ሰው
 አይተሃልን?
 በነገሥታት ዘንድ ባለሚል ይሆናል፤
 አልባሌ ሰዎችን አያገለግልም።

23 ከገዥ ጋር ለመብላት
 በምትቀመጥበት ጊዜ፤
 በፊትህ ያለውን በሚገባ¹ አስተውል፤
 ስራህን ለማግኘት ጠቅሙን እንኳ፤
 በገሩርሮህ ላይ ካራ አጋድምበት፤
 ስለእርሱ ጣፋጭ መብል አያስገምጅህ፤
 ምግቡ አታላይ ነውና።

4 ሀብት ለማግኘት ስትል ራስህን አታድክም፤
 ሐሳብህን የመግታት ጥበብ ይኑርህ።

5 በሀብት ላይ ዐይንህን ብትጥል፤
 ወዲያው ይጠፋል፤
 ወደ ሰማይ እንደሚበርር ንስር፤
 በርግጥ ክንፍ አውጥቶ ይበራል፤

6 የስስታምን ምግብ አትብላ፤
 ጣፋጭ መብሉም አያስገምጅህ፤

7 ሁልጊዜ ስለ ዋጋ የሚያሰላ ሰው ነውና፤[†]
 “ብላ፤ ጠጣ” ይልሃል፤
 ልቡ ግን ከአንተ ጋር አይደለም።

8 የበላሃት ትንሿ እንኳ ታስመልስሃለች፤
 የምስጋና ቃልህንም ከንቱ ታደርጋለህ።

9 ከጅል ጋር አትነጋገር፤
 የቃልህን ጥበብ ያንኳስሳልና።

10 የጥንቱን የወሰን ምልክት አታፋልስ፤
 አባት የሌላቸውንም ልጆች መሬት
 አትግፋ፤

11 ታዳጊያቸው ብርቱ ነውና፤
 እርሱ ይፋረድላቸዋል።

12 ልብህን ለምክር፤
 ጆሮህንም ለዕውቀት ቃል ስጥ።

13 ልጅን ከመቅጣት ወደ ኋላ አትበል፤
 በአርጨጫ ብትገርፈው አይሞትም።

14 በአርጨጫ ቅጣው፤
 ነፍሱንም ከሞትቸ አድናት።

*20 ወይም አስቀድሜ አልጻፍሁልህምን?፤ ወይም ሁላላ
 ትምህርቶችን

†1 ወይም ጥን መሆኑን

†7 ወይም በልቡ እንዳለበ እንዲሁ ነውና ወይም ገብጥ
 አዘጋጅቶ

†14 ዕብራይስጡ ሲላ ይላል

15 ልጅ ሆይ፤ ልብህ ጠቢብ ቢሆን፤ የእኔም ልብ ሐሜት ያደርጋል፤
 16 ከንፈሮችህ ትክክለኛ ቢናገሩ፤ ውስጣዊ ሁለንተናዬ ሐሜት ያደርጋል።
 17 ልብህ በጎጠኢተኞች አይቅና፤ ነገር ግን ዘወትር እግዚአብሔርን ለመፍራት ትጋ።
 18 ለነገር ግጥኛ አለኝታ ይኖርሃል፤ ተስፋህም ከንቱ አይሆንም።
 19 ልጅ ሆይ አድምጥ፤ ጠቢብም ሁን፤ ልብህም ከትክክለኛው መንገድ አይውጣ።
 20 ብዙ የወይን ጠጅ ከሚጠጡ ሥጋ ከሚሰለቅጡ ጋር አትወዳጅ፤
 21 ሰከራሞችና ሆዳሞች ድኾች ይሆናሉና፤ እንቅልፋምንትም ቡትቶ ያለብሳቸዋል።
 22 የወለደህን አባትህን አድምጥ፤ እናትህንም ባረጀች ጊዜ አትናቃት።
 23 እውነትን ግዛት እንጂ አትሸጣት፤ ጥበብን፣ ተግሣጽንና ማስተዋልን ገንዘብህ አድርግ።
 24 የጻድቅ ሰው አባት እጅግ ደስ ይለዋል፤ ጠቢብ ልጅ ያለውም በእርሱ ሐሜት ያደርጋል።
 25 አባት እናትህ ደስ ይበላቸው፤ ወላጅ እናትህም ሐሜት ታድርግ።
 26 ልጅ ሆይ፤ ልብህን ስጠኝ፤ ዐይኖችህም ከመንገዴ አይውጡ፤
 27 ዘልዛላ ሚስት ጠባብ ጉድጓድ፤ አመንዘራም ሴት ዐዘቅት ናትና፤
 28 እንደ ወንበዴ ታደባለች፤ በሰዎችም መካከል ወስላቶችን ታበዛለች።
 29 ዋይታ የማን ነው? ሐዘንስ የማን ነው? ጠብ የማን ነው? ብሶትስ የማን ነው? በከንቱ መቀራሰል የማን ነው? የዐይን ቅላትስ የማን ነው?
 30 የወይን ጠጅ በመጠጣት ጊዜያቸውን ለሚያባክኑ ነው፤ እየዞሩ ድብልቅ የወይን ጠጅ ለሚቀማምሱ ሰዎች ነው።
 31 መልኩ ቀይ ሆኖ፤ በብርጭቆ ውስጥ ሲያንጸባርቅ፤ ስተት ብለው በሚወርድበትም ጊዜ፤ ወደ ወይን ጠጅ ትክ ብለህ አትመልከት።
 32 በመጨረሻው እንደ እባብ ይነድፋል፤ እንደ እፋኝትም መርዘን ይረጫል።
 33 ዐይኖችህ እንግዳ ነገር ያያሉ፤ አእምሮህም ይቀባኸራል።
 34 በባሕር ላይ የተኛህ፤

23:16 ቍ24፣ ምሳ 27:11፣29:3
 23:17 መዝ37:1፣ 73:3
 23:18 መዝ9:18፣ 37:1-4፣ምሳ24:14፣ 19-20
 23:19 ዘ84:9፣ ምሳ 28:7
 23:20 ኢሳ5:11፣ 22:56፣12:02፣2:15
 23:21 ምሳ21:17
 23:22 ዘሌ19:32
 23:23 ምሳ4:7፣ 17:16
 23:24 ቍ15-16
 23:25 ምሳ10:1
 23:26 መዝ18:21 ፣ምሳ5:1-6
 23:27 ምሳ22:14
 23:28 ምሳ7:11-12
 23:30 ቍ20-21፣ ኢሳ5:11
 23:35 ምሳ20:1
 24:1 ምሳ3:31-32 ፣23:17-18
 24:2 መዝ2:1፣ 10:7፣ኢሳ32:6፣ 55:7-8 ፣59:7፣ 65:2፣66:18፣ዘላ4:1
 24:3 ምሳ14:1
 24:4 ምሳ8:21
 24:6 ምሳ11:14፣ 20:18፣ሉቃ14:31
 24:10 ኢዮ4:5
 24:11 መዝ82:4
 24:12 1ሳሙ2:3፣ ኢዮ34:11፣መዝ54:5 ፣62:12፣139:2፣ ማቴ16:27፣ሮሜ2:6
 24:14 መዝ119: 103፣ ምሳ16:24፣ 23:18
 24:16 ኢዮ5:19፣ መዝ 34:21

በመርከብ ምሰሶ ጫፍ ላይ የተጋደምህ ትመስላለህ።
 35 እንተም፤ “መቱኝ፤ አልተጎዳሁም፤ ደበደቡኝ፤ አልተሰማኝም፤ ታዲያ፤ ሌላ መጠጥ እንዳገኝ፤ መቼ ነው የምነቃው?” ትላለህ።
24 በክፉ ሰዎች አትቅና፤ ጓደኝነታቸውም አይመርህ፤
 2 ልባቸው ዐመፅን ያውጠነጥናልና፤ ከንፈራቸውም ሸፍጥ ያወራል።
 3 ቤት በጥበብ ይሠራል፤ በማስተዋልም ይጸናል፤
 4 በዕውቀትም ውድና ውብ በሆነ ንብረት፤ ክፍሎቹ ይሞላሉ።
 5 ጠቢብ ሰው ታላቅ ኅይል አለው፤ ዕውቀት ያለውም ሰው ብርታትን ይጨምራል፤
 6 ጦርነት ለመግጠም መልካም ምክር፤ ድል ለማድረግም ብዙ አማካሪዎች ያስፈልጋሉ።
 7 ጥበብ ለተላላ በጣም ሩቅ ናት፤ በከተማዬቱ በር ሸንጎ ላይም መናገር አይችልም።
 8 ክፋት የሚያውጠነጥን፤ ‘ተንኩለኛ’ በመባል ይታወቃል።
 9 የተላላ ዕቅድ ኅጢአት ነው፤ ሰዎችም ፌዘኛን ይጸዩሉ።
 10 በመከራ ጊዜ ፈራ ተባ ካልህ፤ ዐቅምህ ምንኛ ደካማ ነው!
 11 ወደ ሞት የሚነዱትን ታደጋቸው፤ እየተጎተቱ ለዕርድ የሚሄዱትን አድናቸው።
 12 እንተም፤ “ስለዚህ ነገር ምንም አላውቅም” ብትል፤ ልብን የሚመረምር እርሱ አያስተውልምን? ሕይወትህን የሚጠብቃት እርሱ አያውቅምን? ለእያንዳንዱስ እንደ ሥራው መጠን አይከፍለውምን?
 13 ልጅ ሆይ፤ መልካም ነውና ማር ብላ፤ የማር ወለላም ጣዕም ይጣፍጥሃል።
 14 ጥበብም ለነፍስህ እንደዚሁ ጣፋጭ እንደ ሆነች ዕወቅ፤ ብታገኛት ለነገ አለኝታ ይኖርሃል፤ ተስፋህም ከንቱ አይሆንም።
 15 በጻድቅ ሰው ቤት ላይ እንደ ወንበዴ አታድፍጥ፤ መኖሪያውንም በድንገት አታጥቃ፤
 16 ጻድቅ ሰባት ጊዜ እንኳ ቢወድቅ

ይነግልና፤
 ክፉዎች ግን በጥፋት ይወድቃሉ።
 17 ጠላትህ ሲወድቅ ደስ አይበልህ፤
 ሲሰናከልም ልብህ ሐሜት አያድርግ፤
 18 አለዚያ እግዚአብሔር ይህን አይቶ
 ደስ አይለውም፤
 ቀጥታውንም ከእርሱ ይመልሳል።
 19 በጨካኞች ድርጊት አትጨነቅ፤
 በክፉዎችም አትቅና፤
 20 ግፊኛ ተስፋ የለውምና፤
 የክፉዎችም መብራት ድርግም ብላ
 ትጠፋለች።
 21 ልጄ ሆይ፤ እግዚአብሔርንና ንጉሥን
 ፍራ፤
 ከዐመፀኞችም ጋር አትተባበር፤
 22 ሁለቱም የሚያመጡት መፃት፤
 ምን እንደሚሆን ማን ያውቃል?
ተጨማሪ የጠቢባን ምሳሌዎች
 23 እነዚህም ደግሞ የጠቢባን ምሳሌዎች
 ናቸው፡-
 በዳኝነት አድልዎ ማድረግ ተገቢ
 አይደለም፤
 24 በደለኛውን፤ “አንተ ንጹሕ ነህ”
 የሚለውን፤
 ሕዝቦች ይረግሙታል፤ መንግሥታትም
 ያወግዙታል።
 25 በደለኛውን፤ “አንተ ጥፋተኛ ነህ”
 የሚሉት ግን መልካም ነገር
 ይገጥማቸዋል፤
 የተትረፈረፈ በረከትም ይወርድላቸዋል።
 26 እውነተኛ መልስ መስጠት፤
 ከንፈርን እንደ መሳም ነው።
 27 በደጅ ያለውን ሥራህን ፈጽም፤
 ዕርሻህን አዘጋጅ፤
 ከዚያም በኋላ ቤትህን ሥራ።
 28 በባልንጀራህ ላይ ያለ ምክንያት
 አትመስክር፤
 በከንፈርህም አትሸንግል።
 29 “በእኔ ላይ እንደ ሠራብኝ እሠራለታለሁ፤
 ስለ አድራጎቱም የጁን እመልስለታለሁ”
 አትበል።
 30 በሰነፍ ሰው ዕርሻ በኩል አለፍሁ፤
 ማስተዋል የጎደለውን ሰው የወይን ቦታ
 አልፎ ሄድሁ፤
 31 በያለበት እሾህ በቅሎብታል፤
 መሬቱም ዐረም ለብሶአል፤
 ቅጥፍም ፈራርሷል።
 32 የየሁትን ነገር አወጣሁ አወረድሁ፤
 ካስተዋልሁትም ትምህርት አገኘሁ፤
 33 “ጥቂት ላንቀላፋ፣ ጥቂት ላሸልብ፤

24፥17 2ሳሙ3፥32
 ፤አብ1፥12፤ሚክ7፥8
 24፥18 ኢዮ31፥29
 24፥19 መዝ37፥1
 24፥20 ኢዮ18፥5፤
 ምሳ23፥17-18
 24፥21 ሮሜ13፥1-5
 24፥22 መዝ73፥19
 24፥23 ዘ018፥16፤
 ዘሌ19፥15፤መዝ72፥2
 ፤ምሳ1፥6፤28፥21፤
 31፥8-9፤ኤር22፥16
 24፥24 ምሳ17፥15
 24፥28 መዝ7፥4
 24፥29 ምሳ20፥22፤
 ማቴ5፥38-41
 24፥30 ምሳ6፥6-11
 ፤26፥13-16
 24፥33 ምሳ6፥10
 24፥34 ምሳ10፥4፤
 መዝ10፥18
 25፥1 1ኃፋ3፥32፤
 ምሳ1፥1
 25፥2 ምሳ16፥10-
 15
 25፥5 2ሳሙ7፥13
 ፤ምሳ16፥12፤
 20፥8፤29፥14
 25፥7 ሉቃ14፥7-10
 25፥8 ማቴ5፥25-26
 25፥11 ቀ፥12፤
 ምሳ 15፥23
 25፥12 ቀ፥11፤
 መዝ 141፥5፤13፥18
 25፥13 ምሳ10፥26
 ፤13፥17

እጄን አጣጥፌ ጥቂት ልረፍ” ብትል፤
 34 ድኸነት እንደ ወንበይ፤
 እጦትም እንደ ታጠቀ ሰው
 ይመጣብሃል።”
የሰሎሞን ተጨማሪ ምሳሌዎች
25 እነዚህ የይሁዳ ንጉሥ የሕዝቅያስ
 ሰዎች የቀዳቸው ሌሎች የሰሎ
 ሞን ምሳሌዎች ናቸው፡-
 25 ነገርን መሰወር በስግዚአብሔር ክብሩ ነው፤
 ነገርን ፈልፍሎ ማውጣት ግን
 ለነገሥታት ክብራቸው ነው።
 3 ሰማያት ከፍ ያሉ እንደ ሆኑ፤ ምድርም
 ጥልቅ እንደ ሆነች ሁሉ፤
 የነገሥታትም ልብ እንደዚሁ
 አይመረመርም።
 4 ከብር ዝገትን አስወግድ፤
 እንጥረኛውም ንጹሕ ነገር፣ ያገኛል፤
 5 ክፉን ከንጉሥ ፊት አርቅ፤
 ዙፋኑም በጽድቅ ትጸናለች።
 6 በንጉሥ ፊት ራስህን ከፍ ከፍ
 አታድርግ፤
 በታላላቆች መካከል መገኘትም
 አይመርምር፤
 7 በትልቅ ሰው ፊት ከሚያዋርድህ፤
 ራሱ፣ “ወደዚህ ከፍ በል” ቢልህ
 ይሻላልና።
 በዐይንህ ያየኸውን ሁሉ፤
 8 ወደ ፍርድ አደባባይ በችኩላ አታውጣው፤³
 ባልንጀራህ ካሳፈረህ፤
 ኋላ ምን ይውጥሃል?
 9 ስለ ራስህ ጉዳይ ከባልንጀራህ ጋር
 በምትከራከርበት ጊዜ፤
 የሌላውን ሰው ምስጢር አታውጣ፤
 10 ያለዚያ ይህን የሚሰማ ያሳፍርሃል፤
 አንዴ የጠፋውን ስምህንም ፈጽሞ
 መመለስ አትችልም።
 11 ባግባቡ የተነገረ ቃል፤
 በብር መደብ ላይ እንደ ተቀረጸ
 የወርቅ እንኮይ ነው።
 12 የጠቢብ ሰው ዘለፋ ለሚሰማ ጆሮ፤
 እንደ ወርቅ ጉትቻ ወይም እንደ ጥሩ
 የወርቅ ጌጥ ነው።
 13 በመክር ጊዜ የበረዶ ቅዝቃዜ ለሰስ
 እንደሚያደርግ ሁሉ፤
 ታማኝ መልእክተኛም ለላኩት እንደዚሁ
 ነው፤
 34 ወይም እንደ ቦዜ/ እጦትም እንደ ለማኝ
 34 ወይም ጽዋ
 37:8 ወይም ዐይንህን የጣልበት ሰው፣ 8... አትወጣ

የጌቶቹን መንፈስ ያሳርፋልና።
 14 የማይለግሰውን ስጦታ እቸራለሁ ብሎ ጉራ የሚነዛ ሰው፤ ዝናብ እንደ ሌለው ደመናና ነፋስ ነው።
 15 በትዕግሥት ገዥን ማግባባት ይቻላል፤ ለሰላሳ አንደበትም ዐጥንት ይሰብራል።
 16 ማር ስታገኝ በልክ ብላ፤ ከበዛ ያስመልስሃል።
 17 ወደ ባልንጀራህ ቤት እግር አታብዛ፤ ታሰለቸውና ይጠላሃል።
 18 በባልንጀራው ላይ በሐሰት የሚመሰክር፤ እንደ ቁመጥ፤ እንደ ሰይፍና እንደ ተሳለ ፍላጻ ነው።
 19 በመከራ ጊዜ በወስላታ ሰው መተማመን፤ በተበላሽ ጥርስና በሰለለ እግር እንደ መታመን ነው።
 20 ላዘነ ልብ የሚዘምር፤ በብርድ ቀን ልብሱን እንደሚያወልቅ፤ ወይም በሶዳ ላይ እንደ ተጨመረ ሆምጣጤ ነው።
 21 ጠላትህ ቢራብ አብላው፤ ቢጠማም ውሃ አጠጣው።
 22 ይህን በማድረግህም፤ በራሱ ላይ ፍም ትከምራለህ፤ እግዚአብሔርም ዋጋህን ይከፍላል።
 23 የሰሜን ነፋስ ዝናብ እንደሚያመጣ ሁሉ፤ ሐሜተኛ ምላስም ቀጡ ፊት ታስከትላለች።
 24 ከጨቅጫቃ ሚስት ጋር በአንድ ቤት ከመኖር፤ በጣራ ማእዘን ላይ መኖር ይሻላል።
 25 ከሩቅ የሚመጣ መልካም ዜና፤ የተጠማችን ነፍስ እንደሚያረካ ቀዝቃዛ ውሃ ነው።
 26 ለክፉ ሰው የሚንበረከክ ጻድቅ፤ እንደ ደፈረሰ ምንጭ ወይም እንደ ተበከለ የጉድጓድ ውሃ ነው።
 27 ከመጠን በላይ ማር መብላት ጥሩ አይደለም፤ የራስንም ክብር መሻት አያስከብርም።
 28 ራሱን የማይቁጣጠር ሰው፤ ቅጥሯ እንደ ፈረሰ ከተማ ነው።

26 በረዶ በበጋ፤ ዝናብ በመከር እንደሚያስፈልግ ሁሉ፤ ክብርም ለተላላ አይገባውም።

25:15 ምሳ15:11፤ መክ10:4
 25:16 ቍ27
 25:18 ምሳ12:18
 25:22 2ዜና28:15፤ መዝ18:8፤ ማቴ5:44፤ ሮሜ12:20
 25:24 ምሳ21:9
 25:25 ምሳ15:30
 25:27 ቍ16፤ ምሳ 27:2፤ ማቴ23:12
 26:1 ቍ8፤ 1ሳሙ 12:17፤ ምሳ19:10
 26:2 ዘጸ23:5
 26:3 መዝ32:9፤ ምሳ10:13
 26:4 ቍ5፤ እ.ሳ 36:21
 26:5 ቍ4፤ ምሳ3:7
 26:6 ምሳ10:26
 26:7 ቍ9
 26:8 ቍ1
 26:9 ቍ7
 26:11 መዝ85:8፤ 2ጴጥ2:22
 26:12 ምሳ3:7፤ 29:20
 26:13 ምሳ6:6-11፤ 22:13፤ 24:30-34
 26:14 ምሳ6:9
 26:15 ምሳ19:24

23 ክንፎቿን እንደምታርገበግብ ድንበጥ ወይም ቱር እንደምትል ጨረባ፤ ከንቱ ርግማንም በማንም ላይ አይደርስም።
 3 ለፈረስ አሰንጋ፤ ለአህያ መሸበቢያ፤ ለተላላ ጀርባም በትር ይገባዋል።
 4 ቁልን እንደ ቁልነቱ አትመልስለት፤ አለዚያ አንተም ራስህ እንደ እርሱ ትሆናለህ።
 5 ቁልን እንደ ቁልነቱ መልስለት፤ አለዚያ ጠቢብ የሆነ ይመስለዋል።
 6 በተላላ እጅ መልእክትን መላክ፤ የዝ እግርን እንደ መቀረጥ ወይም ዐመፃን እንደ መጋት ነው።
 7 በቁል አንደበት የሚነገር ምሳሌ፤ ሰላ የሸባ ሰው እግር ነው።
 8 ለተላላ ክብር መስጠት፤ በወንጭፍ ላይ ድንጋይ እንደ ማሰር ነው።
 9 በአላዋቂ አንደበት የሚነገር ምሳሌ፤ በሰካራም እጅ እንዳለ እሾኽ ነው።
 10 ቁልን ወይም የትኛውንም ዐላፊ አሳዳሚ የሚቀጥር፤ ፍላጻውን በነሲብ እየወረወረ ወገኖቹን እንደሚያቁስል ቀስተኛ ነው።
 11 ውሻ ወደ ትፋቱ እንደሚመለስ ሁሉ፤ ተላላም ቁልነቱን ይደጋግማል።
 12 ራሱን እንደ ጠቢብ የሚቁጥረውን ሰው አይተሃልን? ከእርሱ ይልቅ ለተላላ ተስፋ አለው።
 13 ሰነፍ፤ “በመንገድ ላይ አንበሳ አለ፤ አስፈሪ አንበሳ በአውራ ጉዳና ላይ ይጉማለላል” ይላል።
 14 መዝጊያ በማጠፊያው ላይ እንደሚዞር፤ ሰነፍም በዐልጋው ላይ ይገላበጣል።
 15 ሰነፍ እጁን ወጭት ውስጥ ያጠልቃል፤ ወደ አፉ ለመመለስ ግን እጅግ ይታክታል።
 16 በማስተዋል መልስ ከሚሰጡ ከሰባት ሰዎች ይልቅ፤ ሰነፍ ራሱን ጠቢብ አድርጎ ይቁጥራል።
 17 በሌሎች ጠብ ጥልቅ የሚል መንገደኛ፤ የውሻ ጆሮ እንደሚይዝ ሰው ነው።
 18 ትንታግ ወይም የሚገድል ፍላጻ እንደሚወረውር ዕብድ፤
 19 “ቀልዴን እኮ ነው” እያለ ባልንጀራውን የሚያታልል ሰውም

እንደዚሁ ነው።
 20 ዕንጨት ከሌለ እሳት ይጠፋል፤ አሾክሻኪ ከሌለም ጠብ ይበርዳል።
 21 ከሰል ፍምን፣ ዕንጨትም እሳትን እንደሚያቀጣጥል፣ አዋኪ ሰውም ጠብን ያባብሳል።
 22 የሐሜተኛ ቃል እንደ ጣፋጭ ጉርሻ ነው፤ ወደ ሰው ውስጠኛው ክፍል ዘልቆ ይገባል።
 23 ክፋትን በልብ ቋጥሮ ለስላሳ ቃል የሚናገር ከንፈር፣ በብር ፈሳሽ እንደ ተለበጠ የሸክላ ዕቃ ነው።
 24 ተንኩለኛ በከንፈሩ ይሸነግላል፤ በልቡ ግን ክፋትን ይቋጥራል።
 25 ንግግሩ ማራኪ ቢሆንም አትመነው፤ ሰባት ርኩሰት ልቡን ሞልቶታል።
 26 ተንኩሉ በሸንገላው ይሸፈን ይሆናል፤ ነገር ግን ክፋቱ በጉባኤ ይገለጻል።
 27 ጉድጓድ የሚምስ ራሱ ይገባበታል፤ ድንጋይ የሚያንከባልልም ተመልሶ በላዩ ላይ ይገለበጥበታል።
 28 ሐሰተኛ ምላስ የጉዳቻቸውን ትጠላለች፤ ሸንጋይ አንደበትም ጥፋትን ታመጣለች።
27 ነገ በሚሆነው አትመካ፤ ቀን የሚያመጣውን አታውቅምና።
 2 ሌላው ያመስግንህ እንጂ የገዛ አፍህ አይደለም፤ ሌላ ሰው ያወድስህ እንጂ የገዛ ከንፈርህ አይሁን።
 3 ድንጋይ ይከብዳል፤ አሸዋም ሸክም ነው፤ የተላላ ሰው ጉኑጣ ግን ከሁለቱም ይከብዳል።
 4 ንዴት ጨካኝ፣ ቀጫም ጉርፍ ነው፤ በቅናት ፊት ግን ማን መቆም ይችላል?
 5 የተገለጠ ዘለፋ፣ ከተደበቀ ፍቅር ይሻላል።
 6 ከጠላት ደጋግሞ መሳም ይልቅ፣ የወዳጅ ማቀሳሰል ይታመናል።
 7 ለጠገብ ማር አይተመውም፤ ለተራብ ግን እሬት እንኳ ይጣፍጠዋል።
 8 ከቤቱ ወጥቶ የሚባዝን ሰው፣ ጎጆዋን ለቃ እንደምትባዝን ወፍ ነው።
 9 ሽቱና ዕጣን ልብን ደስ ያሰኛሉ፤

26:20 ምዕ22:10
 26:21 ምዕ14:17
 26:22 ምዕ18:18
 26:24 ምዕ31:18
 ፣41:6
 26:25 መዝ28:3
 ፣ኦር9:4
 26:27 አስ2:23፣
 6:13፣7:9፣መዝ7:15
 ፣35፣8፣14፣10፣
 ምዕ28:10፣29:6፣
 ኢሳ 50:11
 26:28 መዝ12:3፣
 ምዕ29:5
 27:1 1፣7፣20፣11፣
 ማቴ6:34፣
 ያዕ4:13-16
 27:2 ምዕ25:27
 27:3 ኢዮ 6:3
 27:4 ዘኁ 5:14
 27:6 መዝ14:1፣5፣
 ምዕ28:23
 27:8 ኢሳ16:2
 27:9 አስ2:12፣
 መዝ45:8
 27:10 ምዕ17:17
 27:11 ዘፍ24:60፣
 ምዕ10:1፣23፣15-16
 27:12 ምዕ 22:3
 27:13 ምዕ20:16
 27:15 አስ 1:18
 27:18 ሉቃ19:12-
 27:1፣ቆሮ9:7
 27:20 ምዕ30:15
 -16፣መዝ1:8፣6:7፣
 ዕፃ 2:5
 27:21 ምዕ17:3
 27:23 ምዕ12:10

የወዳጅ ማስደሰትም ከቅን ምክሩ ይመነጫል።
 10 የራስህንም ሆነ የአባትህን ወዳጅ አትተው፤ መከራ በሚያጋጥምህ ጊዜ ወደ ወንድምህ ቤት አትሂድ፤ ሩቅ ካለ ወንድም ቅርብ ያለ ጎረቤት ይሻላል።
 11 ልጄ ሆይ፤ ጠቢብ ሁን፤ ልቤን ደስ አሰኘው፤ ለሚንቁኝ ሁሉ መልስ መስጠት እችል ዘንድ።
 12 ጥንቁቅ አደጋን አይቶ ይሸሸጋል፤ ማስተዋል የጉደለው ግን ወደዚያው ይሄዳል፤ ይጉዳልም።
 13 ለማይታወቅ ሰው የተዋሰነ ልብሱን ግፈፈው፤ ለዘልዛላ ሴት ከተዋሰማ አግተው።
 14 ሰው ድምፁን ከፍ አድርጎ ባልንጀራውን በማለዳ ቢመርቅ፣ እንደ ርግማን ይቈጠራል።
 15 ጨቅጫቃ ሚስት፣ በዝናብ ቀን እንደሚወርድ የማያቋርጥ ጠፈጠፍ ናት፤
 16 እርሷን ለመግታት መሞከር፣ ነፋስን እንደ መግታት ወይም ዘይትን በእጅ እንደ መጨበጥ ነው።
 17 ብረት ብረትን እንደሚስል፣ ሰውም ሌላውን ሰው እንደዚሁ ይስለዋል።
 18 በለስን የሚንከባከብ ፍሬዋን ይበላል፤ ጌታውን የሚያገለግልም ክብርን ይጉናጸፋል።
 19 ውሃ ፊትን እንደሚያሳይ፣ የሰውም ልብ ማንነቱን ገልጦ ያሳያል።
 20 ሲኦልና የሙታን ዓለም^h እንደማይጠግቡ ሁሉ፣ የሰውም ዐይን አይረካም።
 21 ብር በማቅለጫ፣ ወርቅ በከውር እንደሚፈተን፣ ሰውም በሚቀበለው ምስጋና ይፈተናል።
 22 ጅልን በሙቀጫ ብትወቅጠው፣ እንደ እህልም በዘነዘና ብታደቀው፣ ጅልነቱን ልታስወግድለት አትችልም።
 23 በጎችህ በምን ሁኔታ እንዳሉ ደህና አድርገህ ዕወቅ፤
^a23 ወይም በሚያበላጩልቁ ነገር
^b20 ወይም ሞትና ጥፋት

መንጋህንም ተንከባከብ፤
 24ሀብት ለዘላለም አይኖርምና፤
 ዘውድም ከትውልድ ወደ ትውልድ
 ጸንቶ አይኖርም።
 25ደረቁ ሣር ተወግዶ፣ አዲሱ ብቅ ሲል፣
 በየኩረብታው ላይ ያለው ሣር
 ተሰብስቦ ሲገባ፣
 26ከበግ ጠቦቶች ልብስ ታገኛለህ፤
 ፍየሎችም የዕርሻ መሬት መግዣ
 ይሆኑሃል።
 27አንተንና ቤተ ሰብህን፣
 ገረዶችህንም ጭምር ለመመገብ፣
 የተትረፈረፈ የፍየል ወተት ይኖርሃል።

28 ክፉ ሰው ማንም ሳያሳድደው
 ይሸሻል፤
 ጻድቅ ግን እንደ አንበሳ ልቦ ሙሉ
 ነው።
 2አገር ስታምፅ፣ ገዢዎች ይበዛሉ፤
 አስተዋይና ዐዋቂ ሰው ግን ሥርዐትን
 ያሰፍናል።
 3ድኾችን የሚያስጨንቅ ሰው፣ ኸ
 ሰብል እንደሚያጠፋ ኅይለኛ ዝናብ
 ነው።
 4ሕግን የሚተው ክፉዎችን ያወድሳሉ፤
 ሕግን የሚጠብቁ ግን ይቋቋሟቸዋል።
 5ክፉዎች ፍትሕን አያስተውሉም፤
 እግዚአብሔርን የሚሹ ግን ሙሉ
 በሙሉ ያውቁታል።
 6 በአካሄዱ ነውር የሌለበት ድኻ፣
 መንገዱ ጠማማ ከሆነ ባለጠጋ ይሻላል።
 7ሕግን የሚጠብቅ አስተዋይ ልጅ ነው፤
 ከሆዳዎች ጋር ጓደኛ የሚሆን ግን
 አባቱን ያዋርዳል።
 8በከፍተኛ ወለድ ሀብቱን የሚያካብት፣
 ለድኻ ለሚራራ፣ ለሌላው ሰው
 ያከማችሉታል።
 9ሕግን ላለመስማት ጆሮውን የሚደፍን፣
 ጸሎቱ እንኳ አስጸያፊ ነው።
 10ቅኖችን በክፉ መንገድ የሚመራ፣
 በቁፈረው ጉድጓድ ይገባል፤
 ንጹሐን ግን መልካም ነገርን ይወርሳሉ።
 11ባለጠጋ ራሱን ጠቢብ አድርጎ ይቈጥር
 ይሆናል፤
 አስተዋይ የሆነ ድኻ ግን መርምሮ
 ያውቀዋል።
 12ጻድቃን ድል ሲነሡ ታላቅ ደስታ
 ይሆናል፤
 ክፉዎች ሥልጣን ሲይዙ ግን ሕዝብ
 ይሸሸጋል።

27፥24 ምዕ23፥5
 28፥1 ዘሌ 26፥17፣
 27፥17፣3፣መዝ138፥3
 28፥6 ምዕ 19፥1
 28፥7 ምዕ 23፥19-
 21
 28፥8 ዘዐ18፥21፣
 አ.ዮ3፥15፣27፥17፣
 መዝ112፥9፣
 ሉቃ14፥12-14፣
 ሉቃ14፥12-14
 28፥9 መዝ109፥7፣
 ምዕ15፥8፣አ.ሳ1፥13
 28፥10 መዝ57፥6፣
 ምዕ26፥27
 28፥12 ቍ28፣
 27፣ 11፥20፣
 አ.ዮ24፥4፣ምዕ29፥2

13፡፡ጠላቱን የሚሰውር አይለማም፤
 የሚናዘዝና የሚተው ግን ምሕረትን
 ያገኛል።
 14 እግዚአብሔርን ዘወትር የሚፈራ ሰው
 ቡሩክ ነው፤
 ልቡን የሚያደነድን ግን መከራ ላይ
 ይወድቃል።
 15 ታዳጊ በሌለው ሕዝብ ላይ የተሾመ
 ጨካኝ ገዥ፣
 እንደሚያገግ አንበሳ ወይም ተንደንድር
 እንደሚይዝ ድብ ነው።
 16 ጨካኝ ገዥ ማመዘን ይጉድለዋል፤
 ያላግባብ የሚገኝን ጥቅም የሚጸዩፍ
 ግን ዕድሜው ይረዝማል።
 17 የሰው ደም ያለበት ሰው፣
 ዕድሜ ልኩን ሲቅበዘበዝ ይኖራል፤
 ማንም ሰው አይርዳው።
 18 አካሄዱ ነቀፋ የሌለበት ሰው ክፉ
 አያገኘውም፤
 መንገዱ ጠማማ የሆነ ግን ድንገት
 ይወድቃል።
 19 መሬቱን የሚያርስ የተትረፈረፈ ምግብ
 ያገኛል፤
 ከንቱ ተስፋን ይዞ የሚጓዝ ግን
 ድኸነትን ይወርሳል።
 20 ታማኝ ሰው እጅግ ይባረካል፤
 ሀብት ለማግኘት የሚጣደፍ ግን ከቅጣት
 አያመልጥም።
 21 አድልዎ ማድረግ መልካም አይደለም፤
 ሰው ግን ለቀሩሽ እንጀራ ሲል በደል
 ይፈጽማል።
 22 ስስታም ሀብት ለማከማቸት
 ይስገበገባል፤
 ድኸነት እንደሚጠብቀውም አያውቅም።
 23 ሸንጋይ አንደበት ካለው ይልቅ፣
 ሰውን የሚገሥጽ ውሎ ዐድሮ
 ይወደዳል።
 24 ከአባት ከእናቱ ስርቆ፣
 “ይህ ጥፋት አይደለም” የሚል
 የአጥፊ ተባባሪ ነው።
 25 ስስታም ሰው ጠብን ያነሣሃል፤
 በእግዚአብሔር የሚታመን ግን
 ይባረካል።
 26 በራሱ የሚታመን ተላላ ነው፤
 በጥበብ የሚመላለስ ግን ክፉ
 አያገኘውም።
 27 ለድኾች የሚሰጥ አይቸገርም፤

፳3 ወይም ድኻ

አይቶአቸው እንዳላየ የሚሆን ግን ብዙ ርግግን ይደርስበታል።

28ክፉዎች ሥልጣን በሚይዙ ጊዜ ሕዝብ ይሸሸጋል፤ ክፉዎች በሚጠፉበት ጊዜ ግን ጸድቃን ይበዛሉ።

29 ከብዙ ተግማጽ በኋላ ዐንገቱን የሚያደነድን ሰው፤ በድንገት ይጠፋል፤ መጻኛም የለውም።

2ጸድቃን ሥልጣን ሲይዙ ሕዝብ ሐሜት ያደርጋል፤ ክፉዎች ሲገዙ ግን ሕዝብ ያቃስታል።

3ጥበብን የሚወድ ሰው አባቱን ደስ ያሰኛል፤ የአመንዝራዎች ወዳጅ ግን ሀብቱን ያባክናል።

4ፍትሕን በማስፈን ንጉሥ አገርን ያረጋጋል፤ ገሥ ለማግኘት የሚጎመጅ ግን ያፈራርሳታል።

5ባልንጀራውን የሚሸነግል፤ ለገዛ እግሩ መረብ ይዘረጋል።

6ክፉ ሰው በራሱ ጎጠኦት ይጠመዳል፤ ጸድቅ ግን ይዘምራል፤ ደስም ይለዋል።

7ጸድቅ ለድሸት ፍትሕ ይጨነቃል፤ ክፉ ሰው ግን ደንታ የለውም።

8ተሳዳቢዎች ከተማን ያውካሉ፤ ጠቢባን ግን ቀሩጣን ያበርዳሉ።

9ጠቢብ ሰው ከተላላ ጋር ወደ ሸንጎ ቢሄድ፤ ተላላ ይቆጣል፤ ያፌዛል፤ ሰላምም አይኖርም።

10ደም የተጠሙ ሰዎች ሐቀኛን ሰው ይጠላሉ፤ ቅን የሆነውንም ለመግደል ይሻሉ።

11ተላላ ሰው ቀሩጣውን ያለ ገደብ ይለቀዋል፤ ጠቢብ ሰው ግን ራሱን ይቆጣጠራል።

12ገዥ የሐሰት ወሬ የሚሰማ ከሆነ፤ ሹማምቱ ሁሉ ክፉዎች ይሆናሉ።

13ድካውና ጨቋኙ የጋራ ነገር አላቸው፤ እግዚአብሔር ለሁሉም የዐይን ብርሃንን ሰጥቶአቸዋል።

14 ንጉሥ ለድካ ትክክለኛ ፍርድ ቢሰጥ፤ ዙፋኑ ዘላለም ጸንቶ ይኖራል።

15የተግማጽ በትር ጥበብን ታጎናጽፋለች፤ መረን የተለቀቀ ልጅ ግን እናቱን

28፡28 ቍ12፣ አ.ዮ 20፡19
 29፡1 ሠ32፡9፣ ዘ89፡27፣ዘላ፡36፣16፣ ምዕ6፡15፣ኤር19፡15፣ 36፡31፣ዕ፡2፡7
 29፡2 2፡11፡20፣ ምዕ28፡12፣30፡22፣ መክ10፡6
 29፡3 ምዕ5፡8-10፣ 10፡1፣23፡15-16፣ ሉቃ5፡11-32
 29፡4 ቍ14፣ ምዕ 8፡15-16
 29፡5 ኢዮ32፡21፣ ምዕ26፡28
 29፡6 ኢዮ5፡13፣ ምዕ26፡27፣መክ9፡12
 29፡7 ምዕ31፡8-9
 29፡8 ምዕ11፡11 ፣16፡14
 29፡10 ቍ27፣ 1ዮ፡ሐ3፡12
 29፡11 ኢዮ15፡13 ፣ምዕ12፡16
 29፡12 2፡12፡9 ፣ኢዮ34፡30
 29፡13 ምዕ22፡2፣ ማ፡5፡45
 29፡14 ቍ4፣ መዝ72፡1-5፣ ምዕ16፡12
 29፡15 ቍ17፣ ምዕ 13፡24
 29፡16 መዝ91፡8፣ 92፡11
 29፡17 ቍ15
 29፡18 መዝ1፡1-2 ፣19፡11፣119፡1-2
 29፡20 ምዕ19፡2፣ 26፡12
 29፡22 ምዕ14፡17
 29፡23 አስ5፡12፣ ምዕ11፡2፣15፡33፣ 16፡18
 29፡24 ዘሌ5፡1
 29፡25 1ሳጦ፡15፡24 ፣ምዕ16፡20፡28፡25
 29፡26 ምዕ16፡33 ፣19፡6
 29፡27 ቍ10
 30፡1 ምዕ22፡17
 30፡3 ምዕ9፡10

ያሳፍራል።

16ክፉዎች ሥልጣን ሲይዙ ጎጠኦት ይበዛል፤ ጸድቃን ግን የእነርሱን ውድቀት ያያሉ።

17ልጅህን ቅጣው፤ ሰላም ይሰጥሃል፤ ነፍስህንም ደስ ያሰኛታል።

18ራእይ በሌለበት ሕዝብ መረን ይሆናል፤ ሕግን የሚጠብቅ ግን የተባረከ ነው።

19አገልጋይ በቃል ብቻ ሊታረም አይችልም፤ ቢያስተውለውም እንኳ በጀ አይልም።

20በችኩላ የሚናገርን ሰው ታያለህን? ከእርሱ ይልቅ ተላላ ተስፋ አለው።

21ሰው አገልጋዩን ከልጅነቱ ጀምሮ ቢያቀማጥል፤ የኋላ ኋላ ሐዘንም ያገኘዋል።

22ቀሩጡ ሰው ጠብን ይቆራል፤ ግልፍተኛም ብዙ ጎጠኦት ይሠራል።

23ሰውን ትዕቢቱ ያዋርደዋል፤ ትሑት መንፈስ ያለው ግን ክብርን ይጎናጸፋል።

24የሌባ ግብረ አበር የገዛ ራሱ ጠላት ነው፤ የመሐላውን ርግግን እየሰማ ጭጭ ይላል።

25ሰውን መፍራት ወጥመድ ነው፤ በእግዚአብሔር የሚታመን ግን በሰላም ይኖራል።

26ብዙዎች በገዥ ፊት ተደማጭነት ማግኘት ይሻሉ፤ ሰው ፍትሕ የሚያገኘው ግን ከእግዚ አብሔር ዘንድ ነው።

27ጸድቃን አታላዮችን ይጸዩሉ፤ ክፉዎችም ቅኖችን ይጠላሉ።

አገር የተናገራቸው ምዕሌዎች

30 የያዩ ልጅ የአገር ቃል ይህ ነው፤⁰ ይህ ሰው ለኢቲኤል፤ ለኢቲኤልና ለኡካል ተናገረ።¹¹

2ፋኤ ከሰው ሁሉ ይልቅ ጅል ነኝ፤ ሰው ያለው ማስተዋል የለኝም።

3ጥበብን አልተማርሁም፤ ስለ ቅዱሱም ዕውቀት የለኝም።

⁰21 በዕብራይስጥ የዚህ ቃል ትርጓሜ በርግጠኝነት አይታወቅም
¹1 ወይም የማላው ያቀ
¹¹1 የማስፈራቱን ጽሑፍ ከዚህ ጋር ይስማማል፤ የዕብራይስጥ ግን ቀፍገረ፡ "አቤቱ እግዚአብሔር፣ እኔ ደክሜአለሁ/ አቤቱ እግዚአብሔር፣ እኔ ደክሜአለሁ፤ እንደ ሞተ ሰውም ሆኛለሁ" ይላል።

4 ወደ ሰማይ የወጣ፤ የወረደስ ማነው?
 ነፋስን በእጁ ሰብስቦ የያዘ ማነው?
 ውሆችን በመጉናጸፊያው የጠቀለለ ማነው?
 የምድርን ዳርቻዎች ሁሉ የወሰነ ማነው?
 ስሙ ማን ነው? የልጁስ ስም ማን ይባላል?
 የምታውቅ ከሆነ እስተ ንገረኝ!
 5 “የእግዚአብሔር ቃል ሁሉ እንከን የለበትም፤
 እርሱ ለሚታመኑበት ሁሉ ጋሻቸው ነው።
 6 በእርሱ ቃል ላይ አንዳች አትጨምር፤
 አለዚያ ይዘልፍሃል፤ ሐሰተኛም ያደርግሃል።
 7 “እግዚአብሔር ሆይ፤ ሁለት ነገር እለምንሃለሁ፤
 እነዚህንም ከመሞቴ በፊት አትከልክላኝ፤
 8 ሐሰትንና ሐሰት መናገርን ከእኔ አርቅልኝ፤
 ድኸነትንም ሆነ ብልጽግናን አትስጠኝ፤
 ብቻ የዕለት እንጀራዬን ስጠኝ።
 9 ያለዚያ ግን ያለ ልክ እጠግብና እክድሃለሁ፤
 ‘እግዚአብሔር ማን ነው?’ እላለሁ፤
 ወይም ድኻ እሆንና እስርቃለሁ፤
 የአምላኬንም ስም አሰድባለሁ።
 10 “አገልጋይን በጌታው ፊት በክፉ አታንግሳው፤
 አለዚያ ይረግምህና ጉዳት ያገኝሃል።
 11 “አባቱን የሚረግም፤
 እናቱን የማይባርክ ትውልድ አለ፤
 12 ራሳቸውን ንጹሐን አድርገው የሚቈጥሩ፤
 ሆኖም ከርከሱ ስታቸው ያልነጹ አሉ፤
 13 ዐይናቸው ትዕቢተኛ የሆኑ፤
 አስተያየቸው ንቀት የሞላበት፤
 14 ድኸነትን ከምድር፤
 ችግረኞችንም ከሰው ዘር መካከል ለማጥፋት፤
 ጥርሳቸው ሰይፍ የሆነ፤
 መንጋታቸውም ካራ የሆነ አለ።
 15 “አልቅት ሁለት ሴት ልጆች አሉት፤
 ‘ስጡን! ስጡን!’ እያሉ ይጮኻሉ፤
 “ፊጽሞ የማይጠግቡ ሦስት ነገሮች አሉ፤
 ‘በቃኝን’ ከቶ የማይውቁ አራት ናቸው፤
 16 እነርሱም መቃብር፤^፳ መካን ማሕፀን፤
 ውሃ ጠጥታ የማትረካ ምድር፤
 ‘በቃኝ’ የማይል እሳት ናቸው።
 17 “በአባት ላይ የምታፈዝ ዐይን፤

30፥4 ዘፍ1፥2፤ ዘፍ30፥12፤ኢዮ26፥8፤ መዝ24፥1-2፤ ምላ8፥22-31፤ ኢሳ40፥12፤ ዮሐ3፥13፤ ኤፌ4፥7-10፤ ራእ19፥12
 30፥5 ዘፍ15፥1፤ መዝ12፥6፤18፥30
 30፥6 ዘፍ4፥2
 30፥8 ማቴ6፥11
 30፥9 ዘፍ6፥12፤ 8፥10-14፤ኢሱ24፥27፤ ኢሳ1፥4፤59፥13፤ ሆሴ13፥6
 30፥11 ምላ20፥20
 30፥12 ምላ16፥2፤ ኤር2፥23፤25
 30፥13 ላሙ22፥28፤ ኢዮ4፥34
 30፥14 ኢዮ4፥11፤ 19፥22፤24፥9፤ መዝ3፥7፤57፥4፤ አሞ8፥4፤ሚክ2፥2
 30፥15 ምላ27፥20
 30፥16 ኢሳ5፥14፤ 14፥9፤11፤ዕን2፥5
 30፥17 ዘፍ21፥18-21፤ኢዮ15፥23
 30፥20 ምላ5፥6
 30፥22 ምላ19፥10፤ 129፥2
 30፥25 ምላ6፥6-8
 30፥26 መዝ104፥18
 30፥27 ዘዕ10፥4
 30፥32 ኢዮ29፥9

የእናትንም ትእዛዝ የምትንቅ፤
 የሽለቆ ቀራሪዎች ይጌጠጉሉታል፤
 ጆፌ አሞሮችም ይበሏታል።
 18 “እጅግ የሚያስደንቁኝ ሦስት ነገሮች አሉ፤
 የማላስተውላቸውም አራት ናቸው፤
 19 የንስር መንገድ በሰማይ፤
 የእባብ መንገድ በቋጥኝ፤
 የመርከብ መንገድ በባሕር፤
 የሰውም መንገድ ከሴት ልጅ ጋር ናቸው።
 20 “የአመንዝራዬቱ መንገድ ይህ ነው፤
 በልታ አፏን በማበስ፤
 ‘ምንም የሠራሁት ጥፋት የለም’ ትላለች።
 21 “ምድር በሦስት ነገር ትናወጣለች፤
 እንዲያውም መሸከም የማትችላቸው አራት ነገሮች ናቸው፤
 22 ባሪያ ሲነግሥ፤
 ሰነፍ እንጀራ ሲጠግብ፤
 23 የተጠላች ሴት ባል ስታገባ፤
 ሴት ባሪያ በእመቤቷ እግር ስትተካ።
 24 “በምድር ላይ አራት ነገሮች ትንንሽ ናቸው፤
 ሆኖም እጅግ ጠቢባን ናቸው፤
 25 ጉንዳዮች ደካማ ፍጡራን ናቸው፤
 ሆኖም ምግባቸውን በበጋ ያከማቻሉ።
 26 ሸኮኮዎች ዐቅመ ደካማ ናቸው፤
 ሆኖም መኖሪያቸውን በቋጥኞች መካከል ይሠራሉ፤
 27 አንበጦች ንጉሥ የላቸውም፤
 ሆኖም ቅደም ተከተል ይዘው ይጓዛሉ፤
 28 እንሸላሊት በእጅ ትያዛለች፤
 ሆኖም በቤተ መንግሥት ትገኛለች።
 29 “አረማ መጻፋቸው ግርማዊ የሆነ ሦስት ነገሮች አሉ፤
 እንዲያውም በሞገስ የሚገመገሙ አራት ናቸው፤
 30 ከአራዊት መካከል ጎይለኛ የሆነው፤
 ከምንም ነገር ፊት ግንባሩን የማያጥፈው አንበሳ፤
 31 ጎርደድ ጎርደድ የሚል አውራ ደር፤
 አውራ ፍየል፤
 እንዲሁም በሰራዊቱ የታጀበ ንጉሥ ናቸው።
 32 ተላላ ሆነህ ራስህን ከፍ ከፍ ካደረግህ፤
 ወይም ክፉ ነገር ካቀድህ፤
 እጅህን በአፍህ ላይ አድርግ።
 ፳16 ዕብራይስጡ ሲኦል ይላል
 ፳31 ወይም ከተቃዋሚ የተጠበቀ ንጉሥ

33 ወተት ሲናጥ ቅቤ እንደሚወጣው፤
አፍንጫን ሲያሹት እንደሚደማ፤
ቀሩን ማነሣትም ጥልን ይፈጥራል።

ንጉሥ ልሙኤል የተናገራቸው ምሳሌዎች

31 ንጉሥ ልሙኤልን እናቱ
ያስተማረችው ቃል ይህ ነው፤

2^ሐ ልጄ ሆይ፤ የማሕፀኔ ልጅ ሆይ፤
የስእለቴ ልጅ ሆይ፤^ሐ

3^ሐ ልብህን በሴት አትጨርስ፤
ብርታትህንም ነገሥታትን ለሚያጠፉ
አታውል።

4^ሐ ልሙኤል ሆይ፤ ነገሥታት ይህን
ማድረግ የለባቸውም፤
ነገሥታት የወይን ጠጅ ሊጠጡ፤
ገዢዎችም የሚያሰክር መጠጥ
ሊያስጡላቸው አይገባም፤

5 አለዚያ ጠጥተው የሕጉን ድንጋጌ
ይረሳሉ፤

የተጨቁኑትን ሁሉ መብት ይገፋሉ።

6 ለሚጠፉት የሚያሰክር መጠጥ፤
በሥቃይ ላሉትም የወይን ጠጅ
ስጧቸው፤

7 ጠጥተው ድኸነታቸውን ይርሱ፤
ችግራቸውንም ከእንግዲህ አያስቡ።

8^ሐ ስለ ራሳቸው መናገር ለማይችሉት፤
ለችግራቸውም ሁሉ መብት ተሟገት።

9 ተናገር፤ በቅንነትም ፍረድ፤
የምስኪኖችንና የድኸኞችን መብት
አስከብር።”

መዝጊያ ክፍል፤ ጠባዩ መልካም ሚስት

10 ጠባዩ መልካምን ሚስት ማን ያገኛታል?^ጆ
ከቀይ ዕንቁ እጅግ ትበልጣለች።

11 ባሏ ሙሉ በሙሉ ይተማመንባታል፤
የሚገድልበትም ነገር የለም።

12 በሕይወት ዘመኗ ሁሉ፤
መልካም ታደርግለታለች እንጂ
አትገዳውም።

13 የበግ ጠገርና የተልባ እግር መርጣ፤
ሥራ በሚወዱ እጆቿ ትፈትላቸዋለች።

14 እንደ ንግድ መርከብ፤
ምግቧን ከፍቅ ትሰበስባለች።

15 ገና ሳይነጋ ትነሣለች፤
ለቤተ ሰቧ ምግብ፤
ለሴት አገልጋዮቿም ድርሻቸውን
ትሰጣለች።

31፡1 ምዕ22፡17

31፡2 መዕ11፡30

31፡3 ዘ817፡17፤
1፡711፡3፤
ምዕ5፡1-14

31፡4 ምዕ20፡1፤
መክ10፡16-17፤
ኢ.ሳ5፡22

31፡5 1፡716፡9፤
ምዕ16፡12

31፡6 ዘፍ14፡18

31፡7 አስ1፡10

31፡8 1፡4፡19፡4

31፡9 ምዕ24፡23
፤29፡7

31፡10 ፍት3፡11፤
ምዕ8፡35፡18፡22

31፡11 ዘፍ2፡18
፤ምዕ12፡4

31፡13 1፡ጠ፡፳2፡9-
10

31፡20 ዘ815፡11

31፡23 ዘ03፡16

31፡26 ምዕ10፡31

31፡31 ምዕ11፡16

16 ራሷ አስባ የዕርሻ መሬት ትገዛለች፤

በምታገኘውም ገንዘብ ወይን
ትተክላለች።

17 ብርታትን ታጥቃ ሥራዋን
ታከናውናለች፤

ክንዶቿም ለሥራ ብርቱ ናቸው።

18 ሥራዋ ትርፋማ መሆኑን ታስተውላለች፤
በሌሊትም መብራቷ አይጠፋም።

19 በእጇ እንዠርት ትይዛለች፤
በጣቶቿም ዘንጉን ታሾራለች።

20 ክንዶቿን ለድኸኞች ትዘረጋለች፤
እጆቿንም ለችግራቸው ፈታ
ታደርጋለች።

21 በረዶ ቢጥል ለቤተ ሰዎቿ አትሠጋም፤
ሁሉም ቀይ ልብስ ለብሰዋልና።

22 ለመኝታዋ የዐልጋ ልብስ ትሠራለች፤
ቀጭን በፍታና ሐምራዊ ልብስ
ለብሳለች።

23 ባሏ በአገር ሽማግሌዎች መካከል
በአደባባይ በተቀመጠ ጊዜ የተከበረ
ነው።

24 የበፍታ መገናኛዎቿን ሠርታ
ትሸጣለች፤

ለነጋዴዎችም ድግ ታቀርባለች።

25 ብርታትንና ሞገስን ተገናኝቶለች፤
መጭውን ጊዜ በደስታ ትቀበላለች።

26 በጥበብ ትናገራለች፤
በአንደበቷም ቀና ምክር አለ።

27 የቤተ ሰዎቿን ጉዳይ በትጋት
ትከታተላለች፤

የሰንፍና እንጀራ አትበላም።

28 ልጆቿ ተነሥተው፤ በርክት ይሏታል፤
ባሏም እንዲሁ፤ ሲያመሰግናትም
እንዲህ ይላል፤

29^ሐ በዙ ሴቶች መልካም አድርገዋል፤
አንቺ ግን ሁሉንም ትበልጫለሽ።”

30 ቀኑንጅና አታላይ ነው፤ ውበትም
ይረግፋል፤

እግዚአብሔርን የምትፈራ ሴት ግን
የተመሰገነች ናት።

31 የሚገባትን ሽልማት ስጧት፤
ሥራዋም በየአደባባዩ ያስመስግናት።

^ጆ ወይም የእሉቴ መልስ ሆይ
^ሐ ክ10-31 ያለው እያንዳንዱ ቀጥር የሚጀምረው በዕብራይስጥ ሆኖት ቅደም ተከተል መሠረት ነው።